

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 30 januari 2012

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 30 januari 2012

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 januari 2012, dienst/sector SGU, nummer PS2012BEM01, inzake voordracht herbenoeming plaatsvervangend lid Randstedelijke Rekenkamer /zienswijze bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	60	
Daartoe besloten	100	PS2012BEM01
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 januari 2012, dienst/sector SGU, nummer PS2012BEM02, inzake consultatie wetsvoorstel vermindering politieke ambtsdragers.	86 - 95	
Daartoe besloten	101 - 102	PS2012BEM02
Amendement A8, ingediend door de fracties van de ChristenUnie, D66, PvdD, 5-Plus, CDSA, GroenLinks en SGP, inzake vermindering aantal politieke ambtsdragers. Het amendement is aanvaard.	94	
Daartoe besloten	101	
Motie M9, ingediend door de fracties van de SP, inzake Provinciale Staten snijden ook in eigen vlees. De motie is verworpen.	92	
Daartoe besloten	101	
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 december 2011, dienst/sector MIL, nummer PS2012MME01, inzake verlenging Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP).	49 - 60	
Daartoe besloten.....	100	PS2012MME01
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 januari 2012, dienst/sector ECM, nummer PS2012MME02, inzake GowithoutSalt.	95	
Daartoe besloten	102	PS2012MME02
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 januari 2012, dienst/sector ECM, nummer PS2012MME03, inzake uitvoeringsplan Internationale Acquisitie.	96	
Daartoe besloten	102	PS2012MME03

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
RUIMTE, GROEN EN WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 25 oktober 2011, dienst/sector GRN, nummer PS2012RGW01, inzake beleidsnota edelhert, damherten wild zwijn provincie Utrecht.	27 - 48	
Daartoe besloten	101	PS2011RGW01
Amendement A1, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake aanpassing beleidsnota edelhert c.s. Het amendement is verworpen.	35 - 36	
Daartoe besloten	101	
Amendement A2, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake wild zwijn. Het amendement is verworpen.	37	
Daartoe besloten	101	
Amendement A3, ingediend door de fracties van de PvdD en SP, inzake damherten Plantage Willem III. Het amendement is verworpen.	37	
Daartoe besloten		
Motie M4, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake preventieve maatregelen wildaanrijdingen. De motie is aanvaard.	37 - 38	
Daartoe besloten	101	
Motie M5, ingediend door de fracties van D66, PvdA, GroenLinks, 50Plus en ChristenUnie, inzake beheersbare populatie damherten Plantage Willem III.. De motie is aanvaard.	43 - 44	
Daartoe besloten	101	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 december 2011, dienst/sector ILG, nummer PS2012RGW02, inzake omgevingsvisie Paleis Soestdijk.	48 - 49	
Daartoe besloten	101	PS2011RGW02

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
STATEN (provinciale)		
Vaststellen agenda	11 - 13	
Ingekomen stukken	13	
Vaststelling van de notulen van 31 oktober 2011 en de besluitenlijst van 12 december 2011.	49	
Vragenhalfuurtje.	14 - 27	
Motie M1, ingediend door de fractie van de PVV, inzake beleggingen Bureau Jeugdzorg. De motie is verworpen. Daartoe besloten	15 100	
Motie M2, ingediend door de fractie van de SGP, inzake brede maatschappelijke blik bij onderhoud EHS. De motie is aanvaard. Daartoe besloten	22 100	
Motie M3, ingediend door de fractie van de SP, inzake stoppen met de lobby versoepeling normen luchtkwaliteit. De motie is verworpen. Daartoe besloten	27 100	
Stemverklaringen.	96 - 100	
Stemmingen.	100 - 102	

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
WONEN, MAATSCHAPPIJ en CULTUUR		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 30 januari 2012, dienst/sector ECM, nummer PS2012WMC01, inzake festivalbeleid 2013-2016.	60	
Daartoe besloten	100	PS2011RGW01
Amendement A4, ingediend door de fractie van de SP, inzake festivalbeleid I. Het amendement is verworpen.	74 - 75	
Daartoe besloten	100	
Amendement A5, ingediend door de fractie van de SP, inzake festivalbeleid II. Het amendement is verworpen.	75	
Daartoe besloten	100	
Amendement A6, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake festivalbeleid III. Het amendement is verworpen.	83	
Daartoe besloten	100	
Amendement A7, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake festivalbeleid IV. Het amendement is verworpen.	83 - 84	
Daartoe besloten	100	
Motie M6, ingediend door de fracties van D66, CDA en GroenLinks, inzake subsidieverordening kleinschalige festivals. De motie is aanvaard.	61 - 62	
Daartoe besloten	100 - 101	
Motie M7, ingediend door de fracties van de VVD, D66, CDA en GroenLinks, inzake samenwerkingsplan voor de vier grote festivals. De motie is aanvaard.	63	
Daartoe besloten	101	
Motie M8, ingediend door de fractie van de ChristenUnie, inzake subsidies kleine festivals. De motie is verworpen.	76	
Daartoe besloten	101	

Presentielijst

Vergadering 30 januari 2012

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin

Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

VVD	mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen E.R.M. Balemans, Utrecht dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest W.J. Joustra, Langbroek drs. A.H.L. Kocken, Utrecht drs. J.A.J. Konings, Vleuten mevr. Y. Smit, Maarssen mr. D.S.L. Tuijnman, Utrecht mevr. dr. A.J. Vlam, Nieuwegein G.H.J. Weierink, Maartensdijk Z. el Yassini, Utrecht	SP	J. Fastl, Utrecht drs. B. Nugteren, Utrecht mevr. drs. S.N. van de Gein, Linscho ten ir. ing. Y.S. Lutfula, Utrecht A.M. Meijer, Amersfoort mevr. drs. A.M.C. Mineur, De Bilt mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal A.J. Schaddelee, Houten W. van Wikselaar, Driebergen mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland W. van der Steeg, De Meern
PvdA	mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen K.E. Driehuijs, De Meern A. Essousi, Utrecht ing. D. Kiliç, IJsselstein C. de Kruijf, Leusden mevr. P.J. van Viegen MSc, Utrecht mr. E. de Vries, Amersfoort	PvdD	
CDA	mr. J.M. Buiting, Utrecht mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik ir. H. Graaff, Amersfoort G.A. de Kruijf RT, Woudenberg mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist mevr. H. Nap, Vleuten	Afwezig:	-
D66	drs. J.G. Boerkamp, Utrecht ir. N.J.P. Hoefnagels, Bunnik ir. J.P.M. Peters, Bilthoven I.Thonon, Utrecht mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht		Leden van Gedeputeerde Staten drs. R.W. Krol, Soest J.W.R van Lunteren, Hoogland mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
PVV	mevr. E.J. Broere, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin drs. J.G. van Hal Scheffer, Soesterberg ir. H. Ijssennagger, Bilthoven ing. H.N. Scherer, Maartensdijk		
GroenLinks	drs. F.H. Bekkers, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duur stede		

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering. Heel hartelijk welkom. Ook de leden van Gedeputeerde Staten, de medewerkers, belangstellenden en de mensen van de pers, heel hartelijk welkom bij deze statenvergadering.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Zoals u waarschijnlijk al vernomen hebt, is er een verzoek om een interpellatie te mogen doen. Ik kom daar direct op terug. Ik wil u eerst het volgende voorstel doen. Dat is ten eerste om de agendapunten 9 en 10 direct na agendapunt 5 te behandelen. Gedeputeerde Krol, die net binnenkomt, kan dan in verband met zijn rugklachten de vergadering eerder verlaten en rust nemen. Wat betreft de interpellatie heeft u zeker al gekeken naar het Reglement van Orde. Daarin staat dat dit drie dagen van te voren gemeld moet zijn. Dat is het geval. Vervolgens is de vraag: staan de Staten de interpellatie toe? Die vraag leg ik u zodadelijk voor. Mocht u de interpellatie toestaan, dan stel ik voor die te behandelen na agendapunt 13, als wij alle inhoudelijke punten hebben afgehandeld. Mocht u besluiten tot het toestaan van de interpellatie, dan kan ik u melden dat het college van GS bereid en in staat is daarop meteen te antwoorden. De procedure is anders dan bij vragen die gesteld worden bij het vragenhalfuurtje. Eerst komt de interpellant aan bod, waarna het antwoord van het college van GS volgt. Daarna zouden er nog twee termijnen kunnen volgen. Ten behoeve van het vragenhalfuurtje kan ik u overigens melden dat er vijf vragen zijn, die wij zullen moeten behandelen. Dan aan u de vraag of u de interpellatie kunt toestaan.

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben inderdaad kennis genomen van het verzoek. In de jaren dat ik hier rondloop, nu ruim tien jaar, kan ik mij maar een paar interpellaties herinneren. Het is een vrij scherp instrument voor de Staten. Ik vind de vragen niet van een dusdanige urgentie, ook niet van een dusdanige politieke zwaarte, dat ik de interpellatie zou willen honoreren. Ik zou de SP willen suggereren deze vragen te stellen bij het vragenhalfuurtje dan wel

de vragen te laten behandelen in de commissie. Het was in de commissie overigens al mogelijk de vragen te stellen. Volgens mij was dat in november. Ik denk dat wij niet helemaal goed opgelet hebben toen dat onderwerp aan bod kwam. Om die reden zou ik dus voorstellen de vragen in de commissie te laten behandelen dan wel de vragen vanmiddag, als het college van GS toch in staat is te antwoorden, proberen in te passen in het vragenhalfuurtje.

De heer DE KRUIF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn dagelijks bezig met het effectiever en ook aantrekkelijker maken van deze vergaderingen. Wij krijgen daarover brieven toegestuurd. Ik vind een interpellatie, waarbij je vrij en onbekommerd inspeelt op iets actueels, een buitengewoon goed instrument om het wat aardiger te maken. Dat is los van de inhoud, hoewel wij ons ook daarin zeer wel kunnen vinden. Ik zou daarom zeker vandaag dit instrument willen gebruiken en ik ben er groot voorstander van.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Laten wij vooropstellen dat dit een buitengewoon belangrijk onderwerp is en dat wij geen aanleiding hebben ervan uit te gaan dat er gelobbyd wordt voor lagere normen. Het verschil tussen mondelinge vragen en een interpellatie is dat bij een interpellatie er een voorbereiding is op een nader te voeren debat met de Staten en met het college. Daartoe zien wij geen aanleiding. Bovendien zijn het vragen – zo ja; zo nee; zo niet, wat dan wel – die volstrekt open zijn en die thuishoren bij mondelinge vragen of die op een ander moment gesteld kunnen worden. Ik zou de indieners willen verzoeken de vragen in te brengen bij de mondelinge vragen. Dan krijgen wij antwoord. Als er aanleiding mocht zijn er een keer op terug te komen, dan zullen wij dat steunen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van het CDA en GroenLinks, met name als het gaat om de actualiteit die hier niet aan de orde is.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij graag aan bij de woorden van D66 en GroenLinks. Het is ons volstrekt onduidelijk waarom het zo zwaar weegt dat er een interpellatie zou moeten plaatsvinden.

Anderzijds willen wij ook een interpellatie van een partij echter niet tegenhouden als die partij het idee heeft dat die interpellatie nodig is. Wat ons betreft is dat echter onduidelijk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen dit los zien van de inhoud. Als een partij ervoor kiest dit instrument te gebruiken, een van de zwaarste middelen die wij hier hebben, voelen wij ons niet geroepen dat tegen te houden. Wij willen de interpellatie graag door laten gaan.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Gemakshalve sluit ik mij aan bij de opmerkingen van D66 en GroenLinks. Het is een belangrijke inhoud, maar ook een prima onderwerp voor het vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat er geen meerderheid is.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er is zeer nadrukkelijk de indruk gewekt dat de provincie Utrecht deelneemt in een lobby, die ertoe moet leiden dat er een minder stringente milieuwetgeving op ons afkomt vanuit Brussel. Dat is op zich een onaanvaardbaar iets. Dat zal, indien juist, moeten leiden tot het direct stopzetten van dit beleid. Dat is de reden dat wij de interpellatie als middel hebben gekozen in plaats van een over langere termijnen uitgesmeerde debatronde, waarin van alles en nog wat op een rijtje gezet kan worden en ondertussen het lobbybeleid gewoon doorgaat. Door die situatie en de commissie MME van 14 november 2011 met het verhullende ter kennisname stuk over 'Memorandum of Understanding AIR', vinden wij dit zeker niet een informeren van de Staten, zoals het zou moeten horen, gelet op het belang van het onderwerp. Ik handhaaf uiteraard mijn verzoek.

De VOORZITTER: Dat constateer ik. Bent u zich ervan bewust dat een meerderheid van de Staten tegen de interpellatie is en eigenlijk voorstelt de vragen te stellen in het vragenhalfuurtje. Dan worden de vragen vandaag behandeld. Anders moet ik constateren dat een meerderheid niet voor het opvoeren van het agendapunt is.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn colleges, waarin gesteld wordt dat als er een interpellatie aan de orde is er een zodanige meer-

derheid is dat de interpellatie niet toegestaan kan worden. Er zijn ook colleges, waarin een wat grotere clementie is en waar men zegt dat als er een sterke behoefte bij een fractie is om een bijdrage in die zin te leveren, de interpellatie toegestaan wordt, ook al denkt men misschien wat anders over de inhoud daarvan. Ik begrijp dus echter dat de meerderheid telt?

De VOORZITTER: Dat bepaal ik niet. Dat staat in het Reglement van Orde van deze vergadering.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! In dat geval lijkt het mij verstandig de vragen op te nemen in het vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Dan gaan wij dat doen. Ik neem aan dat de andere voorstellen van orde akkoord zijn?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een punt van orde over het vragenhalfuurtje. Ik wil voorstellen het vragenhalfuurtje in het vervolg een vragenuurtje of vragentwee-uurtje te noemen, dan wel binnen het fractievoorzittersconvent een debat te voeren over de vraag wat eigenlijk actualiteit is. Als wij kijken naar de vijf vragen die zijn ingeleverd, dan constateert D66 dat de vragen van de PvdA echt actueel zijn. De vragen van GroenLinks en de PVV, ook al zijn wij het niet eens met de inhoud van de PVV-vragen, zijn in dit geval twijfelgevallen. Bij de rest van de vragen echter, de vragen van de SP en de VVD, zetten wij grote vraagtekens bij de actualiteit. Als iedereen het wil, leggen wij ons bij die meerderheid neer, maar wij willen graag het begrip 'actualiteit', zoals staat in het reglement – "vragen betreffende de actualiteit", zo staat in artikel 48 – ter discussie stellen in het fractievoorzittersconvent.

De VOORZITTER: Ik heb uw opmerking gehoord. Wij hebben nog niet zo gek lang geleden uitgebreid over urgentie en dergelijke gesproken. Vandaar dat ik zojuist het vragenhalfuurtje aan de orde heb gesteld en heb gevraagd of het uw instemming heeft. U deelt blijkbaar een aantal punten niet. Ik kijk even naar het andere deel van de Staten. Is er nog iets toe te voegen aan wat mevrouw Versteeg zegt of zegt u dat u het toch laat doorgaan?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb nog wel een vraag over de vragen van GroenLinks. Die vragen hebben mijn sympathie, dat zult u begrijpen. Het zijn bijna dezelfde vragen als de vragen die ik heb gesteld in een artikel 47-procedure. Ik heb altijd begrepen dat hangende een artikel 47-procedure het onderwerp even blijft rusten totdat de antwoorden worden gegeven door het college van GS. Kunt u dat voor mij ophelderen? Moet ik anders de antwoorden van de gedeputeerde ook beschouwen als antwoorden op mijn vragen?

Mevrouw DOORNENBAL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan instemmen met het voorstel dat mevrouw Versteeg doet, namelijk om eens rustig te bespreken in het fractievoorzittersconvent hoe wij hier paal en perk aan kunnen stellen.

De heer De KRUIF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij daar overigens ook prima in vinden, maar tegelijkertijd hebben wij als uitgangspunt gekozen dat wij ruimhartig zouden omgaan met dat soort verzoeken en niet al te ingewikkeld zouden doen als wij over het halve uur heengaan. Ik heb daarom geen moeite met deze vragen op dit moment.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben net gezien hoe ruimhartig deze Staten omgaan met bijvoorbeeld een interpellatieverzoek. Laten wij nu alstublieft het vragenhalvuurtje gewoon gebruiken om in te gaan op de actualiteit en daarover een discussie voeren als dat aan de orde is. Dat bepalen wij als volksvertegenwoordigers toch zelf, zou ik zeggen. Maar ik wil het er ook best nog een keer over hebben in het fractievoorzittersconvent.

De VOORZITTER: Ik concludeer dat wij in het eerstvolgende fractievoorzittersoverleg nog een keer over de definitie van ernst en urgentie spreken en hoe wij dat ook handen en voeten geven en het een beetje meetbaar maken. Ik ben het namelijk ook eens met sprekers die zeggen: de ene keer wel, de andere keer niet.

Ik vind de vraag van de heer Van der Steeg fundamentele. Als er inderdaad exact dezelfde artikel 47-vragen zijn gesteld, dan is het een algemeen gebruik dat wij er ondertussen niet nader op in-

gaan of er anderszins mee naar buiten treden. Dan wachten wij de beantwoording af. Ik kijk daarom even naar GroenLinks of zij de artikel 47-vragen respecteert, ja dan nee.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij stellen voor dat niet te doen om de volgende reden. De artikel 47-vragen betreffen heel veel gedetailleerde vragen. Omdat de gemeenteraad van Amersfoort vorige week amendementen heeft aangenomen en het bestemmingsplan de komende twee weken wordt aangepast, lijkt het ons relevant als hoofdvraag nu te stellen of in die procedure meteen meegenomen zou moeten worden dat het misschien niet zou kunnen voldoen aan de afspraken met de provincie. Het tweede onderdeel van mijn vraag kwam in de schriftelijke vragen in z'n algemeenheid niet voor.

De VOORZITTER: Deelt u de opvatting van de heer Bekkers?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Die opvatting deel ik niet. Volgens mij, al is het met wat andere woorden, komen de vragen letterlijk terug. Als u het toestaat, wil ik ook graag vragen of de antwoorden van de gedeputeerde ook de antwoorden op mijn vragen zijn.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de heer Van der Steeg als enige de zienswijze van de heer Bekkers niet volgt en stel voor dat wij het vragenhalvuurtje met zes vragen afhandelen. Wij zien straks wel hoe de gedeputeerde daarop antwoordt.

Zonder beraadslaging stellen Provinciale Staten hierna de agenda gewijzigd vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: U hebt de lijst met ingekomen stukken gezien. Ik kan u melden dat er zojuist een petitie is binnengekomen en die ik in ontvangst heb mogen nemen. Als voorzitter van de Staten maak ik u daar graag opmerkzaam op. Ik zal de petitie doorgeleiden naar gedeputeerde Krol: op zijn tafel hoort deze thuis.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan de fractie van de PVV over financiering van het Bureau Jeugdzorg.

De heer VAN HALL SCHEFFER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Bureau Jeugdzorg heeft de laatste jaren, in elk geval vanaf 2006, € 5 à € 6 miljoen uitstaan in deposito's bij de Deutsche Bank. Dat is ongeveer 20% van haar totale baten. Eenieder voelt op z'n klompen aan dat dit niet klopt. Nog los van de vraag of een gesubsidieerde instelling überhaupt moet willen beleggen, zou het simpelweg niet moeten kunnen. Al het beschikbaar gestelde geld dient immers aangewend te worden voor het beoogde doel. Bij het stellen van een vraag hierover, bleek dat niemand van deze beleggingen afwist en bij het beantwoorden van onze vragen schiet men dan ook in een oude reflex, namelijk proberen recht te praten wat krom is in plaats van gewoon zeggen: dit klopt niet en, beter nog, dit gaan wij op korte termijn veranderen.

De fractie van de PVV heeft nut en noodzaak hoog staan: er moeten voldoende middelen beschikbaar zijn om een goede jeugdzorg in onze provincie te kunnen bieden. Treasury is wat ons betreft geen kerntaak van Bureau Jeugdzorg Utrecht. De hoogte van de liquide middelen wordt vergoelikt met een verwijzing naar de crediteurenstand, maar als die crediteuren gewoon betaald worden, is er geen overschot meer aan liquide middelen en kan er niet meer worden belegd.

Verder moet volgens de jaarrekening ruim € 800.000 teruggegeven worden aan de provincie. Dit is belastinggeld, dat bedoeld is voor een goede jeugdzorg. Als het geld daaraan niet besteed wordt, is in eerste instantie goede uitleg vereist waarom dat niet besteed wordt en in tweede instantie dient het geld teruggegeven te worden aan de provincie en daarmee aan de belastingbetaler en dient het geld niet te worden belegd.

Een volgend argument dat wordt genoemd is de gewenste risicodekking. Nog even los van de noodzaak van de risicodekking – wij voorzien immers

niet dat plotseling gestopt wordt met jeugdzorg in de provincie Utrecht – en nog even los van het gekozen criterium, door geen overschot aan liquide middelen aan te houden, maar gewoon de crediteuren te betalen, verkort het balanstotaal met 50%. Daarmee komt de solvabiliteit op 50%, wat een enorm goede risicodekking is. Iedereen is blij, ook de accountant. Kortom, de argumenten lijken gelegenheidsargumenten te zijn en wellicht uit enige schrik opgesteld.

Het gaat hier niet alleen om wat kan, maar ook of je moet doen wat kan. De afgelopen jaren is er steeds een wachtlijst geweest bij Bureau Jeugdzorg en heeft zij steeds geldgebrek als reden opgegeven. Je krijgt dat niet uitgelegd aan de belastingbetaler als je er bij vertelt dat er al die tijd ruim € 5 miljoen heeft uitgestaan aan deposito's.

Wij vragen Gedeputeerde Staten dat zij Bureau Jeugdzorg laat stoppen met het beleggen van belastinggelden die daarvoor niet bedoeld zijn. In aansluiting hierop vragen wij Gedeputeerde Staten dat zij in elk geval de vorderingen op Bureau Jeugdzorg direct opeisbaar stelt.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden dat hier ten onrechte de indruk wordt gewekt dat Bureau Jeugdzorg belastinggeld belegt in deposito's. Het gaat hier om het wegzetten van tijdelijk overtollige kasmiddelen op een depositorekening die direct opvraagbaar zijn. Het zijn direct opvraagbare tegoeden van kasmiddelen die tijdelijk niet nodig zijn.

De heer Van Hal Scheffer heeft een momentopname gelezen van eind 2010, toen gelden rond de kerstperiode niet nodig waren en tijdelijk op deposito's zijn gezet. Die gelden zijn later gewoon weer uitbetaald. Sterker nog, de verhouding bij Bureau Jeugdzorg tussen het eigen vermogen en de omzet is zelfs laag. Je zou kunnen zeggen, als het gaat om een risico-inschatting, dat zij daar zelfs onder zit. De heer Van Hal Scheffer refereert aan een bedrag van € 800.000 dat wij als vordering zouden hebben op Bureau Jeugdzorg. Dat is correct. Dat was ten tijde van 2010. Dat was een subsidie die te maken had met het uitvoeringsprogramma Utrechtse Jeugd Centraal. Dat geld is inmiddels opgevraagd en ik heb geen aanleiding om te verwachten dat er ten aanzien van 2011 nog opvraagbare tegoeden zullen zijn.

De heer VAN HAL SCHEFFER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat niet om een momentopname van 2010. Wij hebben jaarrekeningen opgevraagd. Wij konden die krijgen tot 2006. In al die jaarrekeningen is hetzelfde saldo op hetzelfde moment – soms is het zelfs hoger en gaat het naar de € 5 à € 6 miljoen – beschikbaar. Het heeft niet alleen te maken met voldoende financieel beleid, het heeft er ook mee te maken dat hetzelfde Bureau Jeugdzorg iedere keer als er iets moet gebeuren aan deze Staten om extra geld vraagt. Een en ander is gewoon niet met elkaar te rijmen. Dus, niet alles wat kan, moet je ook willen doen. Ik dien daarom toch onze motie hierbij graag in.

Motie M1 (PVV):

beleggingen Bureau Jeugdzorg Utrecht
(nadien gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

gehoord de reactie van Gedeputeerde Staten;

constaterende:

dat Bureau Jeugdzorg Utrecht, in elk geval de laatste vijf jaar, ongeveer € 5 miljoen, zijnde 20% van haar baten, heeft uitgezet in deposito's bij de Deutsche Bank;

overwegende:

dat een gesubsidieerde instelling de haar ter beschikking gestelde belastinggelden niet dient aan te wenden voor beleggingen;

verzoeken Gedeputeerde Staten:

dat zij Bureau Jeugdzorg laat stoppen met het beleggen van belastinggelden die daar immers niet voor bedoeld zijn. In aansluiting hierop vragen wij GS dat zij in elk geval haar vorderingen op Bureau Jeugdzorg direct opeisbaar stelt.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Gedeputeerde, u kent de motie? Nee. Ik stel voor dat wij de motie gaan vermenigvuldigen en verspreiden, zodat de gedeputeerde deze ook kan lezen. Vlak voor de stemming zullen wij de gedeputeerde dan vragen hoe zij ernaar kijkt. De motie maakt deel uit van de beraadslaging.

Dan zijn wij toe aan de vragen van de fractie van de PvdA over de bezuinigingen van de regionale omroepen.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste door het college van GS opgelegde bezuinigingsronde heeft u ook aan RTV Utrecht een korting opgelegd. Herhaaldelijk heeft de PvdA gevraagd naar de houdbaarheid van deze korting met het oog op de bepalingen in de Mediawet en de zorgvuldigheidsprincipes in de Algemene Wet Bestuursrecht. Op onze vragen welke specifieke overwegingen u heeft gehad bij deze korting en ook bij andere kortingen, heeft u aangegeven dat er geen specifieke overwegingen zijn, maar dat er sprake is van een generieke korting.

RTV Utrecht heeft bezwaar aangetekend en wij hebben regelmatig geïnformeerd naar de voortgang. Daarbij heeft gedeputeerde Pennarts verwezen naar de rechtszaak die in Brabant liep en gaf zij aan de uitkomst daarvan te willen afwachten.

Inmiddels heeft de Rechtbank in Den Bosch op 26 januari uitspraak gedaan. De Rechtbank heeft het beroep van Omroep Brabant gehonoreerd. Het bezuinigingsbesluit van de provincie Noord-Brabant is door de Rechtbank vernietigd. Aan het wachten op de uitspraak kan dus nu een einde komen. Het is klip en klaar, los van de bepalingen in de Mediawet. In overweging 62 en 63 heeft de Rechtbank aangegeven dat de bezuiniging door de provincie Noord-Brabant niet inhoudelijk gemotiveerd is. Dat was mede aanleiding het besluit te vernietigen.

De vragen van de PvdA:

1. Nu u uw bezuiniging ook niet inhoudelijk gemotiveerd heeft, maar er sprake is van een generieke korting, welke conclusies trekt u dan uit de uitspraak met betrekking tot de door u aan RTV Utrecht opgelegde bezuiniging?
2. Bent u bereid te overwegen – dat 'overwegen' onderstreep ik – de genomen besluiten in te trekken en met belanghebbenden, waarmee nu nog bezwaarprocedures lopen, in een dialoog te treden hoe op een aanvaardbare wijze de door u gewenste bezuiniging gerealiseerd kan worden teneinde slepende juridische procedures te voorkomen?

Dit heeft namelijk een groot risico dat er helemaal niet bezuinigd kan worden. Ik wijs erop dat de procedure in Brabant drie jaar gelopen heeft. Als dat ook hier het geval is, hebben wij over drie jaar een gat van € 4.5 miljoen in onze provinciebegroting.

Ik wil graag, voordat ik in de tweede termijn een extra vraag moet stellen, nog een derde, korte vraag toevoegen:

3. Kan de gedeputeerde aangeven wat op dit moment de stand van zaken is met betrekking tot de bezwaarschriftenprocedure?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA trekt de vergelijking tussen RTV Utrecht en Omroep Brabant. Dat is op zich wel te begrijpen, gezien de actualiteit op dit moment. Er zitten echter verschillen tussen beide omroepen. Dat heeft enerzijds te maken met de manier waarop de korting wordt toegepast. In de provincie Utrecht is ervoor gekozen de korting op de doeluitkering naar de provincie door te berekenen aan de ontvangers van subsidies. Daaronder valt ook RTV Utrecht. In de provincie Brabant is ervoor gekozen een inhoudelijke korting toe te passen op Omroep Brabant. Dat is het verschil.

Er is sprake van nog een verschil. Dat is wat de Mediawet voorschrijft. De Mediawet zegt dat bezuinigingen op regionale omroepen er niet toe mogen leiden dat het kwantitatieve en kwalitatieve voorzieningenniveau van die oproepen onder het niveau van 2004 komt. In Brabant is men er niet in geslaagd dat aan te tonen. Dat is afgelopen week ook de uitspraak van de rechter geweest. In Utrecht zijn wij nog bezig met een onderzoek. Wij hebben op dit moment geen juridische procedure lopen. Wij hebben in onze eigen organisatie een bezwaaren beroepsprocedure lopen. Wij zijn nu nog bezig met een onderzoek om te kijken of de bezuiniging die wij willen toepassen invloed heeft op het voorzieningenniveau, kwalitatief en kwantitatief, van 2004. RTV Utrecht verleent ook haar medewerking daaraan. Wij doen dat op aanwijzing van de bezwaarencommissie en dus nog niet in een juridische procedure.

De heer Driehuijs vraagt of ik bereid ben om te komen tot andersoortige maatregelen. In het verleden zijn wij met RTV Utrecht om de tafel gegaan

en hebben aangeboden een andere manier van bezuinigen toe te passen. RTV Utrecht is daarop op dat moment niet ingegaan, omdat die procedure met Omroep Brabant nog liep en men dat liever wilde afwachten. Wel heeft men ingestemd met het uitvoeren van een onderzoek om te bekijken welke bezuinigingen op welke bekostigingsniveaus mogelijk zouden zijn. Dat loopt op dit moment nog.

De derde vraag was hoe de stand van zaken op dit moment is. Wij hebben ervoor gekozen de subsidie voor 2012 voor de eerste helft gewoon toe te kennen. Dat is gebeurd. Wij hebben de bezuiniging aan RTV Utrecht met een half jaar uitgesteld tot halverwege 2012. Wij zullen op 1 juli 2012 een besluit moeten nemen op het bezwaar van RTV Utrecht. Specifiek op de vraag of wij bereid zijn op een andere manier de bezuiniging te realiseren, zeg ik: ja, dat zijn wij. Ik denk aan de regeling die wij RTV Utrecht hebben aangeboden, om daar echt inhoudelijk op in te gaan. RTV Utrecht heeft destijds een andere keuze gemaakt. Ik hecht er wel aan nu de procedure – welke bezuinigingen zijn mogelijk en is het niveau van 2004 daarmee haalbaar of schieten wij daaronder? – af te wachten.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor de antwoorden. Ik ben blij dat het college heeft besloten de bezuiniging van RTV Utrecht een half jaar op te schorten. Ik ben overigens wel verbaasd dat dit antwoord nu komt op een niet door mij gestelde vraag. Het college had ons daarover ook actief kunnen informeren. Dat heeft het college achterwege gelaten, maar wij zijn er desalniettemin blij om. Wij zijn nog wel benieuwd hoe dit traject verder gaat. Wij zullen het college dan ook vragen – dat is mijn aanvullende vraag – de commissie WMC actief op de hoogte houden hoe dat verder verloopt.

De VOORZITTER: De heer Dercksen wil een vraag stellen aan de heer Driehuijs.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben dit onderwerp bij de begroting ook al op de kaart gezet en hebben het college gevraagd of het op bepaalde terreinen beter wilde gaan samenwerken met RTV Utrecht, zodat er misschien wel wat bezuinigd kon worden, maar waarbij de bezuiniging niet direct bij RTV Utrecht zou vallen,

maar ook een beetje in dit huis. Ik refereer aan alle websites die wij hebben. Ik zou van de heer Driehuijs willen weten of hij dat verzoek nu wil ondersteunen. Dan kunnen wij met twee grotere fracties in elk geval dat verzoek doen.

De heer DRIEHUIJS: (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij uitstekend met alle creatieve mogelijkheden die er zijn, efficiency te bereiken en samen te werken aan een mooie provincie. Om dat ook via de media uit te dragen, lijkt mij uitstekend. Ik ben het met de heer Dercksen eens en ik denk ook dat het college in de dialoog met RTV Utrecht daarvoor ruimte kan vinden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik destijds heb kunnen vaststellen, was dat het college van GS weigerachtig was om op die suggestie in te gaan. Ik hoor mevrouw Pennarts nu een heel andere beweging maken. Dat is positief.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! In aanvulling op de vragen van de heer Driehuijs heb ik nog een vraag aan de gedeputeerde. Lopen er nog meer bezwaarschriften uit de eerste tranche bezuinigingen en is het mogelijk in de volgende commissievergadering inzicht in het verloop daarvan te geven?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even helderheid geven over het in overleg treden met RTV Utrecht en alternatieve activiteiten. Het kan niet zo zijn dat wij de korting verminderen met terug te leveren diensten van RTV Utrecht. Ik had de indruk dat dat min of meer de vraag was die door de fractie van de PVV werd gesteld. Dus, je stelt een korting in en die kan men verminderen als daarvoor diensten teruggeleverd worden. Daartoe zijn wij niet bereid. Dat moet helder zijn.

Ook werd gevraagd: "Onderneemt u, naast het feit dat u met RTV Utrecht in gesprek bent over een korting, gezamenlijk activiteiten waarin RTV Utrecht een bijdrage kan leveren aan het realiseren van de doelen van de provincie?" Dat doen wij wel degelijk. Wij onderzoeken of er activiteiten zijn waarin wij met RTV Utrecht samen kunnen optrekken om bijvoorbeeld, als ik kijk naar mijn eigen portefeuilles cultuur of jeugdzorg, projecten te doen. Daar wordt wel degelijk naar gekeken. Dus dat zijn twee

verschillende dingen.

Er is gevraagd naar andere bezwaarprocedures. Wij hebben er nog een lopen, namelijk van Sportservice Midden-Nederland. In de commissievergadering van 13 februari zal ik de Staten daarover nader informeren.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar de vragen inzake Park Randenbroek, die gesteld worden door de heer Bekkers.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van de gemeenteraadsbehandeling vorige week van bestemmingsplan Park Randenbroek is de vraag gerezen of de plannen van het college van burgemeester en wethouders van Amersfoort wel in overeenstemming zijn met de samenwerkingsovereenkomst met de provincie, waarop de provinciale bijdrage berust. Het gaat dan vooral over het punt van gerealiseerde nieuwe natuur. Zoals net al is aangehaald, zullen vele details in de beantwoording van de schriftelijke vragen van de PvdD ongetwijfeld aan bod komen, maar aangezien het bestemmingsplan nu, binnen komende week, wordt aangepast, leek het ons nu actueel om te informeren naar de hoofdvraag of de huidige plannen van het college van burgemeester en wethouders wel of niet in overeenstemming zijn met de samenwerkingsovereenkomst en of Gedeputeerde Staten nu op korte termijn in bestuurlijk overleg treden. Mochten daar wijzigingen nodig zijn, dan kan de gemeente dat meteen in haar bestemmingsplan doorvoeren.

Bovendien hebben wij begrepen dat Rijkswaterstaat op korte termijn de aanleg van de spitsstrook op de A28 ter hand gaat nemen en, in tegenstelling tot eerdere berichten de brug over de Heiligenbergerbeek zal vervangen. Dat kan ertoe leiden dat de optie om daar in de toekomst een brede en goede onderdoorgang voor natuur en recreatie te realiseren, onrendabel of onmogelijk wordt. Gezien die planning, de vraag of er overleg gaande is met de gemeente Amersfoort om te bekijken of wij samen ervoor kunnen zorgen dat die ingreep zodanig gebeurt dat de goede onderdoorgang voor natuur en recreatie in elk geval mogelijk blijft, zeker nu binnen de plannen van de gemeente Amersfoort door de amendementen in de gemeenteraad er een substantieel bedrag is vrijgevallen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dank voor de vragen. Wij hebben geconstateerd dat het bestemmingsplan in Amersfoort mogelijk gewijzigd wordt vastgesteld. Volgens mij moet het op 7 februari definitief gebeuren. De wijziging van het bestemmingsplan voor Park Randenbroek behelst, naar aanleiding van een amendement van de PvdA en GroenLinks, het groen houden van het zogenaamde Elisabethterrein, ziekenhuis Elisabeth, waar het gemeentebestuur van Amersfoort eerst een aantal wooneenheden had bedacht, en het laten vervallen van twee recreatieve fietspaden.

Park Randenbroek maakt inderdaad deel uit van een afspraak die wij hebben over de hele groenblauwe structuur rondom Amersfoort, waarin wij als provincie Utrecht en gemeente Amersfoort samen investeren in een aantal groenblauwe elementen rondom de stad. In die groenblauwe structuursamenwerking is op dit moment al een stevige bezuiniging ingebracht. Wij hebben ons totale bedrag, dat wij in eerste instantie zouden inbrengen, verlaagd, mede als gevolg van het feit dat er bij ons op dit moment ook minder middelen zijn.

Een tweede punt is dat wij na 7 februari inderdaad nog overleg moeten voeren, als het bestemmingsplan op deze wijze definitief wordt vastgesteld, of wij het laten vervallen van die twee recreatieve fietspaden echt in strijd vinden met de samenwerkingsovereenkomst. Mijn eerste inschatting, die ik hier wil uitspreken, is dat weliswaar het versterken van recreatieve waarden een belangrijk onderdeel van de totale samenwerkingsovereenkomst is, maar dat ik niet van mening ben dat de totale intenties van de samenwerkingsovereenkomst hiermee onderuit gehaald zijn. Je kunt zeggen dat als het gaat om het versterken van groenblauw, de keuze die de gemeente Amersfoort op dit moment maakt bij het Elisabethterrein, haar eigen keuze is. Daarover heb ik op zichzelf geen oordeel. Het versterkt op z'n minst de groenblauwe structuur rondom de stad.

Ik zal naar aanleiding van 7 februari a.s. dus contact opnemen met de gemeente Amersfoort. Wij hebben hierover al eerder bestuurlijk overleg gehad. Wij zullen spreken over de vraag hoe hiermee om te gaan. Nogmaals, mijn inschatting is dat dit een marginaal verschil is ten opzichte van de afspraken die wij gemaakt hebben op een afspraak die ook al door ons, eenzijdig, financieel beperkt is. Dus dat

laatste ten aanzien van uw aanname dat het extra geld oplevert. In mijn optiek is dat niet het geval.

De tweede vraag gaat met name over een aantal mobiliteitsonderwerpen. Ik heb mij dus even verstaan met mijn collega Van Lunteren op dit punt. Er zijn twee dingen: er is een situatie rondom Hoevelaken, waar een aantal maatregelen moet plaatsvinden en waar deze onderdoorgang mogelijk – de aanbesteding moet nog gaan plaatsvinden – onderdeel van het zogenaamde programma van wensen zou kunnen zijn. De heer Bekkers heeft echter gelijk: er gaat op dit moment in de aanleg vanwege een aantal werkzaamheden door Rijkswaterstaat in het kader van de planstudies A28 het een en ander gebeuren, waardoor die onderdoorgang weliswaar iets opgetild wordt, maar later mogelijk lastig groter te maken is. Ik denk dat ik u wel kan toezeggen dat collega Van Lunteren in overleg met zijn collega's in Amersfoort en met Rijkswaterstaat beziet of daar geen maatregelen worden genomen, waarvan wij later spijt hebben. Dat lijkt mij de verstandigste route om te gaan.

De VOORZITTER: Zijn er aanvullende vragen over dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan gaan wij naar de vragen van de fractie van de VVD over de 'indeplaatstreding' bij de provincie over statushouders.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Inwoners die aangewezen zijn op sociale huurwoningen moeten in onze populaire provincie lang wachten op woonruimte. Op 9 januari heeft het college de commissie WMC ingelicht over het 'indeplaatstreden' van de provincie jegens enkele van onze gemeenten. Voor alle duidelijkheid: deze gemeenten hebben moeite om asielzoekers met verblijfsvergunning te plaatsen vanwege het gebrek aan sociale huurwoningen. De toch al stagnerende woningmarkt in de provincie Utrecht wordt door 'indeplaatstreden' nog meer ontwricht. Voor de mensen die in aanmerking komen voor sociale huurwoningen betekent het nog langere wachttijd op geschikte woonruimte in hun gemeente. Er zijn ook provincies waar sociale huurwoningen leegstaan en in veel gevallen dan maar worden afgebroken. Nu ontstaat de situatie dat er in deze dichtbevolkte provincie moet worden bijgebouwd, terwijl er in krimpgemeenten wordt afgebroken. De

VVD vindt dit onwenselijk, omdat er kapitaal vernietigd wordt in Flevoland, Limburg en Groningen en er landschap en natuur moet worden vernietigd in Utrecht, zouden daar woningen gebouwd moeten worden. Vanaf 2040 moeten wij rekening houden met leegstand van diezelfde sociale huurwoningen in de provincie Utrecht.

De taakstelling van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties is gebaseerd op een verdeling naar rato van aantallen inwoners per gemeente. Deze taakstelling is geformuleerd onder andere omstandigheden dan de huidige. Met de nieuwe omstandigheid van de krimp, leegstand en afbraak wordt hier weinig rekening gehouden. Daarom wil de VVD het college vragen de minister te verzoeken een voorstel te doen voor de verdeling van statushouders, rekening houdend met de omstandigheden van nu. De VVD wil dat het college de minister verzoekt de krimp gemeenten die dat willen, de kans te geven de achterstanden van Utrechtse gemeenten over te nemen, waarbij te denken valt aan Vlissingen, Zwolle, Heerenveen, Heerlen, om maar eens wat te noemen. Is het college hiertoe bereid?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga een aanloopje nemen naar de beantwoording van de vrij simpele vraag die hier gesteld wordt, omdat het goed is even te schetsen wat precies de 'indeplaatstreding' betekent en hoe wij met het vraagstuk van de statushouders in de provincie omgaan. Het is terecht, zoals de heer Joustra constateert, dat de taakstelling wordt gebaseerd op basis van het objectieve aspect van inwonertal van een gemeente. Hier worden op dit moment geen andere criteria gebruikt, zoals krimp. Het Rijk blijft aan deze methodiek vasthouden, omdat dit als de meest objectieve methode wordt gezien. In de krimpgebieden zijn er inderdaad genoeg woningen om de vergunninghouders op te vangen, maar deze gebieden kampen ook met achterstanden in de realisatie van hun taakstelling huisvesting vergunninghouders. Dus eigenlijk schuiven wij dan een probleem door naar een gebied waar eigenlijk ook al achterstanden zijn. De problematiek die in de krimpgebieden speelt, is dat de vergunninghouders zich niet in de krimpgebieden – dan hebben wij het over Friesland, Groningen, Drenthe et cetera – wil-

len vestigen. Er zijn daar dus wel genoeg woningen, maar de vergunninghouders willen hier niet wonen. Dan kunnen we zeggen: "Wat ze niet willen, dat motten ze maar." Het is echter wel een problematiek, waarmee ook mijn collega's in de andere provincies te maken hebben en met name bij de gemeenten waarop zij toezicht houden en waarmee zij in gesprek moeten treden om ervoor te zorgen dat de streefaantallen, zoals die worden gegeven, dus de verdeling, gehaald worden.

In IPO-verband kan de verdeling van de taakstelling aan de orde komen. Ik heb zelf in het verleden aangegeven dat ik feitelijk vind dat wij als provincie geen rol meer zouden moeten hebben in de problematiek van statushouders. Als je het kabinetsakkoord namelijk goed leest, dan zie je daar feitelijk staan dat je geen drie bestuurslagen moet hebben die zich bemoeien met één problematiek. Hier hebben wij feitelijk te maken met drie bestuurslagen: enerzijds het Rijk via de VROM-inspectie, anderzijds de provincie die toezicht houdt op de gemeenten en voorts de gemeenten die hun taak moeten uitvoeren wat betreft het huisvesten van de statushouders. Ik heb zelf duidelijk gemaakt dat ik de rol van de provincie oneigenlijk vind. De asielzoekerscentra zijn de taak en de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. Feitelijk zou de rijksoverheid direct met de gemeenten moeten overleggen om te komen tot verdeling en plaatsing van de verschillende asielzoekers met een status. Dat heb ik verloren, zeg ik gewoon in alle eerlijkheid. In IPO-verband heeft men in het Interbestuurlijk Toezicht besloten, dat de taak van de VROM-inspectie feitelijk helemaal naar de provincie toegaat. Het betekent ook dat wij in de toekomst gehouden zijn om de gemeenten te controleren ten aanzien van het plaatsen van statushouders. Dat ga ik gewoon doen, geen enkel probleem. Het geeft echter wel aan dat daar een problematiek zit die niet zomaar weggaat.

Als je kijkt naar de totale opgave per 1 juli 2011 voor ons toezichtsgebied – dat is het toezichtsgebied exclusief het Bestuur Regio Utrecht; dat heeft een eigen opgave – dan is die achterstand per 1 januari 2011 en de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2011 326 personen. Hiervan zijn 184 vergunninghouders geplaatst. De achterstand per 1 juli 2011 was dus 132.

Er is een pilot geweest vanuit de VROM-inspectie om gemeenten te helpen bij het zoeken en te helpen bij het plaatsen van statushouders. Die pilot is enerzijds succesvol en anderzijds minder succesvol. Dat heeft mede te maken met het feit dat er minder gezinnen als statushouders aangeboden worden vanuit de asielzoekerscentra, maar veel meer individuen. Het is veel lastiger voor gemeenten om in eengezinswoningen, die men vaak heeft om in de verhuur te doen voor de statushouders, één persoon te plaatsen. Dat is eigenlijk zonde van de ruimte. Wij proberen daaraan actief te werken met de gemeenten om ervoor te zorgen dat dat goed gaat en dat er misschien twee asielzoekers met status daarin kunnen wonen. Het is echter een heel gepuzzel en het is niet eenvoudig voor de gemeenten.

Als wij sec kijken waar wij op dit moment staan met de 'indeplaatstreding', waarvan ik begrijp dat dat een gevoelig punt is, dan is er één gemeente waarvan ik heb gezegd dat ik daarvoor als provincie in de plaats zal treden. Dat is de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Deze gemeente heeft een dergelijk grote achterstand opgelopen dat ik er geen vertrouwen in heb dat zij die het komende halfjaar kan inlopen. Als ik dat niet doe, treedt de VROM-inspectie, op onze kosten, in de plaats van de provincie. Dat wil ik niet, dus ik heb nu de procedure in gang gezet voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug om haar te manen actief te zijn en actie te ondernemen. Die gemeente heeft tot 1 maart a.s. gelegenheid om de boel recht te breien. Als dat niet gebeurt, dan zal ik het instrument van de 'indeplaatstreding' doen. Daarnaast is het zo dat ik absoluut bereid ben bij het kabinet en de regering aan te geven dat wij willen kijken hoe de verdeling over het land is. Dat zal waarschijnlijk het beste in IPO-verband kunnen plaats vinden, want dan kun je meer massa maken. Aan de andere kant kan ik mij voorstellen dat ik de systematiek die nu gehanteerd wordt, aan de orde stel in een nader overleg met de staatssecretaris of de minister. Ik hoop dat ik hiermee voldoende antwoord heb gegeven. Ik wil u duidelijk maken dat het geen lichte en geen gemakkelijke opgave is.

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp dat het lastig is. De gedeputeerde zegt dat Utrechtse Heuvelrug een achtstand heeft. Volgens

de laatste cijfers die ik heb gezien is dat aantal vijftien. Stel nu dat die vijftien niet geplaatst kunnen worden, maar er zou een gemeente zijn, Vlissingen bijvoorbeeld, die zegt dat zij die zeven mensen wel kwijt kan. Is de gedeputeerde dan bereid daaraan mee te werken? Het gaat mij niet zozeer om de asieltaken, maar om de woonverplichtingen die wij hebben. In de gemeente Utrechtse Heuvelrug heb je 'Eelco en Annet' en die willen ook graag uit huis.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Je maakt nog eens wat mee: de fractie van de VVD die zich zorgen maakt over wachttijden voor woningzoekenden in de sociale woningbouw. Ik heb dan ook een vraag voor de heer Joustra. Mogen PvdA en SP en andere partijen, los van mensen met een status of een uitkering, als wij straks over de woonvisie gaan praten, ook rekenen op de steun van de fractie van de VVD?

Ik heb een vraag voor de gedeputeerde. De gedeputeerde reageert welwillend op het verzoek van de fractie van de VVD. Dat verbaast mij eigenlijk, want aan dat verzoek zit wel een behoorlijk zwart randje. Statushouders moeten blijkbaar letterlijk naar de uithoeken van Nederland verhuizen. Dat komt op ons weinig liberaal over. Minister Kamp heeft overigens vergelijkbare dingen gezegd over mensen met een uitkering: zij konden ook wel naar provincies verhuizen waar nog wat ruimte was. Het probleem is dat er in die gebieden niet voor niets leegstand is. Daar zijn problemen, daar zijn economische problemen, daar is geen werk. Ik verzoek de gedeputeerde dan ook daarop nog even te reageren voordat hij in IPO-verband gaat pleiten om tot een herverdeling van deze specifieke groep mensen te komen – mensen met een status, mensen die hier terecht zijn, kwetsbare mensen – en hen vervolgens in de randen van Nederland te gaan huisvesten.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! In warme aansluiting op de woorden van de heer Driehuijs: het is toch te gek voor woorden dat wij mensen die weinig kansen en mogelijkheden hebben, bij uitstek daarheen sturen waar sprake is van een krimpregio en waar mensen weinig economisch perspectief hebben. Dat is het paard achter de wagen spannen.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik voorstellen: ik dwing niemand.

De regels zijn wat dat betreft helder. Wij hebben gewoon een verdeling gemaakt in Nederland, waarbij duidelijk is welke gemeente voor welk aantal statushouders aan de lat staat. Wat ons betreft is dat de afspraak die nu geldt en zal blijven gelden.

Ik kan mij voorstellen, en dat moet ik tegen de VVD zeggen, dat de landelijke taakstelling inmiddels is gedaald. Die taakstelling is al met 700 personen naar beneden gegaan. Je ziet sowieso een dalende trend wat betreft het aantal statushouders en ook wat betreft het aantal mensen dat hier asiel aanvraagt. Dat werkt natuurlijk één op één door. Ik vind wel dat wij alleen dergelijke stappen zouden kunnen doen wanneer dat in overleg gebeurt met andere gemeenten. Ik wil er niet voor pleiten – en dat hoor ik de fractie van de VVD een beetje zeggen – dat wij een soort van emissiehandel in statushouders gaan plegen. Daarvan zie ik het nut eigenlijk niet in en ik zie daarbij absoluut niet dat de rol van de provincie aan de orde is. Wij houden toezicht op de wijze waarop gemeenten statushouders huisvesten en of zij voldoen aan de aantallen die zijn opgelegd. Ik ben zeker niet bereid een heel systeem in gang te zetten, waarin wij gaan onderhandelen met Vlissingen of welke uithoek dan ook. Dat vind ik niet onze rol. Het zou wat mij betreft ook een verzwaring van die rol inhouden. Daartoe ben ik niet bereid.

De VOORZITTER: Is er nog behoefte bij de heer Joustra om te reageren op de vraag van de heer Driehuijs?

De heer JOUSTRA (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De VVD is altijd gaarne bereid om aan goede voorstellen mee te werken. Dus: kom maar op.

De VOORZITTER: Dan gaan wij over naar de vijfde vraag, de vraag van de SP over de SW-bedrijven.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! De SP nam kennis van een brief van het college aan de gemeenten Kromme Rijn/Heuvelrug; Zeist, Utrechtse Heuvelrug, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Bunnik. Daarin bleek dat de gemeenschappelijke regeling die deze gemeenten hebben onder toezicht is gesteld. Dat betekent dat met name bij de gemeenten het gewicht daar wordt gelegd om ervoor te zorgen dat de financiën op orde zijn en blijven.

Wij vinden dat er ook een rol is weggelegd voor de provincie, met name omdat wij daarover in juni

2011 al een motie hebben aangenomen, dat de provincie zou proberen zoveel mogelijk werk weg te zetten bij SW-bedrijven. Wij hebben het nagezocht en in de najaarsrapportage wordt er inderdaad een verklaring gegeven. Daar staat eigenlijk: wij gaan die motie niet uitvoeren, maar wij laten dat over aan onze leveranciers; zij moeten het maar voor ons oplossen. Daarmee zijn wij niet tevreden, dus wij hebben een aantal vragen gesteld. Zal ik de vragen nog een keer voorlezen? De vragen zijn overigens al rondgestuurd.

De VOORZITTER: De vragen zijn rondgestuurd, dus wij dragen er allen kennis van. Dat geldt in elk geval voor de gedeputeerde.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ondertoezichtstelling, zoals wordt gesteld, is preventief toezicht. Bij mijn weten is er bij de SW-bedrijven geen preventief toezicht. Daar is overal sprake van restrictief toezicht. Dat is voor elke regeling die er in de provincie is. Wij maken wel her en der kanttekeningen. Natuurlijk hebben wij bij een aantal SW-bedrijven kanttekeningen geplaatst en onze zorgen geuit. Dat is meer gedaan als waarschuwing aan gemeenten om aan te geven: let op met wat u hier doet. Dat eerst even ter correctie, want anders zou hier een beeld ontstaan dat wij hier te maken hebben met preventief toezicht. Dat is bij mijn weten niet aan de orde.

Gevraagd is of ik in contact getreden ben met de SW-bedrijven. Ik ben zelf niet in contact geweest met de bedrijven. Ambtenaren zijn er wel druk mee bezig geweest. Ik heb daarover onlangs nog een voorstel gezien dat de kant van de Staten nog opkomt. Bij veel van de functies die mevrouw Mineur heeft omschreven, hebben wij niemand in loondienst. Ik kan dus niet iemand hier in dienst nemen, omdat wij die functie niet hebben. Dat werk hebben wij uitbesteed. Wat wij nu doen, zoals ik eerder ook heb toegezegd, is dat wij starten met een pilot. Dat komt, schat ik in, in de volgende commissievergadering aan de orde. Met ons aanbestedingsbeleid willen wij punten gaan toekennen. Met de catering wordt er een eerste aanzet gemaakt.

Wij zijn niet alleen met SW-bedrijven, maar ook met gemeenten in overleg over de vraag hoe wij

de mensen uit de kaartenbak krijgen en hoe wij die mensen toeleiden naar een baan. Wij pakken die motie dus wel degelijk op. Zo heb ik het destijds ook gezegd. Als mij heel specifiek wordt gevraagd met wie ik allemaal heb gesproken en dergelijke, dan kan ik dat niet zeggen. Wij hebben die contacten gehad en wij hebben gekeken hoe wij invulling aan de motie kunnen geven. Ik kan hier niet zo even stante pede zeggen met wie wij contact hebben gehad. Ik heb die contacten dus niet zelf gehad.

Om de vraag achter de vraag te beantwoorden: het is voor mij niet mogelijk hier werk te creëren. Dat is namelijk wat mevrouw Mineur mij vraagt. Wij hebben dat uitbesteed en op die manier proberen wij daaraan wel vorm te geven.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik vond het netjes om de gedeputeerde even aan het woord te laten. Vanuit de SGP is er een voorstel gekomen om een combinatie te maken van deze motie met onderhoudswerk dat moet worden verricht in de EHS. Ik neem aan dat de heer Van Wikselaar daarover zo meteen wat gaat zeggen.

Ik ben nog wel benieuwd of er nog andere SW-bedrijven aangeschreven zijn, althans andere gemeenten. Daarop heeft de gedeputeerde nog niet gereageerd.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij weten allemaal dat WSW iets is wat op dit moment redelijk onder de kijker ligt als het gaat om de financiële omstandigheden. Wij hebben vorig jaar de motie aangenomen, waaraan mevrouw Mineur en de gedeputeerde zojuist hebben gerefereerd.

Inmiddels doet zich een casus voor die zo concreet is, dat je je moet afvragen of je daar niet iets mee zou moeten willen. In feite hebben wij op basis daarvan een motie voorbereid, waarin wij het college vragen, met name de heer Krol, bij het uitwerken van het deelakkoord Natuur, de komende periode te inventariseren bij de sociale werkvoorzieningen wat zij kunnen leveren voor onderhoud van de natuur en bij de partners, met wie het college in gesprek gaat, te kijken hoe het beheer kan worden georganiseerd om straks een aanbesteding weg te zetten. Dus, de vragen naar beide partijen mee te nemen wat zij kunnen leveren en wat zij zouden kunnen gebruiken, zodat wij straks bij een aanbe-

steding, als wij het werk in het veld zetten, daadwerkelijk van die kennis gebruik kunnen maken. Zodoende zouden wij als Staten kunnen zeggen dat wij daar nog meer in willen sturen. De informatie zou ook van dien aard kunnen zijn dat wij zeggen dat wij daarover geen extra punten hoeven op te nemen, want het is gewoon niet meer relevant. Dat is de strekking van de motie. De motie is mede-ondertekend door PvdA, VVD, CDA en SP. Er was geen tijd meer om de overige partijen te laten mede-ondertekenen, maar ik hoop dat de motie geldt voor de hele club.

Motie M2 (SGP, PvdA, CDA, VVD):

brede maatschappelijke blik bij onderhoud EHS

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 30 januari 2012;

Overwegende dat:

- *begin 2012 de beheertaken EHS volgens het Deelakkoord natuur en landelijk gebied door Gedeputeerde Staten uitgewerkt moeten worden;*
- *ter invulling hiervan in het voorjaar 2012 door Gedeputeerde Staten verkenningen gedaan zullen worden met betrekking tot de mogelijkheden voor beheer van de EHS-gebieden;*
- *zowel agrarische ondernemers als ook natuurbeheerorganisaties hierin een rol kunnen spelen;*
- *sociale werkplaatsen in Nederland onder druk staan;*

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

1. *voor de start van de overleggen met betrekking tot onderhoud en beheer EHS met gemeenten in overleg te treden inzake de inzet van sociale werkplaatsen voor dit doel;*
2. *in de voor begin 2012 geplande overleggen met agrarische ondernemers en natuurbeheerorganisaties, met betrekking tot beheer en onderhoud van EHS-gebieden, de mogelijke rol van sociale werkplaatsen te bespreken;*
3. *Provinciale Staten in het 2e kwartaal 2012 op de hoogte te brengen van de mogelijkheden en de bereikte resultaten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderkend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog graag een vraag stellen aan de heer Van Wikselaar over de motie. Ik vraag mij af wat het doel van de motie is. Ik heb niet het idee dat de sociale werkplaatsen te weinig werk hebben. Ik heb er meer behoefte aan dat de mensen van de sociale werkplaatsen worden ondergebracht in het bedrijfsleven. Is dat het doel van de motie of zegt de heer Van Wikselaar dat de sociale werkplaatsen zelfstandig die werkzaamheden moeten uitvoeren?

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij weten dat de sociale werkvoorzieningen de opdracht hebben steeds meer mensen naar buiten te geleiden: dat is het 'van binnen naar buiten proces', dat al een paar jaar loopt. Dat gaat minder snel dan wij graag willen. Daarbij zou deze motie een extra instrument kunnen zijn. Daarom is ook heel bewust stap 2 erin gezet: met de bedrijven en de organisaties die het beheer zo meteen uitvoeren te spreken over wat zij kunnen met WSW-mensen. Dan zou je, waar dat mogelijk is en het ook gezien de psychologische omstandigheden van de mensen toelaatbaar is, werk kunnen uitbesteden in een functie als 'gelieerd aan'. Als dat kan, is dat zeker te prevaleren.

De heer ESSOUSI (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een aanvullende vraag aan de gedeputeerde. Ik wil graag eerst in herinnering roepen dat wij in juni een vraag hebben gesteld over social return bij aanbestedingen. Wij zijn blij dat wij in de beantwoording van de gedeputeerde kunnen lezen dat hij zich baseert op een TNO-onderzoek, dat zegt dat de goede prijs-/kwaliteitverhoudingen bij aanbestedingen niet negatief worden beïnvloed bij social return. Ik hoorde de gedeputeerde zojuist spreken over een notitie die onze kant opkomt. Er is toen ook gezegd: "Wij willen de consequenties van implementaties even aanzien en wij komen begin 2012 met een tussenevaluatie en advies." Is dat die notitie of mogen wij nog iets anders verwachten op het gebied van social return. Dat wil ik graag ter verheldering weten. Ik zou willen adviseren die twee tezamen te nemen, omdat zij in elkaars belang zijn.

De heer BEKKERS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben enkele maanden geleden in deze Staten unaniem een motie aangenomen over de inzet van de sociale werkvoorzieningen. Wij hebben aanstaande een visie op natuurbeheer. Mijn vraag aan het college is of gezegd kan worden of bij de visie op natuurbeheer een integraal plaatje wordt gegeven over hoe het natuurbeheer kan worden uitgeoefend, waaronder de inzet van mensen van sociale werkvoorzieningen en wellicht ook vrijwilligers, bewoners, omwonenden en wellicht ook eigen bijdragen van bezoekers, zodat wij niet elk ding geïsoleerd hoeven aan te pakken, maar juist in samenhang onze oordeelsvorming en besluitvorming kunnen laten plaatsvinden.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Om bij de laatste spreker te blijven, kan ik zeggen dat ik probeer de lijn in te zetten, zoals die door de fractie van de SP wordt aangegeven. Juist door er algemeen beleid van te maken – en daar zit die evaluatie ook in – hoe wij via inkoop kunnen organiseren en door meer te gaan sturen dat wij de mensen uit SW-bedrijven via banen bij bedrijven aan het werk te krijgen, proberen wij dat vorm te geven. Ik kan mij voorstellen dat wij dat iets breder maken en er niet alleen bij inkoop, maar ook bij subsidieverstrekking eens naar kijken. Dat betekent wel dat onderzocht moet worden wat je kunt en wilt, zoals wij dat nu ook hebben gedaan aan de inkoopzijde. Dat hebben wij dus gedaan met het werk dat wij hier zelf doen en ik stel voor dat wij dat in het kader van subsidieverstrekking ook op die manier doen en dat gezamenlijk oppakken met de betreffende portefeuillehouder.

De motie vraagt wat meer, denk ik. De motie vraagt namelijk of dat precies zo vormgegeven kan worden. Ik zou willen vragen dat te doen op de manier die ik net aangaf, dus stapsgewijs. Dan krijg je namelijk datgene waarover wij de vorige keer met de PvdA van gedachten wisselden, namelijk dat je nu op rijksniveau bezig bent met die social return. Dat hebben wij nu dus goed in beeld gebracht. Wij komen nu op basis van dat onderzoek met een concrete pilot. Dat is ook wat de Staten willen en niet dat wij alleen onderzoeken en evaluaties doen en met elkaar daarover praten. Uiteindelijk moeten wij zorgen dat er ook echt mensen aan een baan geholpen worden. Dat gaan wij doen op het gebied

van inkoop; met betrekking tot een pilot op de catering gaan wij dat eerst vormgeven. Ik kan mij voorstellen, als wij ervaring hebben opgedaan, dat wij gaan kijken of wij dat verder kunnen uitbouwen. Ik wil dus vragen, zoals de heer Bekkers zegt, dat wij niet elk individueel geval los gaan benoemen. Ik interpreteer het zo dat in algemene zin wordt gevraagd te kijken of wij aandacht kunnen hebben voor deze mensen bij het verstrekken van subsidies aan organisaties die moeten inkopen en ook zelf bij ons inkoopbeleid. Zo leg ik het uit. Daar wil ik mij samen met mijn collega's voor gaan inspannen.

Dan de vraag of meerdere SW-bedrijven zo'n brief hebben gehad. Ja, alle SW-bedrijven hebben zo'n brief gehad, want alle bedrijven zijn gemeenschappelijke regelingen en alle gemeenschappelijke regelingen krijgen een brief waarin onze zorgpunten worden aangegeven. Dat is bij de ene gemeenschappelijke regeling, net als bij de ene gemeente, wat meer dan bij de ander. Niemand heeft dus een brief ontvangen die van dien aard is dat men zich stante pede zorgen moet maken en eerst het college van GS voor alles om instemming moet vragen. Dat is alleen het geval in Utrechtse Heuvelrug en de Ronde Venen.

De VOORZITTER: Mag ik de indiener van de motie vragen tot aan de stemming straks nog even te spreken met elkaar in de wandelgangen? Dan horen wij wel hoe het afloopt. Ook gezien de tijd, want wij zijn nu drie kwartier bezig met het vragenhalfuurtje en wij krijgen nog een vraag van de SP.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat niet goed met het milieu in Nederland en ook niet in onze provincie. Er is een aantal normen dat nadrukkelijk niet gehaald wordt. Dat is geen geheim; er wordt op diverse plaatsen in de samenleving gediscussieerd en nagedacht door diverse organisaties over hoe je daarmee moet omgaan. Te verwachten valt dat een overheid als de provincie Utrecht, en ook andere Randstadprovincies, zich zorgen maakt over dat element en alles op alles zet om ervoor te zorgen dat met name het fijnstofbeleid goed op de rit is en dat niet, zoals nu in Nederland, 1800 mensen per jaar voortijdig overlijden, omdat dat niet op orde is. Als er dus een lobbygroep moet komen, dan zou dat dus een lobbygroep moeten zijn die zegt: "Wij staan voor

de gezondheid van onze inwoners en wij gaan alles op alles zetten om te zorgen dat in Europees verband de doelstellingen gehaald worden en dat de gezondheid van onze mensen optimaal gediend wordt." Met andere woorden: een lobbygroep die vraagt om een stringenter aanpak.

In een artikel in het Algemeen Dagblad van 11 januari jongstleden wordt melding gemaakt van een lobbygroep, maar al lezend wordt de krachtige indruk gewekt dat hier sprake is van een lobbygroep die bezig is om soepeler voorwaarden in Brussel te bewerkstelligen in plaats van stringenter voorwaarden. Daar wordt bijvoorbeeld de vrij dominant aanwezige in het stuk, gedeputeerde uit Flevoland, mevrouw Blik, geciteerd, die zegt: "De gezondheidsschade in onze regio is een feit, dat kun je niet van tafel vegen, maar om die terug te dringen vragen wij Brussel de vervuiling aan de bron aan te pakken. Als Europa zorgt voor schonere industrie en auto's, dan komen wij met onze luchtkwaliteit vanzelf in de buurt van de Europese normen. Eerst zij en dan wij." Participatie in een dergelijke lobby is uit den boze. Als de provincie Utrecht daaraan meedoet, dan moet dat per direct stoppen. Zo is dat. Daarom had de SP gekozen voor het middel van de interpellatie. Dat is namelijk, zoals mevrouw Doornenbal goed had gezien, een dwingend instrument. Wij vinden dat op z'n plaats, in het belang van de mensen, in het belang van de gezondheid en de normen die gehaald moeten worden. En dan komt ons ter orde dat dit beleid gepasseerd is. Inderdaad, op 14 november jongstleden stond in de commissie MME ter kennisname een 'Memorandum of Understanding AIR'. Dat is het verhaal. Ik weet niet wie dit goed gelezen heeft, maar tegen de achtergrond van die vergadering, op dat moment, werd er dus een ter kennisname stuk ingediend dat als je het doorneemt, buitengewoon verhullend van aard is. Er worden alle mogelijke termen gebruikt, zoals kennis delen, een netwerk opbouwen en, inderdaad, met de loep vind je af en toe het woord 'lobby'.

Ik wil in herinnering brengen dat deze Staten bij ettelijke gelegenheden gevraagd hebben om een bovenwettelijke inspanning van onze provincie, daar waar het gaat om het halen van de milieudoelstellingen. Als er dan sprake is van een afwijking van dat beleid, dan kan het toch niet zo zijn dat dit college met een notitie van twee A4-tjes ter

kennisname ergens op een achternamiddag in de commissie MME dit laat passeren onder het mom van: "Niet gezien, hè hè, lekker gelukt." Voort met dat beleid.

De VOORZITTER: Wilt u tot een afronding en tot uw vragen komen?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb er geen moeite mee tot een afronding te komen. Het mag duidelijk zijn dat wij van mening zijn dat dit beleid per direct moet stoppen. Wij zijn benieuwd naar de toelichting van de gedeputeerde, waarin hij natuurlijk duidelijk gaat maken op welke wijze dat op de kortst mogelijke termijn kan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik beginnen met de fractie van de SP te bedanken voor het stellen van deze vragen, want je moet niet altijd geloven wat er in de krant staat. De fractie van de SP heeft een aantal vragen gesteld naar aanleiding van een bericht in het Algemeen Dagblad. Dat is een bericht, waarvan eigenlijk de portee is: in die lobby zijn ze eigenlijk alleen maar bezig om die normen te vervagen, ze zijn eigenlijk bezig het milieubeleid van Europa te veranderen, ze willen eigenlijk niet dat de luchtkwaliteit verbetert, maar verslechtert. Ik ga proberen – ik denk overigens niet dat het mij gaat lukken – de heer Meijer te overtuigen dat dat absoluut niet de inzet is van het college en ook niet van de lobby AIR. Ik begrijp ook dat hij überhaupt een groot tegenstander is van lobby's en dat hij dat niet ziet zitten als een instrument om in Europa te kijken hoe je belangen, juist ook op regionaal niveau, kunt vormgeven en ervoor kunt zorgen dat de belangen van de provincies in samenhang met andere regio's ter attentie van de Europese Commissie komen. Laat ik vooropstellen dat ik dat wel zie, want anders had ik niet het 'Memorandum of Understanding AIR' aan de Staten gestuurd voor de commissievergadering en dan had ik ook niet de Engelse tekst ervan meegestuurd, om te laten zien waar het feitelijk om gaat.

Ik zal proberen aan de hand van de vragen die de fractie van de SP eerder heeft gesteld in het kader van een interpellatieverzoek aan te geven wat onze inzet is binnen dit AIR-samenwerkingsverband en wat onze doelstellingen daarbij zijn. Ik zal

beginnen met het citeren van een stukje Engels, dat precies weergeeft waarom wij het belangrijk vinden dat wij aansluiting hebben gezocht bij AIR en het memorandum mede hebben ondertekend, waarbij mevrouw Blik namens ons als Randstad-provincie heeft opgetreden. "The twelve regions investing research innovation and infrastructure they measure develop best practices and stimulate behavioural changes aiming to improve air quality and reach the EU directive limit values." Dat zegt feitelijk alles. Als je het grofweg vertaalt, betekent het dat de twaalf regio's zich inzetten om op basis van onderzoek, innovatie, infrastructuur, het nemen van allerlei maatregelen, het ontwikkelen van 'best practices', het stimuleren van veranderingsgedrag, de luchtkwaliteit proberen te verbeteren en de EU-richtlijnen te gaan halen. Dat is de inzet van AIR. Niet meer en niet minder.

Dan de vragen van de heer Meijer. "Kunt u de participatie van de provincie Utrecht in genoemde lobby bevestigen?" Ja, de provincie Utrecht neemt deel aan het AIR-netwerk van de regio Randstad. AIR staat voor Air-Quality Initiative of Regions. De regio Randstad is een van de elf Europese grootstedelijke regio's die deelnemen. De Staten zijn hierover geïnformeerd en hebben daarvan kennisgenomen. Het is ook geagendeerd geweest in de commissievergadering van 14 november 2011. Ik kan mij herinneren dat daarover een schriftelijke vraag is gesteld door de fractie van D66.

"Waarom doet de provincie Utrecht met de hierboven omschreven lobby mee?" De Europese Richtlijn Kwaliteit is aan herziening toe. Dat heeft de Europese Commissie ook zelf aangegeven. Om grotere invloed te kunnen hebben op de herziening van deze regeling, is samenwerking in een groter regioverband essentieel. Vanuit de Randstadprovincies willen wij daarom in Brussel samen met de andere AIR-regio's actief aandringen op meer Europees bronbeleid, dat er een pakket van haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar is voor de regio's, voorkomen dat de huidige normen worden versoepeld en laten onderzoeken of nog wel de juiste dingen worden gemeten in relatie tot de gezondheidsaspecten.

"Welke kosten maakt de provincie Utrecht ten behoeve van de hierboven omschreven lobby?" Geen aanvullende kosten. Slechts beperkte personele

inzet. Het actief aandringen op meer Europees bronbeleid betekent overigens ook dat wij als regio minder overdrachts- en ontvangstmaatregelen hoeven te treffen om toch aan de normen te kunnen voldoen. Dat lijkt mij belangrijk. Wij willen dat op Europees en op nationaal niveau meer aan bronbeleid wordt gedaan, zodat wij ook hier ter plekke onze normen kunnen halen. Het is een ketenbenadering die hierbij van belang is.

"Welke milieudoelstellingen worden er gediend met behulp van deze lobby?" De lobby vanuit het AIR-netwerk is gericht op het verbeteren van de luchtkwaliteit en draagt tevens bij aan het verbeteren van de gezondheid van de inwoners. Het AIR-netwerk is een netwerk dat met elf andere grote stedelijke regio's is opgezet. Naast de regio Randstad nemen deel Baden-Württemberg, Catalunya, Emilia-Romagna, Greater London, Hessen, Lombardia, North Rhine-Westphalia, Piemonte, Steiermark, Veneto en Vlaanderen.

De VOORZITTER: Kan dat allemaal op schrift gesteld worden? Ik heb niet de indruk dat iedereen heel geïnteresseerd luistert naar de opsomming. Misschien kunnen wij het daarmee iets bekorten.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik protesteer. Laat ik vooropstellen dat hier eerst een interpellatieverzoek wordt gedaan. Dan worden er mondelinge vragen gesteld en dan wilt u mij ontzeggen daar antwoord op te geven?

De VOORZITTER: Nee, ik vraag u alleen uw beantwoording iets te bekorten.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik beantwoord alle vragen, zoals die in eerste instantie zijn gesteld.

"Bent u zich bewust van de medische en maatschappelijke gevolgen van de huidige fijnstofconcentratie in Nederland, bijvoorbeeld 1800 voortijdige sterfgevallen per jaar?" Ja, daarvan zijn wij ons bewust. De inzet van het AIR-netwerk is juist om door het aanpakken van de luchtverontreiniging bij de bron de luchtkwaliteit en daarmee de gezondheid van de inwoners te verbeteren. Als je dan kijkt welke maatregelen wij daarbij op provinciaal niveau inzetten, dan gaat dat om vergunningverlening en handhaving, het uitvoeren van het door Provinciale Staten vastgestelde programma Luchtkwaliteit, het

mobiliteitsbeleid, concessieverleningen, bussen die rijden op groen gas, harmonisatie van verkeer, bevorderen van fiets- en openbaar vervoer en noem maar op.

Dan vraagt de fractie van de SP nog of wij het eens zijn met wegverbredingen en de 130km/uur. Het is onzes inziens niet nodig te gaan lobbyen voor strengere wetgeving. Nederland heeft de Europese normen goed geïmplementeerd. Ook wij weten dat de norm per saldo een afweging is tussen gezondheidsrisico's en andere aspecten, zoals economische haalbaarheid. De huidige normen vormen echter een goede afweging.

Dan wordt nog gevraagd of ik van mening ben dat die lobby eigenlijk gestopt moet worden. Dat is de laatste vraag. Nee, zoals wij al gemeld hebben, spannen wij ons juist in om met deze lobby te komen tot bronmaatregelen, zodat de normen op een effectieve en efficiënte manier gehaald kunnen worden.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De kern van de bezwaren die door de SP zijn aangevoerd, is dat de activiteiten gericht zijn op Brussel. De activiteiten zouden gericht moeten zijn op onszelf, op ons land, op onze provincie, om die doelstellingen te halen. Er is geen enkele reden met een apparaat richting Brussel op te trekken om te zien dat daar op een of andere manier een aanpassing of een andere vorm van werksysteem wordt gehanteerd ten aanzien van dit stuk.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Meijer. Is de heer Meijer er zeker van dat de huidige Nederlandse regering in Brussel inzet op zoveel mogelijk afname van fijnstof en een zo goed mogelijk milieu voor iedereen in de Randstad?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, daar ben ik niet zeker van.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Is het dan niet goed dat wij als regio's, waar die bewoners wonen, ons er juist voor inzetten dat dat gaat gebeuren?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Hier, bij ons, binnen ons handbereik: daar moeten wij ons inzetten om ervoor te zorgen dat er een zo laag mogelijke fijnstofconcentratie is. Wij moeten zorgen dat er in Schuilenburg een goede afdekking van die weg komt. Wij moeten heel goed kijken naar die zevendubbele bak, de A27, hier bij Lunetten. Dat kan niet zomaar doorgaan op die manier. Zo moeten wij invulling geven aan ons ...

De VOORZITTER: Ik wil u vragen uw eventueel aanvullende vraag te stellen aan de gedeputeerde, ook gezien de tijd.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De aanvullende vraag aan de gedeputeerde, nogmaals, heeft betrekking op wat ik in zijn beantwoording mis. Dat zal voor mij de reden zijn om een motie in te dienen. Wij moeten onszelf die inspanning opleggen. Niet in Brussel. Wij moeten gaan kijken hoe wij de maatregelen kunnen beïnvloeden die onze kant opkomen.

Motie M3 (SP):

stoppen met lobby versoepeling normen luchtkwaliteit

Provinciale Staten, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

constaterende dat:

de provincie Utrecht actief deelneemt aan een Europese lobby om de normen voor luchtkwaliteit te versoepelen;

overwegende dat:

- Provinciale Staten op 27 oktober statenbreed motie 1 aannamen, met als dictum: "Verzoeken het college zich blijvend in te zetten voor bovenwettelijke maatregelen ten behoeve van geluid en wettelijke inpassing";*
- Provinciale Staten op 25 januari 2010 motie 3 aannamen, met als eerste punt in het dictum: "haast te maken met toekomstbestendige maatregelen langs de A27 met als inzet schoner, stiller en duurzamer",*

van mening dat:

- de lobby van Gedeputeerde Staten niet strookt met deze uitspraken van de Staten,*

- de gezondheid van de inwoners centraal moet staan bij het beleid op het gebied van luchtkwaliteit;*
- er nog tal van niet-gerealiseerde milieudoelstellingen zijn om nu over te gaan tot een beleid dat een beweging de andere kant uit betekent;*

dragen het college op:

- te stoppen met deelname aan de Europese lobby om de normen voor luchtkwaliteit te versoepelen;*
- onverkort inhoud te geven aan beleid dat in overeenstemming is met de bovengenoemde uitspraken van Provinciale Staten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al voorspelde, heb ik de SP niet kunnen overtuigen. Je moet je soms afvragen of je daar al die moeite voor moet doen. Laat ik er dit van zeggen. De wereld van de heer Meijer van de SP is beperkt tot de provincie Utrecht. Mijn wereld kijkt verder. Ik kijk ook in Europees verband hoe wij in gezamenlijkheid oplossingen kunnen vinden, waarmee wij in onze provincie ons voordeel kunnen doen. Dat is de portee van het AIR-netwerk en daar zet ik mij heel graag voor in.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik beschouw het als een grote eer dat ik in debat heb mogen gaan met deze gedeputeerde.

De VOORZITTER: Daarmee sluiten wij het vragen-halfuurtje, dat ruim een uur geduurd heeft, af.

Statenvoorstel beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn provincie Utrecht.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD vindt de nota Grote hoefdieren geen goede nota. Wij hebben dit al duidelijk gemaakt in commissieverband. Met name het uitgangspunt van de nota, te weten toerisme, is voor ons het verkeerde uitgangspunt. Zoals ik al eerder in schriftelijke vragen aangaf, dient het natuurbe-

lang voorop te staan, daarna het belang van de inwoners en dan pas het toerisme. Als toerisme als argument wordt gebruikt om de aanwezigheid van edelherten te rechtvaardigen, denk ik dat wij net zo goed kunnen vragen aan dierenpark Amersfoort om van de hele Utrechtse Heuvelrug een dierenpark te maken. Alle gekheid op een stokje: natuurlijk is het mooi meegenomen als het ene het andere bevordert, maar dit dient niet het uitgangspunt te zijn. De fractie van de VVD vindt dat de nota vol staat met aannames, ideeën, plannen, veel plannen. Je zou haast denken dat de natuur zich laat sturen, maar gelukkig is dat niet het geval.

Als wij dit voorstel in perspectief plaatsen: de Veluwe is 90.000 hectare groot en er wonen 14.000 mensen. Nationaal Park De Utrechtse Heuvelrug meet 6000 hectare en de totale Utrechtse Heuvelrug in totaal 23.000 hectare, inclusief het deel van Noord-Holland, en heeft daarbij 427.000 inwoners, Hilversum nog niet meegerekend. Dit geeft al een heel ander beeld. Dit beeld schetst een drukbevolkt gebied met een zeer beperkt leefgebied voor grote hoefdieren. Dit heeft als gevolg dat er grote en dure ingrepen nodig zijn tegen schade aan gewassen en om de verkeersveiligheid te garanderen. Daarnaast zal er ook van de boeren een grote investering op dit gebied gevraagd worden. Een behoorlijke kostenpost, die naar mijn mening niet één op één op hen afgewenteld kan worden en op burgers die met schadelijke gevolgen van overheidsbeleid – in dit geval provinciaal beleid – geconfronteerd worden. Nota bene een voorwaarde voor het Faunafonds om tot uitkering over te gaan van compensatie ten gevolge van geleden schade, dus dat mensen zelf maatregelen moeten treffen. Het stuk geeft hierover onvoldoende duidelijkheid. Dat is ook al gezegd in commissieverband. De fractie van de VVD is benieuwd hoe Gedeputeerde Staten dit denken te gaan oppakken.

Het stuk ademt: plannen, plannen, plannen. Het heeft weinig van doen met natuur en natuurontwikkeling. Het is duidelijk een stuk in ontwikkeling en eigenlijk nog niet voldoende voldragen. Verder wordt gerefereerd aan maatschappelijk draagvlak voor het aannemen van dit stuk. Uit discussies en besluitvorming is gebleken dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug tegen de voorgestelde plannen is, nota bene raadsbreed, dus ook de fracties

van GroenLinks en D66. In de commissie heb ik al gezegd dat wanneer er uitgegaan wordt van twee edelherten per 100 hectare en je extrapoleert dit naar een totaal aantal hectares van de hele Utrechtse Heuvelrug, dat je dan uitkomt op een aantal van 400 tot 600 edelherten.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even iets rechtzetten uit het betoog van de heer Weierink. Ik heb vanmorgen het verslag van de raadsvergadering van Utrechtse Heuvelrug van september 2011 gelezen. De fracties van D66 en ChristenUnie en de gecombineerde fractie PvdA/GroenLinks hebben voor hoefdieren op de Utrechtse Heuvelrug gestemd. De conclusie van de heer Weierink dat de raad dit unaniem of in zeer grote meerderheid heeft afgewezen, is dus onjuist.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hierover contact gehad met de fractievoorzitter van de VVD in de gemeente Utrechtse Heuvelrug, die mij vertelde dat er raadsbreed is ingestemd met het voorstel. Ik heb de notulen ook gelezen, dus ik heb een heel ander beeld.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb vanmorgen de notulen gelezen en volgens mij is het zoals ik zojuist geschetst heb.

De heer BOERKAMP (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 in Utrechtse Heuvelrug heeft echt voor wild op de Heuvelrug gestemd.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! En de SP ook.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Goed. Ik vervolg mijn betoog met de 400 tot 600 edelherten. Naar de mening van de fractie van de VVD is dit onacceptabel. Ik verwacht dan ook dat de gedeputeerde dit niet zover zal laten komen. Dat heeft hij eigenlijk ook al toegezegd in de commissie. Als hier niets aan gedaan wordt, als er geen grens gehandhaafd wordt, ziet de fractie van de VVD namelijk een negatieve uitwerking op de biodiversiteit.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het klinkt een beetje flauw, maar eerst wordt gezegd dat er partijen hebben ingestemd, die toch niet hebben

ingestemd of met iets anders hebben ingestemd. De heer Weierink komt nu met 400 tot 600 edelherten, terwijl de notitie spreekt van 150 tot 200, omdat je niet het hele gebied daartoe moet rekenen, alleen het gebied dat wij als Staten daarvoor geschikt achten. 400 tot 600 of 150 tot 200: dat scheelt nogal wat, vind ik.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk over hetzelfde punt. Ik wilde de vraag stellen wat het nut is van een discussie in de statencommissie, waarna de statenvergadering plaatsvindt, als de gedeputeerde antwoord geeft dat het om een veel kleinere populatie gaat en precies dezelfde aantallen, die gewoon niet kloppen, komen hier weer terug.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Die aantallen kloppen wel. Dan heb ik blijkbaar een andere nota gelezen dan mevrouw Blom. Het gaat over de hele Utrechtse Heuvelrug, zoals ook staat in de titel. Wat de gedeputeerde heeft gezegd, klopt. Wij willen hem echter nogmaals op het hart binden, dat hij inderdaad de belofte die hij daar heeft gedaan, gestand doet en dat er straks niet een populatie van 400 tot 600 edelherten op de Utrechtse Heuvelrug is.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft precies uitgelegd hoe het zit. Als de heer Weierink zegt dat een populatie van 400 tot 600 klopt, dan trekt hij daarmee de woorden van de gedeputeerde in twijfel. Mijn vraag aan de heer Weierink is of hij dat wil doen. Het klopt gewoon niet wat hij nu zegt.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet waar; ik trek de woorden van de gedeputeerde niet in twijfel. Nogmaals, ik probeer hem eraan te houden dat hij de toezeggingen nakomt die hij in commissieverband heeft gedaan.

Er worden veel scenario's besproken, waaronder het gecontroleerd instandhouden van een kleine populatie damherten op Plantage Willem III. Er worden geen keuzes gemaakt. De fractie van de VVD vindt dat Gedeputeerde Staten consequent moeten zijn. Als er alleen edelherten toegestaan zijn, mogen er dus geen uitzonderingen gemaakt worden, omdat je anders al heel snel op een glijdende schaal zit. Daarmee zet de fractie van de

VVD ook grote vraagtekens bij het beheer van de populatie door het Utrechts Landschap, nota bene de enige instantie die hier bij de commissie heeft ingesproken en voor de nota was.

Bij het ontbreken van een robuuste verbindingszone tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug vraagt de fractie van de VVD zich af hoe Gedeputeerde Staten de grote hoefdieren naar de provincie Utrecht willen geleiden, daarbij in gedachten houdend dat er in Gelderland buiten de Veluwe een nulstandbeleid wordt gehandhaafd.

Het stuk schetst een beeld waaruit blijkt dat eco-ducten weinig tot geen toegevoegde waarde hebben met betrekking tot de migratie van grote hoefdieren. Blijkbaar lopen die migratieroutes anders dan men verwacht had. Zo blijkt maar weer dat de natuur zich niet laat sturen, maar wel laat beheersen. Al met al schetst het stuk een nogal controversieel beleid, waarbij dieren niet over dure eco-ducten mogen en dieren die migreren afgeschoten worden. Dit leidt voor de VVD tot het volgende verzoek aan Gedeputeerde Staten om in te stemmen met een aantal voorwaarden, dat wij hierbij willen stellen, zodat de nota beter wordt.

- *Wij verzoeken Gedeputeerde Staten in de Gelderse Vallei een stringent nulstandbeleid te handhaven.*
- *Gedeputeerde Staten zeggen toe dat er een ruimhartig, zo niet royaal, schadevergoedingsbeleid komt; dus nul procent eigen risico. Burgers mogen tenslotte niet de dupe worden van provinciaal beleid.*
- *De VVD wil graag een onderzoek naar de gevolgen op het gebied van volksgezondheid van het toelaten van het edelhert, dat de gedeputeerde dan te zijner tijd aan ons zal presenteren.*
- *Uiterlijk over twee jaar komt er een evaluatie, waarbij het beleid wederom door de gedeputeerde wordt toegelicht, en dan bij voorkeur voor de zomer van 2014.*

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan kort zijn, omdat wij tijdens de commissievergadering al heftig gediscussieerd hebben. Dat is begrijpelijk. Voor bewoners van onze provincie en voor bezoekers is het van belang dat zij kunnen wandelen en fietsen in een mooie groene en interessante omgeving. Dat er dan wat te zien is, wordt gewaardeerd. Een voorbeeld zijn de damherten van Plantage Willem III. De plantage waar ik zelf ook

regelmatig ga wandelen en fietsen. Een goede samenstelling van dieren- en plantensoorten, de biodiversiteit, is in en buiten de provincie van belang. De PvdA die, zoals u weet, natuur een warm hart toedraagt, heeft kennis genomen van het staten-voorstel en vindt het een zorgvuldig voorstel. Er wordt rekening gehouden met de doelen die wij met het natuurbeleid nastreven, maar ook met de effecten en de voorwaarden, waaronder grote hoefdieren, als het edelhert, damhert en wild zwijn in onze provincie zouden kunnen rondlopen. Wij onderschrijven de doelen en voorwaarden, namelijk het streven naar een positieve bijdrage aan biodiversiteit en daarbij de populatie wel beheersbaar houden in relatie tot verkeersveiligheid en de economische schade. In grote lijnen kunnen wij daarom meegaan met het voorstel, waarbij een beperkte populatie edelherten mogelijk moet zijn.

Waar wij moeite mee hebben, is het nastreven van de nulstand ten aanzien van de damherten op Plantage Willem III. Zeker nu zich nog nauwelijks een edelhert in de provincie laat zien, zegt de fractie van de PvdA: "Laat die damherten daar rondlopen." Wij dienen daarom in de volgende termijn samen met de fractie van D66 een motie in, waarvan de heer Boerkamp later het dictum zal voorlezen

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Onze dichtbevolkte provincie zal de komende jaren als gevolg van de aanleg van meer natuur en eco-ducten geconfronteerd worden met de aanwezigheid van dieren die hier tot voor kort niet aanwezig waren. De komst van wilde zwijnen, damherten en edelherten is daarbij een ontwikkeling die duidelijke risico's kent. Deze risico's zijn fors. Iedereen die wel eens beelden heeft gezien van een aanrijding met een hert, weet wat voor impact dergelijke ongevallen kunnen hebben. Daarnaast kunnen deze dieren grote schade aanrichten aan de landbouw. Wij waarderen het dan ook zeer dat dit college deze ontwikkelingen niet wil afwachten, maar tijdig het initiatief heeft genomen om de ruimte te creëren voor een goed beheer. Onze fractie hoopt daarmee ook dat de Staten vandaag een besluit kunnen nemen dat het mogelijk maakt snel te kunnen ingrijpen wanneer deze hoefdieren zich in onze provincie zullen begeven.

Op dit moment bestaat voor compensatie van schade die de hoefdieren aanrichten een eigen

risico van € 250. Bij de boeren en landeigenaren bestaat weinig begrip voor deze regeling. Wij hebben tot nu toe het gevoel gehad dat de overheid te beperkt ingrijpt en de consequenties ten dele bij hen laat liggen. Het zou voor onze fractie van groot belang zijn dat wij naast het vaststellen van het beleid voor hoefdieren ook deze situatie rechtzetten en dat dit eigen risico voortaan komt te vervallen. Er is in de commissie RGW veel gesproken over de edelherten en de huidige populatie damherten op Plantage Willem III. Het college heeft gekozen voor een pragmatische aanpak voor de edelherten door deze tot een maximum van 150 toe te staan. Wanneer het eigen risico voor landeigenaren komt te vervallen, kan onze fractie instemmen met dit voorstel. Dit geldt tevens voor de instandhouding van de huidige 50 damherten op Plantage Willem III, mits er maatregelen worden getroffen om deze dieren daadwerkelijk binnen dit gebied te houden. Het zal natuurlijk in de praktijk moeten blijken of de populaties edelherten en damherten op Plantage Willem III met deze aanpak werkelijk beheerd kunnen worden. Wij roepen het college op het beleid goed te evalueren en bij duidelijke afwijkingen van de gewenste populatie gepaste maatregelen te treffen.

De heer BOERKAMP (D66): Mijnheer de Voorzitter! Door de investeringen die wij hebben gedaan en nog gaan doen in het verbinden van natuurgebieden, is de kans steeds groter dat er zich naast reeën nog meer grote hoefdieren in onze provincie vestigen. In een tijd waarin de beleving bij alles wat wij doen voorop lijkt te staan, geldt dat wat ons betreft ook voor de natuur. Als recent voorbeeld van beleving noem ik de rijbeleving. Ik kom daar zo nog op terug. Eerst de natuurbeleving.

Alleen al de kans dat je groot wild tegen zou kunnen komen tijdens een wandeling, of zelfs tijdens een autorit, geeft al een extra dimensie, spanning. Daarom vindt mijn fractie het goed dat in de provincie Utrecht deze kans steeds groter wordt. Wij leven echter in een dichtbevolkte provincie en dat brengt beperkingen met zich mee voor mens en dier. Dan is het bijna onvermijdelijk dat je ook grenzen zult moeten stellen aan de leefgebieden en de populatie van de grote hoefdieren, die verder geen natuurlijke vijanden hebben, anders dan als gevolg van die rijbeleving. Helaas krijgen wij nu een keuze voorgelegd tussen twee soorten. Met

de kennis van nu is de inschatting van het college dat er op de Heuvelrug straks geen ruimte is voor edelherten en damherten. Daarom wordt er gekozen voor het edelhert, ook omdat deze soort minder risico's met zich mee zou brengen. Het voorstel is dan ook dat er een zogenoemde nulstand zal worden nagestreefd voor het damhert. Er hebben zich echter nog helemaal geen edelherten in provincie gevestigd, hooguit een enkeling die is verdwaald in de natuur. Wij weten ook niet wanneer de edelherten hier zullen komen. Wij hebben echter al wel een groep van zo'n 50 damherten op en rondom Plantage Willem III. De reële consequentie van het voorgestelde beleid zou kunnen zijn dat wij deze damherten al kwijt zijn voordat er zich hier edelherten hebben gevestigd. Dan is die genoemde kans om grote hoefdieren in het wild te beleven per saldo weer op nul. Dat vindt de fractie van D66 een vreemd en onwenselijk resultaat. Zeker zolang er nog helemaal niet kan worden gesproken van een populatie edelherten die concurreert met damherten, is er geen aanleiding voor een dergelijk rigoureuus besluit. Daarom zouden wij graag het in het wild levend damhert voor de provincie Utrecht willen behouden. Zo is het hopelijk over enkele jaren met een groeiende populatie edelherten ook mogelijk de keuze die nu voorligt, te heroverwegen. Daarom is het verzoek aan de gedeputeerde om een toezegging, dat in afwijking van het voorgestelde beleid ten aanzien van het damhert, zal worden voorzien in ruimte voor een beheersbare populatie damherten op Plantage Willem III en samenhangend hiermee in de uitwerking van het beleid het eigen risico bij de compensatie van landbouwschade als gevolg van grote hoefdieren kan komen te vervallen. Hiertoe is een motie voorbereid, mede namens de fracties van PvdA, GroenLinks, Christen-Unie en 50Plus. Graag horen wij een reactie van de gedeputeerde hierop.

Ik kom nog even terug op het punt van de rijbeleving. Gezien de hoeveelheid aanrijdingen met de hier veel voorkomende ree, wil ik de gedeputeerde vragen in elk geval voor de Heuvelrug onderzoek te doen naar verkeersmaatregelen om het aantal aanrijdingen te verminderen, bijvoorbeeld bij de zogenoemde hotspots, en al dan niet een deel van het jaar verlaging van de maximum snelheid in te voeren en borden te plaatsen die waarschuwen voor overstekend wild. Daarmee kunnen de rijbeleving

en de natuurbeleving hand in hand gaan.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het liefst zou de PVV de lijn van de PvdD volgen, want wanneer ik tegen mijn kleindochter vertel dat wij in Utrecht Bambies afschieten, wil je ze mij nooit meer zien. Echter, de realiteit is anders. De PVV blijft erbij dat de veiligheid van de inwoners van de provincie voorop staat. Wij hebben nog steeds geen inzicht in het letsel dat mensen oplopen door aanrijdingen met overstekend wild. Wat zijn de blijvende gevolgen van de twaalf mensen die jaarlijks in het ziekenhuis worden opgenomen en de ruim 40 mensen die spoedeisende hulp nodig hebben? Het verbaast de PVV dan ook dat de insteek voor de beleidsnota van de provincie het dier is en niet de mens.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag aan de PVV is of de veiligheid van de inwoners van de provincie voorop staat. Hoe kan de PVV dan voor 130 km/uur zijn op de snelweg?

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat 130 km/uur daarmee nu niks te maken heeft. Wij praten nu over het oversteken van grote hoefdieren. Daarna kunnen wij misschien gaan praten over beperking van snelheid, maar dat is nu niet aan de orde.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is allebei verkeersveiligheid. Ik denk dat het dus wel met elkaar te maken heeft.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die 130 km/uur heeft nu niets met het onderwerp te maken waar wij mee bezig zijn. Maatregelen om de verkeersveiligheid te optimaliseren, worden in de nota niet concreet gemaakt. De gedeputeerde doet badinerend over robuuste verbindingzones en ecoducten en geeft aan dat zonder deze maatregelen de dieren even goed in de provincie komen. Hij kan echter toch niet ontkennen dat dieren die dat van plan zijn, ook via de verbindingzones en ecoducten naar onze provincie komen? Wij maken het zo makkelijk mogelijk. In de laatste PS-vergadering heeft de gedeputeerde aangegeven dat de haalbaarheid en effectiviteit van de bestaande miljoenenverslindende ecoducten nauwlettend wordt gemonitord en dat deze uit-

komsten zullen leiden tot een besluit de geplande ecoducten al of niet aan te leggen. De PVV heeft aangegeven deze uitkomsten graag schriftelijk te ontvangen, maar heeft tot op heden geen antwoord gekregen. Wanneer kunnen wij deze verwachten?

Landelijk hebben de PvdA, D66 en GroenLinks aangegeven dat Nederland één groot natuurgebied moet worden, zonder obstakels voor dieren; zelfs de wolf is welkom. Eén gerucht van een wolf op de Veluwe en heel de provincie Gelderland is in paniek.

Leefden wij in 1996 nog met 15 miljoen mensen, nu zijn het er bijna 17 miljoen en die nemen allemaal ruimte in. Het maakt het beeld van de natuur, zoals het lang geleden was, onrealistisch. De PVV pleit voor een aanpak die de veiligheid van de inwoners van de provincie als prioriteit stelt en dus maatregelen die hout snijden. Het accent van de beleidsnota zou moeten liggen in hoe de grote hoefdieren terug te dringen en hoe te voorkomen dat zij de provincie Utrecht binnenkomen. Dat betekent ook dat het effect van verbindingzones en ecoducten moet meewegen om een goed beleid te ontwikkelen. Alleen als de nota daarop is aangepast, zal de PVV het beheer, dus het afschieten van herten en zwijnen, onder de loep nemen. In de tussentijd zijn wij tegen het afschieten van grote hoefdieren en nemen wij het rapport van Alterra dat de PvdD aanhaalt, dat afschot niet direct invloed heeft op de populatie en het aantal aanrijdingen, serieus.

Dan heb ik nog even tijd de gedeputeerde iets voor te lezen uit het krantje van Soest, zijn woonplaats, Soest Nu van 27 januari: "Damherten en wilde zwijnen mogen als het aan de gemeente Soest ligt vrij en blij blijven rondzwerven op het grondgebied van de gemeente. Voor miljoenen aan ecoducten aanleggen en dan klagen over overlast van grote hoefdieren? Wethouder H. Witte van Soest vindt het net als de ChristenUnie-SGP eigenlijk te gek voor woorden en zeker als de provincie ook nog overweegt toestemming te geven herten en wilde zwijnen af te schieten. De ChristenUnie-SGP heeft vragen gesteld over het nieuwe beleid dat de provincie wil invoeren. Het ziet er naar uit dat de grote hoefdieren voorlopig in ieder geval nog asiel krijgen in de bossen van Soest." En, niet alleen de gedeputeerde woont daar. Ik ook.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Kijk, een asiel voor herten in Soest, dat is mooi. Dan hebben wij gelijk ook het volgende onderwerp, Soesterberg, gehad.

Zoals ook al in de commissie is aangegeven, zijn voor GroenLinks zowel het edelhert als het damhert als het wilde zwijn welkom in de provincie Utrecht. En dan vooral de laatste, omdat die de boel altijd flink overhoop weten te gooien en dat is goed voor de biodiversiteit in onze provincie. En was dat niet juist waarop wij een rode kaart scoorden in de doorrekening van deze provincie?

In ons hart zien wij ook meer in het nog in te dienen amendement van de fractie van de ChristenUnie, die de Heuvelrug nu al openstelt voor deze grote hoefdieren. GroenLinks is naast een ideologische partij, ook een partij die de realiteit onder ogen durft te zien. Momenteel is er nog een te grote weerstand tegen de komst van andere grotere hoefdieren dan de ree. Daarnaast zijn het edelhert en het wild zwijn nog niet in zicht, terwijl het damhert al jaren in onze provincie vertoeft. Dus, of het nu heel snel handelen is? Volgens mij leeft het beest hier al sinds 2000 en het gaat dus blijkbaar al twaalf jaar goed.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even terugkomen op de woorden van de heer Fastl: ideologisch en realistisch. In de commissievergadering hebben wij een goede discussie gehad over het toelaten van hoefdieren op de Heuvelrug. Daarbij is ook gesproken over maatregelen die nodig zijn om hoefdieren hier toe te laten. De heer Fastl heeft aangegeven, bijvoorbeeld op het punt van afsluiting van wegen en beperking van de snelheid, zeer goede mogelijkheden te zien. Dat waren realistische mogelijkheden. Die kunnen wij van harte onderschrijven. Mijn conclusie is daarom dat de heer Fastl en de fractie van GroenLinks het zeer realistisch acht, net als de fractie van de ChristenUnie, hoefdieren op de Heuvelrug toe te laten.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat is inderdaad heel realistisch. Wij zitten op het moment echter in een andere situatie. Mevrouw Dik verklaart al een klein beetje het eind van mijn betoog.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik probeer enig geduld op te brengen. Misschien trekt de heer Fastl mij zo meteen nog weer aan de jas.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou zomaar kunnen. Momenteel zitten wij echter met een situatie, waarin er een grote weerstand is en waarin de urgentie ligt bij het damhert. Daarom is onze eerste prioriteit dat er een goed beleid komt voor het damhert. Dan wil ik meteen meegaan met het enige punt van de fractie van de VVD, waarmee wij wel blij waren, namelijk de evaluatie over twee jaar. Dan hoop ik, verwijzend naar het eind van mijn bijdrage, dat over twee jaar het wild zwijn en het damhert op de volledige Heuvelrug welkom zijn.

Overigens is GroenLinks zeker zo reëel te beseffen dat vestiging van meer grote hoefdieren op de Heuvelrug eerder tot meer dan tot minder dode dieren leidt. Immers, hoe groter de populatie en hoe dichter bij wegen en steden de beesten komen, hoe groter de kans op fatale ongelukken en op afschot. Het is dus wachten tot de natuurlijk vijand – daar komt 'ie weer: de wolf – zijn intrede doet in onze provincie. Dan is het afschot in elk geval niet meer nodig.

Het is verstandig eerst meer ervaring op te doen met een forse populatie damherten, zoals op Plantage Willem III. Ondanks dat de damherten er al heel lang zitten, gaan wij er nu feitelijk pas lering uit trekken en beleid op voeren. Vooralsnog leven die dieren daar zonder noemenswaardige overlast te bezorgen. Terecht is er daarom een motie ingediend, mede namens GroenLinks, om die populatie te handhaven. Daarbij gaan wij ervan uit dat die dieren niet direct bij het verlaten van het gebied worden afgeschoten. Wellicht zijn er zelfs andere manieren om de populatie te beheren. Graag krijgen wij daarin meer inzage van de gedeputeerde.

De verkeersveiligheid. Nu al zijn er regelmatig aanrijdingen met reeën. Dan ga ik meteen weer even terug naar de motie die is ingediend. Het laatste punt in het dictum spreekt van grote hoefdieren. Een ree is ook een groot hoefdier. Wat betreft GroenLinks wordt dit laatste punt zo uitgelegd dat het gaat om het damhert en dat die inderdaad buiten de huidige vergoedingsregeling valt. Te verwachten is dat aanrijdingen in de toekomst

ook met edelherten en damherten het geval zullen zijn. De fractie van GroenLinks ziet graag dat Gedeputeerde Staten actief werk maken van het ree- en hertvriendelijker maken van de zuidelijke Heuvelrug, het deel waar de meeste aanrijdingen zijn. Het gaat daarbij om delen van de N225, N226 en N227. Te denken valt daarbij aan lagere snelheden, maar zeker ook aan maatregelen die het dier zo ver mogelijk van de weg houden. Zoals ik heb begrepen, is de gemeente Leusden in een van de delen van dat gebied daar al mee bezig. Graag horen wij hoe Gedeputeerde Staten op dit steeds urgenter wordende vraagstuk willen inspelen. Ik neem aan dat hiervoor geen motie of amendement nodig is, maar dat Gedeputeerde Staten zelf met plannen zullen komen.

Tot slot verwacht de fractie van GroenLinks dat naast passende maatregelen, zoals goede faunapassages en aan de natuur aangepaste wegen daarna, in de toekomst het edelhert, het damhert en het wilde zwijn vaste gasten zullen zijn op onze mooie Utrechtse Heuvelrug.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De heer Fastl heeft in de commissievergadering niet alleen een ideologisch, gepassioneerd visionair betoog gehouden, maar ook een heel realistisch betoog over hoefdieren op de Heuvelrug. Ik herkende veel in zijn betoog van vandaag. Dat wil ik hier even zeggen. Nu zegt hij echter toch dat hij even een pas op de plaats maakt en de acceptatie van hoefdieren op de Heuvelrug doorschuift naar de toekomst. Dus is mijn constatering dat de coalitierijen zich hebben gesloten en dat de heer Fastl in het hok teruggeplaatst is en niet de stap durft te zetten waar hij zich juist namens zijn fractie zo achter geschaard had.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het zijn mijn woorden niet, maar het is in elk geval zo – en dat heb ik ook gezegd – dat wij rekening hebben gehouden met de verdeling die er is. Sowiesso is er bij sommigen een heel grote weerstand tegen edelherten en damherten die op de Heuvelrug terechtkomen. Anderen, zoals ik persoonlijk en de PvdD, zeggen: "Laat ze maar komen en wij zorgen ervoor dat de beesten zo goed mogelijk een plek kunnen vinden." Daarin kies je als partij, als collegepartij, een logisch midden. Dat is nu een-

maal je taak om deze provincie goed bestuurbaar te houden. Ja, dat doe je.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer eigenlijk dat de heer Fastl helemaal geen keuze maakt, want hij kiest niet voor of tegen. Hij schuift de keuze voor zich uit naar de toekomst.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Die toekomst zal sowieso niet zo ver weg zijn. Dus wij ondersteunen niet voor niets de motie van D66. Daar staan wij vol achter. Wij willen niet dat de populatie damherten en masse afgeschoten wordt; zij zijn gewoon welkom bij ons op de Heuvelrug. Dan ga ik ervan uit, als zo'n dier over een hekje heen springt, dat niet elk sprongetje direct tot afschot zal leiden. Daar gaat GroenLinks van uit, dat is het uitgangspunt. Over twee jaar zullen wij zien of dit verder uitgebouwd kan worden.

De heer WEIERINK (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb eigenlijk dezelfde vraag: waarom steunt de heer Fastl niet het amendement van de fractie van de ChristenUnie? Ik ben benieuwd of de uitspraken die hij heeft gedaan uitgelegd kunnen worden als een voorschot bij de evaluatie van 2014, ook als het niet zo positief is.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Als het niet haalbaar is en het niet positief is, zien wij dat in 2014 wel weer. Zover zijn wij nog niet.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er is geen echte natuur in Nederland. Het laatste restje oerbos in onze provincie werd nog niet zo lang geleden ontdekt: 1.2 miljoen jaar oud, op 29 meter diep, bij Het Leersumse Veld. Sindsdien zijn wij druk bezig geweest elke vierkante meter Nederland te ontginnen. Wat nieuw is, is dat wij elke vierkante meter Nederland steeds meer gaan beschouwen als kapitaal om in te investeren. Nederland moet in zijn geheel geëxploiteerd worden. Er moeten maïsakkers van gemaakt worden, er moeten snelwegen aangelegd worden, er moeten huizen gebouwd worden of op z'n minst recreatiewoningen en uitspanningen. Om met de dichter Bloem te spreken: "Natuur is voor tevreden of legen. En dan: wat is natuur nog in dit land? Een stukje bos, ter grootte van een krant, een heuvel

met wat villaatjes ertegen?" Wij verzetten ons tegen die kijk op natuur. Onze provincie is geen modelspoorbaan. Wij wonen hier met z'n allen: mens én dier, fauna en flora. Wij hebben een verantwoordelijkheid voor alles wat leeft. Wij hebben wel de macht om deze aarde en alles wat erop huist meer dan eens te vernietigen, maar wij hebben de plicht om dat niet te doen. De EHS is nog niet zo gek lang geleden opgezet vanuit de idee dat wij moeten proberen naast elkaar te bestaan en dat er ook nog een aarde over moet zijn als onze kinderen groot zijn, als mijn nichtjes kleinkinderen hebben. Het doel was dat daarmee allerlei dieren en planten met elkaar in contact zouden komen, die anders in hun eigen snippers groen gevangen zaten. Het gevolg is ook dat er dieren op plekken kunnen komen die zij voorheen niet konden bereiken. Doel bereikt, zouden wij zeggen.

Wat wij wel van belang vinden, is dat wij gezamenlijk de kosten dragen van de schade die deze dieren eventueel toebrengen. Let wel: gezamenlijk. Wie in de stad gaat wonen, heeft een groter risico dat zijn auto of zijn laptop gejat wordt. Wie op het platteland gaat wonen, heeft meer kans dat hij een wild dier tegenkomt. Een zekere eigen verantwoordelijkheid hoort daar ook bij. Wij zijn echter gezamenlijk verantwoordelijk voor onze natuur, de lusten en de lasten. Daarom dient onze fractie, samen met de fractie van de PvdD, een amendement in om de damherten te laten blijven en ze eventueel op diervriendelijke wijze te beheren. Wij denken bijvoorbeeld aan wildspiegeltjes en aan beperking van de maximumsnelheid om de schade aan auto's te voorkomen.

Er komt ook een amendement van de fractie van de ChristenUnie aan de orde, dat uitsprekt dat wij de komst van edelhert, damhert en wild zwijn verwelkomen. Dat amendement zal onze fractie steunen.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In de commissievergadering had de fractie van de ChristenUnie nog een positieve grondhouding ten aanzien van hoefdieren op de Heuvelrug. Inmiddels is dat een overtuiging. Uit alle informatie die wij in de afgelopen weken hebben verzameld,

kunnen wij maar één conclusie trekken: de dieren verdienen een kans, niet alleen edelherten, zoals Gedeputeerde Staten voorstellen, maar ook damherten en wilde zwijnen. Hoe zijn wij tot die conclusie gekomen? Ik wil drie belangrijke redenen noemen:

1. *De komst van hoefdieren is een logisch en ook voorzienbaar gevolg van het beleid van ontsnippering met ecologische verbindingszones en ecoducten.*
2. *Hoefdieren hebben een positieve bijdrage aan de dierendiversiteit; de kwaliteit van de natuur in onze provincie.*
3. *Hoefdieren dragen bij aan de belevingswaarde van de natuur en in die zin vertegenwoordigen zij ook economische waarde.*

Natuurlijk ziet de fractie van de ChristenUnie ook de nadelige gevolgen van hoefdieren op de Heuvelrug, zeker als hun aantal fors toeneemt. Daarom is het belangrijk goed te monitoren en een aantal randvoorwaarden stevig in beleid te verankeren. In de eerste plaats is dat een ruimtelijk samenhangend plan voor beheer, afgestemd op de doelen. Breng duidelijk in kaart waar hoefdieren gewenst zijn en waar ze schade veroorzaken. Dit leidt dan tot het aanwijzen van leefgebieden, randzonnepanden en nulstandgebieden. De provincie moet het beheer coördineren en de beheerders aanspreken op de gekozen doelen. Iedereen moet meedoen, desnoods door 'indeplaatstreding' als beheerders medewerking weigeren, en beheer moet al vanaf een vroeg stadium uitgevoerd worden; wij willen geen Veluwe toestanden.

In de tweede plaats is dat een adequate schaderegeling, waarbij agrarische ondernemers en particuliere grondeigenaren voluit gecompenseerd worden voor de schade aan gewassen, zoals jonge aanplant. De huidige schadeprocedure is veel te omslachtig. Is het college bereid de schaderegeling nog eens goed tegen het licht te houden en de resultaten daarvan aan Provinciale Staten voor te leggen?

In de derde plaats zijn er verkeersmaatregelen:

- *nachtafsluitingen: ik herinner eraan dat de gemeenten op de Utrechtse Heuvelrug jaren geleden al eens een gezamenlijk plan daarvoor hebben gepresenteerd;*
- *het verlagen van de snelheid;*

- *rasters om de dieren te geleiden naar plekken, waar de oversteek acceptabel is;*
- *wildsignalering.*

Tot slot dringt de fractie van de ChristenUnie aan op een goed communicatie- en voorlichtingsstraject, met name op het punt van de organisatie en maatschappelijk acceptatie van beheer, beheer door afschot. Kortom, hoefdieren, met alle randvoorwaarden: een voluit ja. Met monitoring, beheer, schadevergoeding en verkeersmaatregelen, verdienen zij een kans. Onze fractie heeft daarvoor een amendement voorbereid.

Amendement A1 (ChristenUnie):

aanpassing beleidsnota edelhert c.s.

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter behandeling van het statenvoorstel 2011RGW141 inzake de Beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn provincie Utrecht;

besluiten:

in de plaats van het door Gedeputeerde Staten voorgestelde besluit een gewijzigde beleidsnota vast te stellen waarin:

- *voor edelhert, damhert en wild zwijn de Utrechtse Heuvelrug en de aangrenzende uiterwaarden als potentieel vestigingsgebied worden beschouwd;*
- *voor edelhert, damhert en wild zwijn de Gelderse Vallei als doortrekgebied wordt beschouwd;*
- *en waar relevant de teksten in de beleidsnota aan te passen.*

Toelichting.

De afgelopen jaren is door het Rijk en de provincie Utrecht veel geïnvesteerd in het aanleggen van ecoducten in het kader van 'ontsnippering': het met elkaar verbinden van natuurgebieden. Dit beleid heeft er inmiddels toe geleid dat hoefdieren vanaf de Veluwe de weg weten te vinden naar de Utrechtse Heuvelrug. Het is niet uit te leggen dat de overheid veel investeert in ecologische verbindingen en vervolgens overgaat tot afschot als deze verbindingen blijken te functioneren. De hoefdieren hebben een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit op de Utrechtse Heuvelrug. Ook vertegenwoordigen zij een economische waarde: het aantal bezoekers aan de Utrechtse Heuvelrug zal toenemen doordat hoefdieren de belevingswaarde vergroten. Natuurlijk moeten er wel goede randvoorwaarden

zijn. In de eerste plaats is dat intensieve monitoring en beheer: zonerings en afschot zijn nodig om de populaties op een aanvaardbaar niveau te houden. Agrariërs en particuliere grondeigenaren verdienen een adequate schaderegeling als zich schade voordoet aan gewassen of jonge aanplant. Ook moeten er maatregelen worden getroffen in het kader van verkeersveiligheid.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus staat vooralsnog afwijzend tegenover de voorgestelde beleidsnota. Het meest stuit ons tegen de borst dat het grote hoefdieren mogelijk wordt middels ecoducten en verbindingszones het leefgebied te vergroten om vervolgens na aankomst geliquideerd te worden. Daarnaast wil 50Plus dat de populatie damherten op Plantage Willem III in stand blijft. Het heeft een hoge recreatieve waarde. Aan de ene kant moet van alles worden bedacht voor veel geld om recreanten te lokken, om vervolgens een goede voorziening teniet te doen. Hier zijn wij op tegen.

Er zijn meer middelen dan afschot om de wildstand beheersbaar te houden. Als wij afschot op damherten, edelherten en wilde zwijnen zouden goedkeuren, is de negatieve ontwikkeling dat men voor de lol gaat jagen. Nu al worden er via de sociale media oproepen gedaan aan amateur-jagers om een gezellig dagje edelherten te gaan schieten.

Om de komst van grote hoefdieren te temperen, kunnen wij beter afremmede maatregelen nemen en niet op de routes van deze dieren verbindingszones of ecoducten realiseren. Dat de wildstand beheerst moet worden, is begrijpelijk, maar dat moeten wij niet middels een afschotbeleid, als zij toch via de gerealiseerde verbindingszone komen, in een besluit vastleggen. Dieren verdienen een kans en als wij ze niet willen hebben, dan moeten wij zorgen dat ze er niet komen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Gedeputeerde De Vries twitterde naar aanleiding van de commissiebehandeling in RGW dat de meningen van de verschillende partijen uiteenliepen van 'laissez faire' tot het oprichten van een 'ijzeren gordijn'. De PvdD is geen partij van

ijzeren gordijnen, niet voor mensen en ook niet voor dieren. Dus plaats haarn aan maar aan de andere kant van het spectrum. Ik vermoed dat gedeputeerde De Vries bij een ijzeren gordijn refereerde aan het feit dat sommigen hekken wilden plaatsen en vonden dat er niet-menscentraal gedacht werd in deze nota. Dat deze beleidsnota over dieren gaat, is echter niet onlogisch. Het gaat hier ten slotte om de Nota edelhert, damhert en wild zwijn en niet om de beleidsnota homo sapiens.

Wat betreft dat ijzeren gordijn. Het Klein Orkest zong het al treffend in het lied over De Muur: Over de muur, over het ijzeren gordijn, omdat ze soms in het westen, soms ook in het oosten willen zijn. Over de muur, over het ijzeren gordijn, omdat ze soms in het westen, soms in het oosten, maar soms ook in de provincie Utrecht willen zijn. Hoewel er niet letterlijk een ijzeren gordijn wordt aangelegd, is er in de praktijk met een nulstandbeleid ook niet heel veel verschil. Kenden wij ten aanzien van migrantenbeleid al de term 'Fort Europa', ten aanzien van hoefdieren lijkt nu 'Fort Utrecht' te ontstaan.

Gedeputeerde Krol noemde onze bijdrage tijdens de commissie RGW een stevig betoog met hier en daar bewoordingen die geen recht deden aan de voorliggende nota. Of je nu het woord 'afschot' gebruikt of je gebruikt termen als 'naar de eeuwige jachtvelden sturen', laten wij eerlijk zijn: het komt in de praktijk op hetzelfde neer. Dus je kunt het beestje net zo goed bij z'n naam noemen.

Gedeputeerde Krol geeft soms aan dat hij thuis nog wel eens van mening verschilt met zijn dochters als het om diergelateerde zaken gaat en dat hij ter verantwoording geroepen wordt hoe hij als gedeputeerde Dierenwelzijn bepaalde besluiten heeft kunnen nemen. Het moge duidelijk zijn dat wij in dezen de standpunten van de dochters ten volle ondersteunen. Wij zijn echter ook een partij die met de thuissituatie van de gedeputeerde wil meedelen. Vandaar dat wij een tweetal amendementen en een motie hebben opgesteld, waarmee de gedeputeerde 'thuis kan komen'. Het eerste amendement behelst de damherten. De Latijnse naam voor dit dier is 'dama dama', hoewel op basis van het voorgestelde beleid de naam 'drama drama' meer op z'n plaats zou zijn. Het amendement vraagt de damherten op Plantage Willem III te tolereren. Het tweede amendement vraagt om een kans voor het

wild zwijn, met het inbouwen van evaluatiemomenten. De motie vraagt om bij zogenaamde hotspots, betreffende aanrijdingen met hoefdieren, snelheidsverlaging als eventuele maatregel in beschouwing te nemen. Wanneer de nota ongewijzigd blijft, stel ik voor dat er op z'n minst waarschuwborden bij de provinciegrens worden gezet, zodat dieren die erover denken om over de provinciegrens te stappen, weten wat zij kunnen verwachten. Want, hoe luidt het gezegde ook alweer: "Een gewaarschuwd dier telt voor twee". Ter inspiratie: hierbij een voorzet hoe zo'n bord eruit zou kunnen zien.

Amendement A2 (PvdD): wild zwijn

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter bespreking van de Beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn provincie Utrecht;

overwegende dat:

- *er grote investeringen zijn gedaan om migratie van dieren mogelijk te maken;*
- *het huidige beleid ten aanzien van hoefdieren, met uitzondering van de ree, afwachtend is;*
- *het wild zwijn een positieve bijdrage kan leveren aan de biodiversiteit;*
- *het wild zwijn een toeristische meerwaarde kan vertegenwoordigen;*
- *door de universiteit Wageningen een kanskaart is opgesteld in 2010, waarbij gekeken is welke gebieden geschikt zouden kunnen zijn voor het wild zwijn, rekening houdende met aanwezige landbouw en voldoende voedsel. De Utrechtse Heuvelrug is één van de gebieden die geschikt is bevonden.*

besluiten:

- *het wild zwijn een kans te geven op de Utrechtse Heuvelrug;*
- *op een later tijdstip te evalueren;*
- *en waar relevant de teksten in de beleidsnota aan te passen.*

Amendement A3 (PvdD):

damherten Plantage Willem 111

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter bespreking van de Beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn provincie Utrecht;

overwegende dat:

- *er een populatie damherten leeft op het terrein van Plantage Willem III;*
- *de beleidsnota verschillende opties noemt hoe met deze populatie om te gaan, waarbij instandhouding ook als optie wordt vermeld;*
- *de beleidsnota diervriendelijke mogelijkheden van beheer noemt;*
- *terreinbeheerder Het Utrechts Landschap goede mogelijkheden ziet om deze populatie in stand te laten;*
- *de aanwezige damherten een hoge belevingswaarde voor recreanten hebben;*
- *in de toelichting bij artikel 3 van het Beneluxverdrag staat: "De uitoefening van de jacht dient enerzijds haar begrenzing te vinden in de regel dat de belangen van de grondgebruikers moeten worden ontzien en anderzijds in het streven te voorkomen dat door overmatig afschot van in het wild levende dieren de ondergang, hetzij plaatselijk, landelijk of internationaal, van bepaalde soorten veroorzaakt wordt.";*

besluiten:

- *de reeds aanwezige populatie damherten bij Plantage Willem III te tolereren en eventueel beheer van deze populatie diervriendelijk, anders dan afschot, te laten plaatsvinden;*
- *en waar relevant de teksten in de beleidsnota aan te passen.*

Motie M4 (PvdD):

preventieve maatregelen wildaanrijdingen (nadien gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter bespreking van de Beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn Provincie Utrecht;

overwegende dat:

- *aanrijdingen met hoefdieren leed veroorzaken voor mens en dier;*
- *op blz 19 van het 'Onderzoek aanrijdingen met reeën provincie Utrecht' staat dat (citaat): "uit verschillende onderzoeken is gebleken dat hoge verkeerssnelheden een belangrijke factor zijn bij aanrijdingen met hoefdieren. Dientengevolge is de verwachting dat bij wegen met een hoger toegestane snelheid er ook meer aanrijdingen zullen plaatsvinden.";*

- naarmate de snelheid van een voertuig toeneemt, de bestuurder zijn blik verder voor zich uit blijkt te richten en vermindert het primaire gezichtsveld. Het horizontale primaire gezichtsveld bedraagt bij 60 km/h ongeveer 70°, en neemt af tot gemiddeld 30° bij 100 km/h. Dit betekent dat in zijwaartse richting minder van de omgeving waargenomen wordt (bron: NOVI Verkeersacademie);
- de veilige rijnsnelheid in het donker maximaal 60 km/h bedraagt wanneer dimlicht wordt gevoerd. Bij deze snelheid kan een bestuurder tijdig remmen als hij wild waarneemt; de stopafstand van het voertuig is dan afgestemd op de zichtafstand van de bestuurder (bron: NOVI Verkeersacademie);
- de meeste wildongevallen plaatsvinden op wegen buiten de bebouwde kom, waar de maximumsnelheid 80 km/h bedraagt. De gemiddelde bestuurder verplaatst zich met een snelheid die ongeveer gelijk is aan de maximumsnelheid. In begroeide gebieden, waar wild slecht waarneembaar is, blijkt 80 km/h een te hoge snelheid te zijn om adequaat te kunnen reageren op wild dat plotseling op de weg komt (bron: NOVI Verkeersacademie);
- bij verlaging van de snelheid van bijvoorbeeld 80 tot 60 km/h de bestuurder eerder wild in de wegwijk zal kunnen waarnemen en zal de stopafstand bij een noodstop met meer dan 60% zijn teruggebracht van 53 m. tot 34 m. (gebaseerd op een reactietijd van 1 sec. en een remvertraging van 8 m/s² (bron: NOVI Verkeersacademie);
- verlaging van de snelheid van voertuigen is een van de meest effectieve maatregelen om de kans op wildongevallen te voorkomen en de ernst van wildaanrijdingen te beperken (bron: NOVI Verkeersacademie);
- de snelheid kan worden verlaagd door een adviesnelheid of maximumsnelheid in te stellen;
- toepassing van preventieve maatregelen maatwerk is, waarbij verschillende maatregelen elkaar kunnen aanvullen en versterken;
- de beleidsnota in de bijlage ook stelt dat onder meer verlagen van de snelheid aanrijdingen kan beperken;

constaterende dat:

verlaging van de maximumsnelheid niet als mogelijke maatregel wordt genoemd bij de oplossingsrichtingen ten aanzien van 'hotspots' in het 'Onderzoek aanrij-

dingen met reeën Provincie Utrecht';

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om: bij de zogenaamde provinciale 'hotspots' betreffende aanrijdingen met hoefdieren ook verlaging van de maximumsnelheid in beschouwing te nemen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie en de amendementen zijn voldoende ondertekend en maken derhalve deel uit van de beraadslaging. Deze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Dan is het woord aan gedeputeerde Krol voor de beantwoording.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij vergeet u iemand.

De VOORZITTER: U stond niet aangemeld, mijnheer Van Wikselaar, maar ik wil u graag het woord geven.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal toch eens naar de procedure kijken en het aanmelden van een woordvoerder. Bij een eenmansfractie is de woordvoerder vanzelf degene die hier staat. Ik zal nog eens kijken hoe dat zit.

Grote hoefdieren. Een van onze taken is de schepping te beheren. In de schepping wordt de balans, de verhouding, weergegeven tussen mensen, flora en fauna. Daar moeten wij verantwoord mee omgaan. Dus wij proberen ook als SGP heel duidelijk naar die verantwoordelijkheid te kijken: wat betekent dat nu? De vraag is dan of wij door een aantal stappen te nemen, willen beïnvloeden dat edelherten, damherten en wilde zwijnen weer in ons gebied gespot kunnen worden. In het licht van biodiversiteit is daarvoor voldoende te zeggen. Er zijn een heleboel redenen om aan te geven waarom dat goed is en dat het een wenselijk iets is.

Je moet, zoals ik net zei, altijd die balans opmaken. Dus er is ook een andere kant. Wij hebben het dan over de impact die het toelaten van deze groep op ons gebied heeft. Aan de ene kant: een toename van de biodiversiteit. Aan de andere kant: een bedreiging voor de mensen die erin leven en hun werk hebben. Als ik het dan over die bedreiging

heb, dan heb ik het natuurlijk, met name als het gaat over hun werk, over de groep agrariërs die een redelijke grond hebben om aan te geven dat zij hier schade van ondervinden. Dat wij een schaderegeling in het leven roepen, is niet voor niets. Het is eigenlijk een bevestiging van die argumentatie. Als wij dan vervolgens kijken naar de schaderegeling en op ons laten inwerken wat het betekent voor de agrariërs, dan is dat wat ons betreft iets waar de race voorlopig nog niet gelopen is. Als je je voorstelt € 250 per melding aan schadevergoeding of het eigen risico en het gebeurt een aantal keren, door verschillende groepen op verschillende momenten, dan heb je een stevige rekening te pakken. Wat ons betreft zou dat in elk geval niet de bedoeling moeten zijn.

Het tweede aspect dat de fractie van de SGP in de commissievergadering duidelijk aangegeven heeft, is het verkeersrisico dat eraan gekoppeld is. Ik hoor 'ijzeren gordijn' en ik zie borden. Ik heb geprobeerd mij de situatie voor te stellen van wat er dan gebeurt. Als wij naar de N227 kijken en wij rijden vanaf het dorp Maarn naar Amersfoort, ook via de N227, dan zien wij daar een voorbeeld dat nog lang niet voldoende is. Wij zien daar op kilometers afstand aan twee zijden van de weg hekwerken hoog opgetrokken. Als je daar rijdt, heb je dan nog het gevoel dat je in de natuur rijdt? Vervolgens komt daar zo meteen een hek bij, dat minstens twee of drie keer zo hoog moet zijn, wil je edelherten en dergelijke daar nog kunnen weren, omdat ze anders wel die weg op gaan. Als je je probeert voor te stellen wat voor impact dat heeft voor onze provincie, die zo ongelooflijk druk bebouwd en bevolkt is, dan vraag ik mij af of dat de weg is die wij moeten kiezen.

De SGP maakt de balans op en dan zeggen wij: verkeersveiligheid, risico voor ondernemers dat eraan gekoppeld is, en nog een derde punt van belanghebbenden, gemeenten, die bij de provincie aangeven dat dit echt een brug te ver gaat. Zojuist was er wat discussie over de gemeente Utrechtse Heuvelrug over de vraag of er een meerderheid was voor de voorgestelde plannen of dat het ging om de totale raad. Even de laatste informatie: er is niet over gestemd. Ik heb dat net geverifieerd. Het was een zienswijze, waarop men kon weergeven wat men ervan vond. De meerderheid van de raad vond

dat dat geen goede ontwikkeling was. Als wij die balans opmaken, dan komt de SGP tot de conclusie dat het te veel impact op ons gebied heeft. Dat betekent voor ons dat wat hier in het voorstel van het college staat een brug te ver gaat als het gaat om de edelherten. Dan kunnen wij zeggen: dan kun je gaan zoneren. De fractie van de ChristenUnie sprak daarover. Ik zie bij die zonering heel duidelijk voor ogen dat je nog meer dingen gaat plaatsen en nog meer gaat afschermen. Dan moet je, zoals is verwoord in de raad van Utrechtse Heuvelrug, maar een hek bij Bunnik neerzetten, zodat ze daar niet verder kunnen. Dan hebben wij zelf echter ook een probleem. Wat dat betreft is er op dit moment geen goede oplossing om het goed te handelen in de beheerskwaliteiten. Dat is voor ons reden hiermee niet akkoord te gaan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het is altijd weer een vreugde als in één statendebat zowel Bambi als de grote boze wolf als de dochters Krol ten tonele worden gevoerd. Laat ik het zo zeggen: dan hebben wij meestal een aardig debat te verwachten. En, dat stel ik op prijs. Even iets in algemene zin. Ik zal wat korter spreken dan de Staten van mij gewend zijn. Velen vinden dat een opluchting, maar in verband met mijn gezondheid is het misschien wel verstandiger.

Voor de goede orde: wij hebben met elkaar in de provincie Utrecht afgesproken, zoals men in het coalitieakkoord heeft kunnen lezen, dat wij nadenken over de komst van grote hoefdieren naar de provincie Utrecht voordat dat feitelijk het geval is. Dat is essentieel, omdat wij geleerd hebben van andere plekken in Nederland, met name van Gelderland, waarbij men pas de discussie ging voeren op het moment dat er rondom de everzwijnen of anderszins grote problemen waren ontstaan. Ik refereer daarbij nog maar weer even aan de Gelderse discussie. Daar ontstonden op een gegeven moment onveilige situaties bij mensen in de tuinen en dergelijke. Toen was de politieke commotie natuurlijk bijzonder groot, want toen moest er hard ingegrepen worden. Vervolgens zijn er in Gelderland uiteindelijk grote hoeveelheden zwijnen geschoten. In Utrecht hebben wij een andere keuze gemaakt. Ik ben blij met degenen die daarop ingegaan zijn en die zeggen: die situatie doet zich op dit moment niet voor, maar wij dienen wel na te denken over

wat zich de komende jaren zou kunnen voordoen en wij moeten daarvoor beleid afspreken. Wij hebben dat beleid op papier gezet en wij hebben het met alle belanghebbenden – Utrechts Particulier Grondbezet, LTO, de natuur- en milieuorganisaties, Utrechts Landschap en alle andere belanghebbenden – besproken. Die notitie hebben de Staten uiteindelijk gekregen. Dus tegen iedereen die ietwat te snel zei dat die notitie niet zo geweldig is en dat daarin soms keuzes staan waarmee partijen niet gelukkig zijn, zeg ik: "Dat is terecht, want daar kan verschillend over gedacht worden."

Wij hebben echter in een vrij zorgvuldig proces met alle belanghebbenden op dit dossier gesproken over de vraag hoe je omgaat met de mogelijke komst van grote hoefdieren naar de provincie Utrecht. Daarbij komen alle belangen aan de orde. Sommigen zeggen: de mens staat centraal. Anderen zeggen: nee hoor, in deze notitie staat het dier centraal. Weer een ander roept: o nee, de volksgezondheid is vergeten. Als het over grote hoefdieren in de provincie Utrecht gaat, gaat het echter om al die aspecten. Dan gaat het om verkeersveiligheid, dierenwelzijn, volksgezondheid, biodiversiteit. Alle dingen die ik nu nog vergeet te zeggen, moeten betrokken worden bij het beleid als je gaat nadenken over de komst van grote hoefdieren in de provincie Utrecht.

Uiteindelijk heeft het college de keuze gemaakt en gezegd: als wij er goed over nadenken in deze provincie met de hoeveelheid mensen die er is en met de hoeveelheid wegen die erdoor heengaat, dan is het mogelijk verstandig dat wij een beperkt aantal edelherten in Utrecht zien. En nogmaals, mensen maken al gauw een karikatuur, in de zin van: dan komt er straks een edelhert uit Gelderland gelopen, dat staat hier voor de deur en dan komt er een groot bord met "Pas op, hier zijn de jagers." Zo werkt het natuurlijk niet. Dat is ook een beetje de karikatuur van de werkelijkheid. Wij zeggen echter wel dat als wij streven naar een bepaalde stand voor dieren, dan is dat wat je probeert voor elkaar te krijgen met beheer.

Wij hebben gezegd dat een beperkt aantal edelherten in Utrecht zou moeten kunnen. De Heuvelrug is groot genoeg voor een beperkt aantal – genormeerd op 125/150, maximaal 200 – edelherten.

Dan de zwijnen. Die zijn er overigens al. Ik heb al eerder gerefereerd aan de twee mannetjes bij Achterberg, waar men op dit moment om voor de hand liggende redenen nog geen probleem van uitbreiding heeft meegemaakt. Maar ze zijn er al en ook een enkel edelhert heeft zich al eens in de omgeving van Stoutenburg vertoond. De situatie is natuurlijk zo dat dat de komende jaren wel zal gebeuren.

Met het feit dat je weet dat het gaat gebeuren en met al die argumenten die daarbij horen, waarbij je goed moet nadenken over al die aspecten, moet je met die notitie de natuur gaan beheren. In de Oostvaardersplassen hebben wij dat een tijdje niet gedaan en de Tweede Kamer was te klein: er moest onmiddellijk beheerd worden, er moest eten naartoe gebracht worden en er moesten misschien zelfs dieren uit hun lijden verlost worden, want als je de natuur zijn gang liet gaan, leverde dat onwenselijke situaties op. Het college en ikzelf zijn van opvatting dat in een provincie als Utrecht, met alle dichtheden die zich daar voordoen, de natuur gewoon aan de deur klopt, maar dat je niet zonder een fatsoenlijke mate van beheer kunt. U, de Staten zelf, hebt dat overigens voor de ree al lang afgesproken, want in deze Staten is in de afgelopen periode een besluit genomen om de reeënpopulatie in Utrecht enigszins te beheren. Dus wij doen daar gewoon aan populatiebeheer. Wij hebben 2500 reeën in Utrecht. Het gaat heel goed met de ree in de provincie Utrecht. Wij beheren ze echter wel in enige mate om er niet te veel te laten komen.

Ik wil een misverstand de wereld uit hebben, want ik heb termen gehoord als 'badinerend' en 'te makkelijk gesproken'. Het beheren van dieren in het wild door middel van afschot of hoe je het ook wilt noemen, is altijd pijnlijk beleid. Er is door de PvdD al even gerefereerd aan de keukentafel van de familie Krol. Uiteraard vinden daar ook dit soort discussies plaats. Het is dus heel begrijpelijk dat ook in de Staten van Utrecht, met de hele politieke diversiteit en alle partijen die daar aanwezig zijn, verschillend gedacht wordt over de vraag of je überhaupt moet beheren. Het is echter volstrekt helder: de natuur in Utrecht, met haar grote hoeveelheid mensen, met haar grote hoeveelheid verkeersbewegingen, vraagt om te beheren en vraagt om te kiezen. In alle eerlijkheid: is het niet de essentie van het politieke bedrijf dat wij politieke meerderheidskeu-

zes maken als het gaat over dit soort vraagstukken? Nogmaals, dat zijn geen lichtvaardige keuzes. Er is in het college ook niet lichtvaardig toe besloten. Het is echter wel de keuze, waarvan wij zeggen: het is vanuit het perspectief van al die aspecten – dierenwelzijn, verkeersveiligheid, volksgezondheid, biodiversiteit en, voor mijn part, economie – een verantwoorde keuze.

Dan de verbindingen, die nogal vaak ten tonele worden gevoerd. Natuurlijk is het zo dat Nederland al jaren een beleid van ontsnippering kent en dat beleid van ontsnippering is natuurlijk succesvol. Dat is mede de reden dat dieren zich makkelijker door Nederland kunnen bewegen, maar het is een reden temeer om dan op een zorgvuldige wijze aan beheer te doen. In de provincie Gelderland, waar een grote hoeveelheid grote hoefdieren zit, wordt gewoon beheerd. De provincie Gelderland kiest ervoor jaarlijks, ik denk 2500, edelherten op de Veluwe af te schieten en kiest ervoor een nulstand voor een aantal dieren, grenzend aan de Hoge Veluwe, te hanteren om te zorgen dat de dieren daar niet buiten komen.

Wij hebben veel verbindingen. Dieren mogen zich op een aantal plekken prima verplaatsen. Je kunt echter in Nederland niet zonder beheer en op al die plekken waar wij dat gedaan hebben – denk aan de Waterleidingduinen – ontstaan er situaties waar je uiteindelijk, als je het jarenlang laat gebeuren, veel steviger ingrepen moet doen dan je vanuit het perspectief van dierenwelzijn zou moeten doen. Dus nogmaals: verbindingen werken, verbindingen hebben consequenties, verbindingen vragen ook om te kiezen. De gemakkelijke route – dan doen wij maar geen verbindingen meer, dan hoeven wij ook niet te schieten – is niet aan de orde. Als wij vandaag besluiten, zeg ik vooral tegen de PVV, de drie geplande ecoducten – het zijn er nog maar drie – in Utrecht niet meer aan te leggen, dan kan men constateren dat de damherten op Plantage Willem III er zijn, dat de edelherten zich al zo nu en dan in de omgeving van Stoutenburg laten zien en dat wij zwijntjes hebben in Achterberg, nu weliswaar nog maar twee mannetjes, maar zodra zich een paar wijfjes daarbij gevoegd hebben, hebben wij in Utrecht ook gewoon zwijntjes. Dat staat los van het wel of niet aanleggen van die drie ecoducten. De vraag van het beheer zal in Utrecht altijd beantwoord moeten worden. Dat is een politieke keuze

en die horen wij hier te maken.

Ik ga naar de fracties. Er is een aantal vragen gesteld. De fractie van de VVD heeft gevraagd na te denken over een royale schadevergoedingsregeling met nul procent eigen risico. Daar kom ik op terug bij de motie van de fractie van D66.

Gevraagd is een onderzoek te doen naar de situatie van het edelhert en na twee jaar te evalueren, als wij dit beleid inzetten, of die edelherten gekomen zijn en hoeveel het er dan zijn en hoe het gaat met de damherten op Plantage Willem III. Ook daarop kom ik zo meteen terug.

Dan de fractie van de PvdA. Ik was wel blij met de bijdrage van mevrouw Blom. Het gebeurt natuurlijk niet zo heel vaak dat wij vanuit de hoek van de PvdA stevige steun voor het collegebeleid krijgen. In dit geval: dank voor uw inzet op dit punt. Mevrouw Blom heeft ook gesproken over Plantage Willem III. Ik kom daarop straks bij de moties nog terug.

De fractie van het CDA heeft gezegd: je moet altijd goed beheren. Dat sluit eigenlijk heel goed aan bij de woorden die ik daarover gesproken heb. Ook de fractie van het CDA vroeg om een regelmatige evaluatie van hoe het uiteindelijk gaat. Wat mij betreft doen wij dat elke twee jaar.

De fractie van D66 heeft specifiek, per motie, ondersteund door een aantal andere fracties, gesproken over de damherten op Plantage Willem III. Deze motie sluit eigenlijk aan bij de opmerkingen die ik daarover in de commissievergadering heb gemaakt. Ik wil die opmerkingen hier nog wel even expliciet herhalen. Een aantal fracties heeft gezegd dat die damherten op Plantage Willem III zitten; moet je, als je een nulstand voor damherten nastreeft in de hele provincie Utrecht, ook die damherten op Plantage Willem III allemaal kwijt of zijn er maatregelen te bedenken, waarmee je die damherten op Plantage Willem III zou kunnen laten voortbestaan? Er zijn maatregelen die als onwenselijk worden betiteld. Ook door mij. Dat zou stevige inrastering met twee meter hoge hekken betekenen. Dat zou prima helpen, maar het zou in het gebied misschien minder gewenst zijn. Verder is de consequentie van het overeind houden van een kleine populatie op Plantage Willem III juist dat je dan stevig moet beheren, met name aan de rand. Dat zijn dan de consequenties. Je kunt zeggen dat je een kleine populatie damherten overeind houdt op Plantage Willem III. Dat kan als je bereid bent daaromheen

stevig te beheren. Als dat de strekking van de motie is, dus de populatie damherten overeind laten op Plantage Willem III in een beperkte hoeveelheid en stevig te beheren in het gebied daaromheen om te voorkomen dat schade en de problematiek zich uitbreidt, dan kan ik de motie wel positief adviseren.

Nog iets over de damherten. In de commissie is dat expliciet aan de orde geweest, waarbij ik de opmerking van de heer Van Notten zeer verhelderend vond. Er blijkt een fundamenteel verschil te zijn tussen edelherten en damherten als het gaat over verkeersveiligheid. Ik vind het goed dat hier nog een keer te herhalen. Damherten veroorzaken meer risico's voor verkeersveiligheid dan edelherten. Dat heeft met de aard van het dier te maken, zo is ons in de commissievergadering uitgelegd. Damherten springen gewoon de weg op. Daarmee gebeuren dus veel meer ongelukken. Met edelherten gebeurt dat minder, omdat die beesten opletten.

De tijd vliegt, dus ik ga spoed betrachten. Ik ga afronden, al wordt het een lange afronding.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik geloof best dat het damhert meer ongelukken veroorzaakt, maar ik zag laatst een overzicht van de kosten die dat met zich meebrengt. Nu kun je niet alles in kosten uitdrukken, maar bij dit kan dat blijkbaar wel. Het edelhert staat qua schadekosten voor ongelukken bovenaan en niet zozeer het damhert. Dat geeft toch weer een iets ander perspectief. Wat dat betreft is mijn vraag: hoe zit het met het verdringingseffect van edelhert en damhert? Er zitten nu heel veel reeën en ik kan mij zo voorstellen dat zij niet met z'n allen tegelijkertijd in hetzelfde gebied passen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het eerste punt kan ik niet echt beantwoorden. Ik zal proberen in de tweede termijn daarop een antwoord te geven.

Er is natuurlijk wel degelijk sprake van verdringing, met name bij edelhert en damhert. Als je ervoor kiest damherten toe te laten op de Utrechtse Heuvelrug, dan wordt de kans kleiner dat edelherten zich daar succesvol vestigen. Dat was een van de argumenten uit onze notitie: wij kiezen expliciet voor het edelhert en wij kiezen er niet voor dat het damhert zich op de Heuvelrug in z'n totaliteit vestigt.

Ik ga even terug naar de fractie van de PVV en de vraag over de evaluatie van het ecoduct. Ik heb in de vorige statenvergadering aangegeven dat wij de ecoducten uiteraard monitoren en evalueren en dat ik daarmee bij de Staten terugkom zodra ik die gegevens binnen heb. Die gegevens heb ik niet binnen een maand, dus die evaluatie hebben de Staten inderdaad nog niet gekregen.

De tweede vraag van de fractie van de PVV ging over de gemeente Soest. Het was mij in de lokale krant al opgevallen dat de wethouder van Soest, een zeer goede bekende van mij, de heer Harry Witte, zei: "Wij zijn het daar niet mee eens." Daarvan neem ik kennis. Het komt wel eens vaker voor dat gemeenten het ergens niet mee eens zijn. Het is provinciaal beleid. De provincie gaat erover. Op het moment dat er inderdaad ontoelaatbare schade plaatsvindt, kan de provincie Utrecht gewoon toestemming geven, ontheffing verlenen, om te schieten. Dat kan ook als de gemeente Soest in dit geval het er niet mee eens is, zelfs als het haar eigen grondgebied betreft. Ik weet toevallig uit een ver verleden dat de gemeente Soest eigenaar van een flink aantal bossen is. Ook daar geldt, als daar schade voorkomt en dit beleid wordt vastgesteld, dat er toch beheerd zal worden.

De fractie van GroenLinks had het over andere mogelijkheden van beheer. Ik denk dat je alles moet doen om te proberen afschot zoveel mogelijk te beperken. Afschot is wat mij betreft altijd het laatste middel. Wij spreken vandaag veel over jagers, wij spreken vandaag ook veel over de lol. Wij hebben het nooit over de lol in Utrecht. Als het in Utrecht gaat over het beheer, ook van de ree op dit moment al, dan gebeurt dat alleen maar als er sprake is van schade of als er te grote populaties zijn. Wij hebben het in het Utrechtse nooit over jagen voor de lol. Dat heeft de fractie van GroenLinks niet gezegd, maar een enkeling heeft dat misschien wel gedaan. Het is goed daarop te antwoorden, maar je kiest natuurlijk voor allerlei maatregelen om in de eerste plaats de schade zoveel mogelijk te beperken. Dat ben je verplicht.

De fractie van de SP zegt dat de natuur risico's met zich mee brengt. Dat klopt. Daarom moet je ook beheren en moet je een aantal aanvullende maatregelen nemen. Die zijn ook wel genoemd en daarmee ben ik het eens.

De fractie van de ChristenUnie had het over goed

communiceren. Dat doen wij. Wij hebben op dit dossier met alle belangrijke partijen gesproken, maar er blijkt echt verschil van inzicht te zijn. Ik heb het amendement van de fractie van de ChristenUnie gelezen. Mevrouw Dik begrijpt dat wij daar anders over denken.

Op de verkeersmaatregelen kom ik nog terug. Er is vanuit deze Staten natuurlijk al vaker gevraagd na te denken over een aantal aanvullende maatregelen op die plekken die het meest gevoelig liggen. Daarbij denkt het college, zoals de Staten weten, in eerste instantie niet aan het verlagen van de snelheid, het afwaarderen van de provinciale wegen. Dat is niet het beleid van dit college. Er zijn echter wel aanvullende maatregelen op die plekken te bedenken, ook in het kader van het natuurbeleid, waarover je met elkaar zou kunnen nadenken. Dus ook dit beleid, waarbij wij kiezen voor beheer, zal soms hand in hand moeten gaan bij aanvullende maatregelen, ook in ons natuurbeleid als je probeert schade, aanrijdingen en risico's te voorkomen. Dat gaat wat mij betreft hand in hand.

De fractie van 50Plus. Er wordt niet voor de lol gejaagd. Dat zei ik al.

De fractie van de PvdD. "Drama drama". Ik moet zeggen dat ik genoten heb van de bijdrage van de heer Van der Steeg, al was ik het er natuurlijk fundamenteel mee oneens. Dat geldt zowel voor de moties als voor het amendement. Ik was met name geroerd door zijn zorgen over de keukentafel van de familie Krol, waar ik inderdaad vanavond weer moet gaan uitleggen wat deze Staten, op voorstel van dit college, besloten hebben.

De fractie van de SGP kiest eigenlijk voor een verdergaand beleid en zegt: ook de komst van een enkel edelhert gaat ons eigenlijk al te ver en daarom willen wij dit besluit nemen, zoals dat ook in de gemeente Utrechtse Heuvelrug gezegd is. De gemeente Utrechtse Heuvelrug is eigenlijk het omgekeerde van de gemeente Soest. De gemeente Soest zegt: er mag niet beheerd worden. De gemeente Utrechtse Heuvelrug zegt: er mag er niet één komen. In dit geval is het prettig dat de provincie Utrecht daarover een besluit moet nemen.

De VOORZITTER: Ik ga nog een keer op zoek naar de definitie van 'afronden'. Wie wenst het woord te voeren in tweede termijn?

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen het college danken voor de duidelijke beantwoording van de vragen. Wij waarderen het dat het college heel duidelijk is over de manier waarop het de voorgestelde motie interpreteert en wil uitvoeren. Het is ook heel mooi dat het beheer aan de rand van Plantage Willem III, als het aan het college ligt, echt goed gedaan wordt, ook om te voorkomen dat de populatie die zich daar nu bevindt, zich daadwerkelijk zal uitbreiden. Als de strekking van de motie van D66 en PvdA daarmee in lijn ligt, dan zullen wij die steunen.

De heer BOERKAMP (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij een punt van interpretatie van het reglement, omdat ik begrepen had dat ik een motie in de tweede termijn moest indienen. Ik heb de gedeputeerde een aantal opmerkingen horen maken over toezeggingen die gedaan zijn, vooral over het behouden van de damherten op Plantage Willem III. Ik heb altijd begrepen bij gesprekken dat als iemand zegt 'proberen', dat dit betekent: ik ga het gewoon doen. Zo zie ik de motie die zo meteen ga indienen mede namens de fracties van PvdA, ChristenUnie, GroenLinks en 50Plus. Wij verzoeken een stevige uitspraak van de Staten: gedeputeerde, ga het gewoon doen.

Motie M5 (D66, PvdA, GroenLinks, 50Plus, ChristenUnie):

damherten Plantage Willem III

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter bespreking van de Nota Grote Hoefdieren;

constaterende dat:

- *de provincie de bevoegdheid heeft om uitzonderingen op de bescherming te maken van levende planten- en diersoorten;*
- *Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht zijn beleid ten aanzien van het edelhert, damhert en wild zwijn nu in een beleidsnota voorleggen aan Provinciale Staten;*
- *Gedeputeerde Staten daarin hebben opgenomen dat in de provincie een nulstand zal worden nagestreefd voor damherten;*

overwegende dat:

- dat er voor zover bekend op dit moment geen edelherten zich in de provincie Utrecht blijvend hebben gevestigd;
- er al wel een populatie van circa 50 damherten zich ophoudt in en om de Plantage Willem III;
- op grond van het voorgestelde beleid ontheffingen kunnen worden afgegeven voor de jacht op damherten in de hele provincie;
- de aanwezigheid van herten in de provincie bijdraagt aan de kwaliteit en beleving van de natuur;
- vele mensen in de omgeving van Plantage Willem III dagelijks genieten van de aanwezigheid van de damherten in het gebied;
- de stichting Het Utrechts landschap – de beheerder van Plantage Willem III – bereid is om verantwoordelijkheid op zich te nemen voor de beheersing van de populatie, zodat risico's met name op het gebied van verkeersveiligheid kunnen worden beperkt;
- er op dit moment een eigen risico van 250 euro bestaat bij de compensatie van landbouwschade;

dragen het college op

- om in het voorgestelde beleid ten aanzien van het damhert te voorzien in ruimte voor een beheersbare populatie damherten op de Plantage Willem III;
- daarnaast in de uitwerking van het beleid het eigen risico bij de compensatie van landbouwschade als gevolg van grote hoefdieren te laten vervallen.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderkend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

Ik weet dat afgesproken is om moties in de tweede termijn in te dienen. Dat staat overigens nergens in de reglementen. Als er echter zo vaak gesproken wordt over de motie, dan is het misschien handig die motie iets eerder te kennen.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wat toelichtingen en één vraag. Het verhaaltje over Soest uit de krant was geen vraag, maar een illustratie. Ik heb niet gezegd dat de gedeputeerde badinerend heeft gedaan over afschot en beheer, maar wel over het effect van de verbindingszones

en de ecoducten. De gedeputeerde heeft voorts gezegd: er zijn nog maar drie ecoducten. Voor de duidelijkheid: dat zijn voor de PVV drie ecoducten te veel. Die uitkomsten van de monitoring van de ecoducten heeft de gedeputeerde niet. Dat kan ik begrijpen. Ik vind het prima dat wij die later krijgen. Ik zou nog wel graag een termijn van de gedeputeerde horen, want het lijkt mij niet zo heel moeilijk om daarover iets te zeggen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De motie is nu formeel ingediend. Ik had nog een kleine vraag over het tweede besluit dat erin staat. Daar staat 'grote hoefdieren' in het algemeen. Vanuit de wetenschap dat ook een ree een groot hoefdier is en binnen de oude regeling valt en de edelherten al gewenst waren, leest GroenLinks het zo dat het specifiek over het damhert gaat. Graag een reactie daarop van de gedeputeerde. Ons andere punt is dat wij nu in een situatie zitten dat er al heel veel aanrijdingen zijn met hoefdieren. Vanuit de gedachte dat ook edelherten welkom zijn, moet je dat zoveel mogelijk binnen de perken houden. Misschien kan de gedeputeerde nog iets meer verhelderen hoe Gedeputeerde Staten van plan zijn de wegstructuur zo te maken dat het minimaal is. Bij de amendementen en de motie van de PvdD heeft de gedeputeerde al gezegd dat hij daarvan niet zo'n groot voorstander is. Er staat echter ook: "bij de zogenaamde provinciale 'hotspots' betreffende aanrijdingen met hoefdieren ook verlaging van de maximum snelheid in beschouwing te nemen". 'In beschouwing nemen' lijkt mij wel iets wat je mee kunt nemen.

Dan amendement A3. Ik weet het niet helemaal zeker, maar de motie die door ons ingediend is en de strekking van amendement A3 is, zoals ik het begrijp, exact hetzelfde. Ik weet niet wat de verstrekkendheid is als het gaat om een verschil tussen een amendement en een motie, maar misschien kan daar nog even naar gekeken worden. Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij te vernemen dat gedeputeerde Krol het eigenlijk wel eens is met de aanbevelingen, de maatregelen, die wij doen, namelijk: beperken van de maximum snelheid en het neerzetten van wildspiegeltjes. Ik wil eigenlijk maar meteen spijkers met koppen slaan en vragen of de gedeputeerde daarmee motie M4 van de PvdA steunt en wat precies het plan is met die wildspiegeltjes.

Ik heb even zitten timen: de gedeputeerde ging vijf minuten over zijn spreektijd van acht minuten heen. Ik vind dat vervelend en ik wil voorstellen dat hij voortaan gewoon begint met antwoord te geven op vragen van de fracties en dat hij daarna zijn prachtige ideeën uiteenzet.

De VOORZITTER: Ik denk dat wij inderdaad nog eens over de spreektijden moeten spreken. Ja, iedereen heeft zich daar eigenlijk aan te houden. Dat ben ik helemaal met u eens, mevrouw Mineur.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het verlagen van de snelheid is al door andere fracties naar voren gebracht. Ik heb er ook al over gesproken met gedeputeerde Van Lunteren. Ik heb begrepen dat er wat wettelijke belemmeringen zijn. Ik zou er toch graag nog een keer over van gedachten willen wisselen. Misschien kan dat in de commissie MME. Het lijkt mij namelijk heel verstandig, niet alleen voor de dieren, maar ook voor de mensen zelf, als op bepaalde trajecten de maximumsnelheid omlaag gaat. De Utrechtse Heuvelrug is zo'n beetje mijn achtertuin en daar zijn gevaarlijke wegen waar echt veel te hard gereden wordt en waar ook het een en ander aan ongelukken gebeurt. Dan het punt van de communicatie. De gedeputeerde zei zojuist dat hij een goede communicatie had met alle partners. Dat is zeker waar. Dat heb ik gelezen in de stukken. Complimenten daarvoor, dat traject was helemaal prima. Wat ik echter mis, is communicatie naar de samenleving. Juist in de samenleving is ontzettend veel emotie over afschot van dieren. Ik denk, als wij daartoe overgaan, bijvoorbeeld bij het beheer van de populatie op Plantage Willem III, dat daar gewoon een goed communicatietraject bij hoort richting de vele mensen die graag in dat gebied wandelen.

Ik heb een nota meegenomen. Dat is een beleidsnota die vorig jaar bij het Dama Dama Symposium aan de orde is geweest. Mijn vraag is of de gedeputeerde die nota kent. In die nota is een kaartje opgenomen van de Utrechtse Heuvelrug, waarop staat dat zowel edelherten als damherten zeker een plek zouden kunnen krijgen op de Utrechtse Heuvelrug. Mijn vraag is dus of de gedeputeerde deze nota kent en zo ja, of hij de resultaten uit deze nota wil meenemen naar de evaluatie. De gedeputeerde gaf net aan dat er sprake kan zijn van verdringing.

Deze nota spreekt dat tegen. Zeker als wij goed beheer toepassen en kiezen voor lagere aantallen, dan lijkt mij dat er van verdringing geen sprake kan zijn.

Tot slot de motie die mede door ons is ondertekend. De gedeputeerde gaf eigenlijk in aanvulling op die motie aan dat hij kiest voor goed beheer op Plantage Willem III en niet voor de rasters. Dat willen wij als ChristenUnie van harte onderschrijven. Als je daar rasters omheen plaatst, dan krijg je toch een soort hertenkampje-idee. Dat moeten wij niet willen met dat prachtige natuurgebied. Beheer is prima, maar geen rasters. Dat sluit heel goed aan bij de samenvatting van deze nota. Deze nota laat zich in drie woorden samenvatten: beheer, beheer, beheer. Dat moet er plaatsvinden om de hoefdieren op de Utrechtse Heuvelrug toe te laten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! In haar eerste termijn heeft mevrouw Dik gezegd dat zij zelfs het afsluiten van wegen zou voorstellen. Was dat een 'slip of the tongue'?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gerefereerd aan het afsluiten van wegen gedurende bepaalde tijdstippen. Dat zou dan vooral tijdens de nachtelijke uren zijn. De Utrechtse Heuvelrug kent heel veel noord-zuiddoorsnijdingen, die 's nachts gedeeltelijk afgesloten zouden kunnen worden. Dat is aanvankelijk niet eens een plan van mijzelf geweest, maar van alle Utrechtse-Heuvelruggemeenten uit de periode dat zij nog niet gefuseerd waren tot één gemeente. Zelfs voor die tijd hebben de gemeenten dus hun handen ineengeslagen en zijn daarvoor met een gezamenlijk plan gekomen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste aanvullende vraag: hebben die mensen ook nagedacht over de mensen die 's nachts moeten werken? Moeten zij dan hun baan opzeggen? Moeten hulpdiensten dan maar niet meer uitrukken, omdat er een hert moet oversteken?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet met die mensen persoonlijk gesproken. Ik denk dat de heer Dercksen die vraag aan hen kan voorleggen. De heer Dercksen kan van mij aannemen dat er veel oversteekplaatsen zijn voor de Utrechtse Heuvelrug voor het gemotoriseerd verkeer. Natuurlijk moet er iets geregeld worden

voor hulpdiensten et cetera, maar als ik 's nachts van Amerongen naar Veenendaal ga, dan hoef ik heus niet de Amerongse Berg over; dan kan ik ook even via Elst rijden. Als wij dat soort maatregelen treffen, doet dat niemand pijn en is het alleen maar winst voor de natuur.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even reageren op het 'voor de lol gaan jagen'. Ten eerste heb ik het niet bedacht, maar via de sociale media worden er momenteel wel oproepen gedaan om amateur-jagers te leren jagen, juist omdat er zo weinig mogelijkheden zijn om nog te leren jagen. Wat ik hiermee wil aangeven is dat er door nu in te stemmen met dat 'afschot tot nulbeleid', een wildgroei kan ontstaan aan oproepen – nu nog voor deVeluwe – aan amateur-jagers om voor de lol, zoals het er stond, een dagje edelherten te gaan schieten. Dat wil ik hiermee duidelijk maken. Wat ik ook heb gezegd en waar ik de gedeputeerde niet over gehoord heb, is dat je ook op een andere manier zou kunnen voorkomen dat de dieren die wij niet in Utrecht willen hebben vanwege de nulstand, door remmende maatregelen te gaan nemen. Dan kom ik toch weer terug op die verbindingzones die wij willen realiseren. Je kunt je afvragen, als je dat wilt gaan realiseren, of er gebruik van gemaakt wordt. Misschien moet bekeken worden of de plaatsen waar de ecoducten of verbindingzones nu gepland zijn, wel de juiste plaatsen zijn in het kader van een eventuele toename van groothoefige dieren. Dat was de bedoeling van mijn woorden.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde gaf aan het oneens te zijn met onze motie en amendementen. Het lijkt mij echter sterk dat op het moment dat de gedeputeerde hier stond hij de motie en de amendementen al gelezen had, want deze waren nog niet eens uitgedeeld. Dat lijkt erop, en ik hoop dat ik het verkeerd heb, dat er een behoorlijke vooringomenheid bij deze gedeputeerde zit jegens de PvdD. Het college heeft in deze nota de mond vol van verkeersveiligheid. Daarom wekt het verbazing dat het college halsstarrig blijft weigeren om verlaging van de maximale snelheid als eventuele preventieve maatregel te beschouwen.

De VOORZITTER: Er is een vraag gesteld over amendementen en moties en de verstrekkendheid.

Een amendement is altijd dwingender dan een motie, maar als je de stukken goed leest, dan zie je dat er in de motie nog een tweede verzoek zit dat niet in het amendement verwoord zit. Ik vraag de indieners daarom er nog even goed naar te kijken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Eerst iets over de tijd. In het presidium is blijkbaar de inschatting gemaakt dat dit een middelgroot debat is. Dan mag je tien minuten spreken. Ik denk dat wij met elkaar moeten constateren dat dit een onderwerp is dat iedereen zodanig bezighoudt dat het misschien wel een groot debat genoemd had kunnen worden. Dan hadden de Staten ook iets meer tijd gehad.

Er is door de fractie van de PVV een aantal opmerkingen gemaakt over de ecoducten. Ik heb duidelijk gemaakt dat de komst van grote hoefdieren naar Utrecht op dit moment al plaatsvindt, even los van de realisatie van extra ecoducten. Daarmee wordt niet gezegd dat die ecoducten niet werken, want er zijn al ecoducten en die werken op zich al. Ook al zouden wij er niet meer één ecoduct bijplaatsen, dan zal zich in Utrecht nog het vraagstuk van de grote hoefdieren voordoen en dan zullen wij daarover een besluit moeten nemen. Dit college en de meerderheid van deze Staten vinden het zinnig en nuttig dat er nog drie ecoducten bij komen, maar zij kijken wel naar nut, noodzaak en functioneren. Daarover heb ik inderdaad toezeggingen gedaan. Er zijn verschillende onderzoeken gaande, onder andere van Alterra; dat zijn landelijke onderzoeken. Wij monitoren ook onze eigen ecoducten. Gevraagd werd om een termijn. Ik wil toezeggen dat wij in de eerste helft van dit jaar, dus voor de zomer, ervoor zorgen dat de Staten op een aantal punten de juiste gegevens beschikbaar krijgen.

De fractie van GroenLinks sprak nog over grote hoefdieren in het algemeen versus damherten en wegstructuren. Er is ook door de fractie van de ChristenUnie een aantal opmerkingen gemaakt over de wegen. Wat ik echter heb willen zeggen is dat het afsluiten van wegen of het grootschalig afwaarderen van wegen, waarover zo-even een klein interruptiedebat plaatsvond, wat dit college betreft geen optie is. Dat is ook wel logisch, want je ziet op dit moment dat onze provinciale infrastructuur vooral heel hard nodig is om de nationale infrastructuur, waarop een aantal werkzaamheden plaatsvindt,

te ontlasten. Op een aantal plekken hebben wij daarover afspraken gemaakt. Dat kan dus zomaar niet. Wat je wel kunt doen, is een heleboel andere maatregelen nemen. Je zou een ecoduct op plaats A, waar deze minder goed functioneert, wellicht op plaats B kunnen positioneren, waar dat ecoduct qua hotspots veel meer effect heeft. Je zou ook maatregelen kunnen nemen, zoals de zogenaamde blauwe borden. Op een plek die als hotspot geldt, zou je prima een waarschuwing kunnen neerzetten, met: let op, hier is een groot risico op aanrijding met wild en wij adviseren u daarom op deze plek minder snel te rijden. Dat is een relatief eenvoudige maatregel, die echter direct leidt tot veel minder aanrijdingen. Overigens doen wij dat al. Wie naar de provinciale wegen kijkt, heeft daar een tijdlang die kleine molentjes gezien die daar aan het wapperen waren. Wij hebben geprobeerd daarmee wildaanrijdingen te voorkomen. Dat bleek echter minder effectief te zijn. Om die reden zie je op dit moment langs alle provinciale wegen blauwe reflectoren, die uit onderzoek effectiever blijken te zijn en die voorkomen dat er overgestoken wordt. Voor de helderheid zeg ik tegen de fractie van de SP: je moet al die dingen toch doen. Het is niet zo dat het één meer is dan het ander. Je neemt alle maatregelen om te voorkomen dat er gevaarlijke situaties ontstaan, zoals die reflectoren, zoals soms het aanleggen van ecologische verbindingzones, zoals ook wat mij betreft een adviessnelheid om minder hard te rijden op een bepaalde plek. Dan nog zul je in Utrecht op bepaalde momenten aan beheer moeten doen.

Tegen de fractie van 50Plus zeg ik dat het goed is nog eens een gesprek te voeren met de mensen die het wildebeleid hebben gemaakt. Er is een beleid waarin wij in het faunabeheerplan, dat wij met de Staten vaststellen, mét onze wildebeheereenheden en onze faunabeheereenheden heel specifieke afspraken maken over de omstandigheden en over de momenten waarop er op welke dieren gejaagd mag worden. Dat is een streng gereguleerd systeem met ontheffingen dat heel nauwkeurig moet worden bijgehouden. Wat zich dus via de sociale media voordoet, is prachtig, maar in Utrecht wordt er alleen gejaagd als daarvoor een stevige reden is en als dat goed en helder is afgesproken.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Refererend aan de woorden van de heer Krol: ontheffingen kunnen doorgeschreven worden; dat kan meermaals gebeuren. Zegt de heer Krol hiermee, ook refererend aan de woorden van mevrouw Hoek dat dit hier niet gaat gebeuren, zodat mensen van buitenaf hier niet bijvoorbeeld edelherten kunnen neerschieten?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als wij op een bepaalde plek, bijvoorbeeld rondom Plantage Willem III, vinden dat het aantal damherten ingeperkt moet worden en dat er toestemming en ontheffing verleend wordt om die damherten te schieten, dan kan dat best een enkele keer een jager van buiten de provincie Utrecht zijn. Daar gaat het echter niet om. Het gaat erom dat die maatregel dan plaatsvindt, omdat er een echt probleem is. Die maatregel wordt niet uitgeschreven om dat wij dat voor ons plezier – dat was de terminologie die daarbij gebruikt werd – doen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Op zich sluit dat dus ook niet de mogelijkheid uit. Wij hebben in de krant kunnen lezen dat er zelfs een website is waarop staat dat mensen tegen een bedrag van € 25 een bepaald dier kunnen aanwijzen en dan gaat men het jachtveld in. Op zich sluit het systeem dit dus niet uit. De gedeputeerde kan wel in de voorwaarden bij de ontheffing opnemen dat er niet te pas en te onpas doorgeschreven gaat worden.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat er één fundamenteel verschil is. In de situatie van de Veluwe spreken wij over een grote populatie grote hoefdieren die in grote aantallen beheerd moeten worden. Met het voorstel dat het college nu doet, wordt er juist voor gekozen dat in Utrecht niet te laten ontstaan, zodat je het beheer veel eenvoudiger kunt laten plaatsvinden en er – dat staat er letterlijk geformuleerd – veel minder afschot noodzakelijk zal zijn. Een situatie, waarbij wij in Utrecht grootschalig – zoals de 6000 zwijnen ooit in Gelderland – moeten gaan beheren, gaat zich niet voordoen door het door ons gekozen beleid. Dat was nu juist een argument waarvan ik dacht dat de heer Van der Steeg daar wel blij mee zou zijn.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag naar aanleiding van de motie van PvdD en de opmerkingen van de gedeputeerde over verlaging van de snelheid. De gedeputeerde zei dat het niet het beleid is van dit college om grootschalig provinciale wegen af te waarderen en een lagere snelheid toe te passen. De gedeputeerde gaf tegelijkertijd aan dat een adviessnelheid heel goed denkbaar is. Dat lees ik ook in de motie van de PvdD. Als dat dus op die manier uitgelegd kan worden, dan denk ik dat de gedeputeerde positief naar de motie kan kijken.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De motie van de PvdD was in de eerste termijn al aangekondigd. Vandaar dat ik de moeite nam erop te reageren, al had ik de motie nog niet voor mijn neus gehad. Daarmee beantwoord ik meteen de vraag daarover van de heer Van der Steeg. Ik heb overlegd met collega Van Lunteren, want dit is natuurlijk voor een groot deel beleid van 'hoe gaan wij met onze provinciale wegen om'. Deze motie zegt in algemene zin verlaging van de maximum snelheid in beschouwing te nemen. Dat is dus de wettelijke algemene maximum snelheid. Wat ik namens het college als antwoord heb gegeven, was dat je op sommige plekken die risicovol zijn, ook met een lagere adviessnelheid zou kunnen werken. Dat is net iets anders dan wat in deze motie staat verwoord. Vandaar dat ik deze motie niet positief geadviseerd heb. Terwijl ik altijd heel goed naar de PvdD luister en de PvdD altijd zeer serieus neem, doe ik toch het voorstel om misschien de blauwe borden als mogelijkheid te bezien.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Als de gedeputeerde nogmaals de moeite wil nemen om de motie te lezen, met name de overwegingen, dan leest hij dat NOVI Verkeersacademie ook stelt dat mensen meestal op de maximale snelheid gaan rijden. De gedeputeerde kan wel een snelheid adviseren, maar als 80 km/uur mogelijk is, dan rijden mensen over het algemeen ook 80 km/uur.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de indruk dat deze discussie ietwat van de beleidsnota afgaat. Ik denk dat ik daarop niet al te diep meer zal ingaan. Dit was een van de mogelijkheden die ik genoemd heb om de risico's

te beperken voor mens en voor dier. Ik denk dat ik daarmee voldoende antwoord heb gegeven. Verdere verkeersdiscussies die de heer Van der Steeg wil voeren, kan hij rustig een keer voeren met de collega Mobiliteit in de commissie MME, omdat die discussie eigenlijk niet gaat om de principiële keuze die wij vandaag hier moeten maken. De Utrechtse natuur is prachtig en goed verbonden met elkaar en vraagt om enige mate van beheer. Dat is een lastige keuze, maar die keuze ligt hier vandaag wel voor.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

Statenvoorstel gebiedsvisie Paleis Soestdijk en omgeving.

De VOORZITTER: Ik heb hiervoor een aantal stemverklaringen staan. Mevrouw Hoek, u wilt het woord voeren?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus vindt het goed dat men in overleg is gegaan met de gemeentebesturen van Soest en Baarn naar aanleiding van de opdracht in de motie. Wat 50Plus onjuist vindt, is dat de omgevingsvisie nu bepalend moet zijn voor de nieuwe bestemming van Paleis Soestdijk. Wij zijn in de veronderstelling dat het andersom zou moeten. Door de omgevingsvisie bepalend te laten zijn, treden er beperkingen op voor de invulling van de nieuwe bestemming van het paleis. Daarnaast vinden wij de omgevingsvisie, zoals ik al eerder in de werkvergaderingen heb geuit, te massaal. Een goed voorbeeld is de 'pannenkoekenstraat' van Lage Vuursche, waar overigens, al wordt deze niet genoemd, een prachtige midgetgolfaccommodatie is. Als het hele gebied zo ontwikkeld gaat worden, gaat er een in z'n totaliteit uniek gebied verloren. Vlakbij is nu al een stiltegebied verloren gegaan, opgeofferd aan het toenemende lawaai, in plaats van het in bescherming te nemen. Wij denken dat commercie eigenlijk ten grondslag ligt aan deze visie. Dat vinden wij te betreuren.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat mij enigszins verbaast van 50Plus is dat zij enerzijds zegt dat de omgevingsvisie te beperkend is voor de nieuwe bestemming van Paleis Soestdijk en dat zij zich anderzijds zorgen maakt over enkele ontwikkelingen die de kwaliteit van het gebied, de

stilte, de natuur, et cetera, negatief zouden beïnvloeden. De omgevingsvisie is beperkend. Dat is ook precies de bedoeling van de beide gemeenten en de provincie. Wij geven heel duidelijk aan dat dit de kaders zijn waarbinnen wij een ontwikkeling op Paleis Soestdijk, op verzoek van de Staten, mogelijk zien. Dat hoort beperkend te zijn, want dat schept het planologisch kader, waarmee die beide gemeenten en de provincie Utrecht straks de rijksoverheid tegemoet kunnen treden als zij met de plannen voor dit gebied komen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb niet gezegd dat de omgevingsvisie te beperkend is. Ik heb gezegd dat de omgevingsvisie de nieuwe bestemming van het paleis beperkt. Dat is namelijk nu leidinggevend.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor de goede orde: het is beperkend voor de nieuwe bestemming. Dat is ook de bedoeling. Tegelijkertijd zullen wij ervoor waken dat in de nieuwe bestemming van Paleis Soestdijk en de andere activiteiten die daar gaan plaatsvinden, het gebied te zeer belast wordt door grote hoeveelheden mensen. Dat is altijd een afweging. Datzelfde geldt ook voor de vliegbasis Soesterberg. Dat gebied was jarenlang afgesloten. Daar ontwikkelt zich over het algemeen fantastische natuur. Dan kan dat gebied op enig moment open. Daar zijn wij in principe blij mee. Dan moet je er wel voor zorgen dat je dat op een goede manier zoneert. Dat doe je door mensen op die plekken waar zij graag komen, daar zo dicht mogelijk bij in de buurt te houden; een grote parkeerplaats, een leuke voorziening. Daarmee beperk je de risico's voor de kwaliteit van het omliggende gebied.

Ik constateer dat ik 3.43 minuten heb overgehouden.

De VOORZITTER: Ik constateer dat er verder geen behoefte is aan een tweede termijn. Dan sluit ik de beraadslagingen.

Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.48 uur tot 17.00 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Vaststellen van de notulen van 31 oktober 2011 en de besluitenlijst van 12 december 2011.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van 31 oktober 2011 en de besluitenlijst van 12 december 2011 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel verlenging provinciaal Milieubeleidsplan.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) 2009-2011 liep af op 31 december jongstleden. Gezien de ontwikkelingen rondom de herijking van het bodem-, water- en milieubeleid (BWM-beleid) stellen Gedeputeerde Staten voor geen nieuw PMP op te stellen. Het college is daarin slim bezig. Gedeputeerde Staten stellen voor, gezien de nieuwe Omgevingswet van het Rijk en de vorming van de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's), het bestaande plan per 1 januari 2012 eenmalig te verlengen met een periode van maximaal twee jaar. De VVD steunt dit voorstel.

De herijking van het bodem-, water- en milieubeleid is van belang voor een integraal beleid. Dit nieuwe beleid moet als opmaat dienen voor een provinciaal omgevingsplan, dat goed aansluit bij de plannen van het ministerie van I&M voor een Omgevingswet. Door het PMP te verlengen met twee jaar, loopt het PMP niet mank met rijksontwikkelingen, omdat de Omgevingswet in 2014 wordt geïntroduceerd. Als er nu een volledig nieuw PMP komt, dan voorziet de VVD twee jaren van problemen, waarin burgers en ondernemers naar de Staten toe komen en vragen of de provincie niet meer visie had kunnen tonen.

Gedeputeerde Staten stellen voor het PMP zonder wijzigingen te verlengen, behalve dat de voorgenomen bezuinigingen worden versterkt. Gedeputeerde Staten verwachten aan Provinciale Staten in 2012 een uitgebreide startnotitie te presenteren. Daar zijn wij heel blij mee, want met de presentatie van de startnotitie is er in elk geval meer duidelijkheid voor de voorjaarsnota. Door de verlenging kunnen Gedeputeerde Staten de tijd goed gebruiken om orde op zaken te stellen en met een integraal provinciaal omgevingsplan te komen, welke aansluit op de nieuwe Omgevingswet en de vorming van de regionale uitvoeringsdiensten, waarin het concept

van 'verbouwen met de winkel open' goed bijdraagt aan een goed bestuur waarin niet alleen gekeken wordt naar het hier en nu, maar ook naar de nabije toekomst.

Ten slotte: regeren is vooruitkijken. Dat is wat dit college doet.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD is voor verlenging van dit plan. Ondersteunt zij de komende paar jaar ook de ambitie die in dit plan staat, namelijk een afname van het energieverbruik. De toename van de opwekking en toepassing van duurzame energie vindt plaats in de provincie Utrecht door middel van financiële stimulering en bevordering van kennisoverdracht. Staat de fractie van de VVD nog steeds achter die financiële stimulering, waarbij de CO₂-uitstoot – niet 42.000 ton per jaar; dat is in 2011 – oploopt naar 76.000 ton in 2020? Is zij nog steeds voor die financiële stimulering? Klopt dat?

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer De Vries goed geluisterd heeft naar mijn betoog, dan heeft hij gehoord dat wij voor het verlengen van het plan zijn, maar wel met de bezuinigingen die in dit coalitieakkoord staan. Dat betekent dus ook dat wij met de startnotitie van gedeputeerde De Vries straks gaan kijken waarop bezuinigd gaat worden. Wij gaan van € 2,5 miljoen naar € 2,15 miljoen. Dat betekent dat er een aantal keuzes zal moeten worden gemaakt. Dat is een debat dat wij in een later stadium zullen voeren, dus ook over waarop bezuinigd gaat worden.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag iets zeggen over het PMP en het verlengen ervan. Aan het einde van mijn betoog zal ik een motie aankondigen.

Aan de orde is de vraag of wij het PMP willen verlengen. Dat klinkt onschuldig. Het huidige plan is verlopen, de wet zegt dat je eventueel mag verlengen, dus, daar gaan we. Voor de PvdA is het echter een teken aan de wand. Mag ik een vergelijking maken met iets wat misschien zal aanslaan bij gedeputeerde De Vries? Stel het PMP een voetbalclub is en gedeputeerde De Vries is de coach van het eerste elftal. Wij draaien een moeilijk seizoen. Eén keer een wedstrijd verliezen is niet zo erg, maar als de coach niet daadkrachtig optreedt, glijdt het langzaam maar zeker af. Oh, oh degradatiegevaar.

Ik neem aan dat de voetbalfan De Vries elk weekend op de tribune roept hoe coach Jan Wouters van FC Utrecht het beter moet doen. Welnu, ik roep hier dat coach De Vries het beter moet doen. Waar is die daadkrachtige coach, die zijn mensen met enthousiasme inspireert tot het nemen van echte milieumaatregelen?

Op maandag 18 april 2011 is dit college aan zijn klus begonnen. Natuurlijk, de nieuwe coach moet zich inwerken en een slimme tactiek uitvogelen. Daar is de zomer van 2011 voor geweest. Eind augustus begint de competitie. De vakantie is voorbij en dus een ideale maand voor coach De Vries om er daadkrachtig tegenaan te gaan. Wij kregen te horen dat de club het met veel minder geld ging doen, haar ambities werden bijgesteld tot de kerntaken, maar toch zou het een kampioensploeg worden. Dat kan niet goed gaan, dachten de analisten langs de lijn, toen al. In de herfst was het even stil en tegen het eind van het jaar kwam het beleid tegen lichtvervuiling. Vanaf nu had licht de aandacht van coach De Vries. Toen was het winterstop. In januari kwam het verzoek om het oude milieubeleidsplan te verlengen. Dat was enkele maanden te laat, want nu zit er een gat van een maand tussen het oude plan en de verlenging. Dat staat de wet niet toe. Volgens gedeputeerde De Vries maakt dat niet uit. Wij houden ons niet aan de wet, maar er staan toch geen juridische sancties op termijnoverschrijding. Deze logica werpt de PvdA verre van zich. Provincie, hou je aan de wet. Ook een overtreding die de scheidsrechter niet gezien heeft, is en blijft een overtreding.

De coach wil een nieuw, integraal plan en is nu met allerlei partijen aan het praten. Hij hoopt het nieuwe milieuplan rond de zomer klaar te hebben, maar dan is het seizoen toch al voorbij? Ik hoef aan een FC Utrecht-fan toch niet uit te leggen wat een verloren seizoen betekent? Ik wil ook niet aan de burgers van Utrecht hoeven uitleggen dat het milieu helaas een jaar verloren heeft. Waar is toch die daadkrachtige coach, die zijn mensen met enthousiasme inspireert tot het nemen van échte milieumaatregelen?

De fractie van de PvdA zal dan ook tegen de verlenging van het oude plan stemmen. Ook inhoudelijk kan verlenging niet zomaar. Wij hebben het net gehoord: het vorige plan is voor een andere tijd ge-

schreven met andere problemen en met veel meer enthousiasme voor het nemen van milieumaatregelen. Dit college wil het plan verlengen, maar dan voor veel minder geld en alleen voor de kerntaken. Dat is geen verlenging, maar gewoon een heel ander plan. Welnu, maak dan ook zelf een nieuw plan. Soms is coach De Vries wel daadkrachtig en gaat hij met enthousiasme ertegenaan, bijvoorbeeld bij het afschaffen van het stiltegebied Lage Vuursche. Wij willen de trend keren om steeds meer stiltegebieden af te schaffen of om ze steeds kleiner te maken. Juist in deze provincie, met steeds meer inwoners en meer verkeer, moeten wij alles op alles zetten om de stiltegebieden die wij nog hebben, te behouden en ze ook echt stiller te krijgen. Wij roepen de gedeputeerde dan ook op om Lage Vuursche te behouden. Wij hebben een motie voorbereid, maar wachten uiteraard eerst het antwoord van de gedeputeerde af.

De vraag is hoe deze gedeputeerde herinnerd wil worden. Als de Jan Wouters van dit college of gaat hij er echt daadkrachtig tegenaan en zullen wij straks zeggen: hier is de Ronald Koeman van het milieubeleid opgestaan. De keuze is aan u.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij blijven bij de sport. Een verlenging komt bij veel sporten voor. Een wedstrijd die nog niet gestreden is, waarvan nog niet duidelijk is hoe hij afloopt, wordt verlengd met een vooraf afgesproken periode. In die periode moet meer duidelijkheid komen over de afloop. In de sport gaat het dan uiteraard meestal over een winnaar. De verlenging zelf zegt echter weinig over de kwaliteit van de wedstrijd. Sommige verlengingen zie je als toeschouwer liever niet. Sommige wedstrijden zou je liever driemaal zo lang willen verlengen.

Wij praten nu over de verlenging van het PMP. Dit plan is minder dan drie jaar geleden unaniem aangenomen door de toenmalige Staten. Uiteraard was het toenmalige PMP gekoppeld aan een uitgebreider pakket van maatregelen dan nu nog voor de invoering van het PMP beschikbaar is. In de toenmalige coalitieperiode werd € 16 miljoen beschikbaar gesteld voor allerlei maatregelen die gekoppeld werden aan het PMP. Die luxe is voorbij. D66 is nooit voorstander geweest van die grote graai uit de reserves die de vorige coalitie heeft gedaan. Dat geld is nu weg. Dit college moet dan ook kiezen voor versobering. Gedeputeerde Staten geven, ondanks

die versobering, aan dat het huidige PMP ongewijzigd kan worden doorgezet. D66 is daarover zeer positief. Wij kunnen het milieubeleid, waar wij in de vorige periode al zeer tevreden mee waren, doorzetten. Dat er na de vorming van RUD's en mogelijk bij de invoering van de nieuwe Omgevingswet een gewijzigd plan moet worden opgesteld, begrijpen wij. Dus de verlenging is logisch.

Wat de fractie van D66 betreft, was de PMP-wedstrijd de afgelopen periode een mooie wedstrijd. Wij zijn dan ook niet bang voor de verlenging. De fractie van D66 heeft in 2009 ingestemd met dit PMP en ziet geen enkele reden nu niet in te stemmen met de verlenging.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Hoefnagels zeggen dat hij tevreden was met het PMP tot nu toe. In november hebben wij het toch over lichtvervuiling gehad en toen heeft zelfs het college geconstateerd dat het op plekken steeds minder donker wordt in deze provincie en dat het beleid van het vorig college gewoon nog niet gewerkt heeft. Nu hebben wij het ook over stiltegebieden; ook daarvan is zelfs in de stukken van Gedeputeerde Staten geconstateerd dat het gewoon niet functioneert en dat het steeds luider en steeds lichter wordt in deze provincie. Op welk punt is de fractie van D66 dan wel tevreden?

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben even aan het denken wat het verhaal bij licht en geluid was. Ik dacht dat dat een uitwerking was van dit PMP. Daarin hebben wij met elkaar gesteld dat wij daar dingen in moeten doen. Dus, dat is een uitwerking van dit PMP. Je kunt nu een nieuw PMP opstellen, maar wat wil de heer De Vries dan veranderen in de uitwerking die wij net het afgelopen jaar hebben afgesproken? Volgens mij is dat niet meer nodig. Op het moment dat hij het heeft over Lage Vuursche, waar hij zelf wat over zegt, hebben wij inderdaad wel wat vragen: waarom gaat het zo slecht met de stiltegebieden? Ook daarvoor hebben wij in 2011 notities gehad van Gedeputeerde Staten. Dat viel binnen het PMP 2009-2011. Met die notities zullen wij dus verder moeten. Misschien moeten wij daar nog wat mee, maar over het algemeen is de fractie van D66 zeer tevreden met de uitwerking van de afgelopen periode.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mijn punt is: wij hebben concreet twee dingen voorbij zien trekken. Dat ging over licht en dat ging over stilte. Van beide is vastgesteld dat het de afgelopen tijd niet goed ging. Onze zorg is dat er nu niet zo daadkrachtig wordt ingegrepen dat wij echt een kentering zien, dat het vanaf nu echt anders gaat. Het is een beetje van 'zachte heelmesters maken stinkende wonden'. Ik vrees dat wij hier over een jaar weer staan als het niet anders gaat en dat wij dan weer vaststellen dat het allemaal niet zo fantastisch is gelopen, maar dat wij er vanaf dat moment iets aan gaan doen. Dat is een beetje onze zorg.

De heer HOEFNAGELS (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal daarop nog even een reactie geven. Wij hebben in de afgelopen MME-vergadering ook gesproken over de Provinciale Milieuverordening. Dat is een verordening die nu wordt opgesteld op basis van de kaders die nu allemaal aanwezig zijn. Die kaders komen vanuit het PMP 2009-2011. De verordening die wij hadden, is van voor die tijd. Dus die verordening is de echte uitvoering. Dat levert ons de handvatten op om daadwerkelijk uit te voeren wat wij met z'n allen goed beleid vinden. Wat dat betreft, denk ik dat wij daarin die stap gaan nemen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer De Vries. Ik kijk even naar het PMP dat wij willen verlengen. De heer De Vries heeft het over licht. Volgens mij ligt het namelijk niet aan het plan, want er staat hier duidelijk: "De provincie Utrecht zet zich sinds 2005 in voor energiezuinige openbare-wegverlichting, daarbij rekening houdend met verminderen van lichthinder". In de laatste regel staat: "de provincie zal gemeenten blijven stimuleren om beleid c.q. uitvoeringsplannen op te stellen". Dan heeft de heer De Vries toch zijn zin? Dus, kunnen wij niet gewoon gaan verlengen?

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals zo vaak: papier is geduldig. Op papier kun je de meest fantastische dingen schrijven. Ik maak mij niet zoveel zorgen over wat er op papier staat, maar veel meer over de echte, daadkrachtige actie in de praktijk. Met wat ik nu en bij licht en bij stilte heb gehoord, komt het allemaal een beetje over als slappe thee.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dan kan ik dus eigenlijk concluderen dat de heer De Vries gaat voor het verlengen van dit plan. Dit plan heeft juist de ambitie om lichthinder tegen te gaan. Dan kan de heer De Vries Gedeputeerde Staten ter verantwoording roepen en zeggen: "U heeft ambities, die heeft u twee jaar verlengd en daar wil ik nu wel eens wat van terugzien." Dat betekent dus eigenlijk dat de heer De Vries voor dit voorstel is.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van GroenLinks kan instemmen met het voorstel tot verlenging van het PMP en misschien juist wel vanwege de redenen die de heer De Vries heeft genoemd. Ook de voornemens om tot meer eenduidige en duidelijker regelgeving te komen, is de lijn zoals GroenLinks die voorstaat. Het gaat niet om de boekwerken. Terecht zei de heer El Yassini dat ook en dat werd eigenlijk beaamd door de heer De Vries: het gaat niet om de boekwerken, maar om het naleven en de handhaving. Juist daarover heeft de fractie van GroenLinks de nodige zorgen. De simpele vraag rijst: zijn er voldoende ogen en oren? Zijn provincie en gemeenten afdoende toegerust om hiermee actief wat te doen? Bovendien: wordt er genoeg gedaan met klachten en opmerkingen van omwonenden en betrokkenen? Wellicht kan de gedeputeerde daarover al een doorblikje geven naar de toekomst.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Is de heer Fastl van mening dat hetgeen in een milieubeleidsplan staat, een indicatie is van de politieke wil die een overheid heeft om problemen aan te pakken en dat het daarom belangrijk is dat zo'n milieubeleidsplan dynamisch is en zich aanpast in veranderende omstandigheden?

De FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat plan mag zich prima aanpassen. Ik heb echter net van de heer El Yassini een heel mooi betoog gehoord, waarin werd gezegd dat wat er staat niet het probleem is. Ik was in mijn betoog nog maar bij mijn tweede alinea. Ik duid er juist op dat het gaat om die handhaving. Het gaat erom dat je hetgeen je hebt opgesteld, daadwerkelijk naleeft. Op die punten is er een aantal dingen fout gegaan, volgens de fractie van GroenLinks. De ambities zijn dus erg goed. Die ambities hebben wij overigens al bijgesteld.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Fastl begon zijn betoog met vast te stellen dat hij deze verlenging van twee jaar steunt.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat klopt.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is meteen de plot voordat de maaltijd gegeten wordt.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik ken die uitdrukking niet, maar het zal wel.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer Meijer. Hij heeft het over 'dynamisch'. Als ik het plan lees, dan zeg ik: nou, daar staan onderwerpen in, die nog steeds zeer actueel zijn en waarop wij ons nog steeds moeten focussen. Ik zie luchtkwaliteit, hinder door geur, geluid en licht – dit zeg ik vooral tegen de fractie van de PvdA –, externe veiligheid, bodem en grondwater, et cetera. Er staat zelfs: duurzame ontwikkeling, energie, klimaat en nuttige toepassing van afval. Als wij het op dit moment hebben over dynamiek, dan zeg ik dat dit plan wel toekomstbestendig is. Is de heer Meijer het daarmee eens?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Natuurlijk. Als wij een regeringsverklaring van twintig jaar geleden erbij pakken, dan zullen ook daarin zeker nog enkele stukken staan die relevant zijn. Ik denk dat dat ook geldt voor het PMP.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de Grondwet?

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De Grondwet is niet een stuk van de regeringsverklaring. Ik begrijp ook wel dat het hier gaat om een identiteitsbepalend document. Daarom is het zo belangrijk.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Fastl zijn betoog vervolgt.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Daarin heeft de heer Meijer helemaal gelijk. Daarom heb ik de gedeputeerde gevraagd om meer inzicht te geven, om te kijken hoe wij daaraan meer handen en voeten kunnen geven.

Controle en toezicht hoeven niet louter door volledig bevoegde medewerkers gedaan te worden. Dat kan ook door een soort snuffelaars worden gedaan. De fractie van GroenLinks is benieuwd of en hoe de gedeputeerde dit meeneemt. Dat geldt ook voor de vraag hoe Gedeputeerde Staten diverse takken van toezicht met elkaar denkt te kunnen verbinden. Ik wil het niet nog een keer hebben over het edelhart, maar als je ergens natuurgebieden op een goede manier wilt inrichten, dan kan het zo zijn dat je de toezichthouders daar dubbel kunt gebruiken met de toezichthouders die je ook nodig hebt op milieubeleid.

Het gaat er uiteindelijk om dat bedrijven schoon opereren, dat onze natuur vuilvrij blijft en dat onze stiltegebieden stil blijven. Wat betreft het stiltegebied rondom Lage Vuursche hebben wij gezien dat de provincie niet genoeg bij machte is gebleken deze te handhaven. De fractie van GroenLinks is wel blij dat hierop in het vervolg strikter wordt toegezien, maar zij wil toch graag van de gedeputeerde horen of het mogelijk is dat stille gebied, behalve dan in het weekend, rondom Lage Vuursche toch weer als stiltegebied te gaan bestempelen.

Milieubeleid staat of valt dus bij eenduidige normen en gegevens. Nu hebben wij alleen wel recent vanuit Bunnik inzichten gekregen dat de gegevens waarop bijvoorbeeld de berekeningen van de A12 Salto zijn gebaseerd, boterzacht zijn. In sommige meetpunten liggen de resultaten van de diverse berekeningen en metingen enorm ver uiteen. En als de gegevens al onzeker zijn, dan is het bijna onmogelijk de milieudoelstellingen ook daadwerkelijk te handhaven. De fractie van GroenLinks hoort graag hoe Gedeputeerde Staten in de nabije toekomst tot meer eenduidige of, nog beter, tot eenduidige gegevens denkt te gaan komen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat over minder tot niks. Het milieubeleid, zoals al eerder vanmiddag aan de orde is geweest, mag zich niet verheugen in de warme, gepassioneerde belangstelling van dit college en de fracties die dit college steunen. Dat is in elk geval de conclusie die de SP moet trekken na de inzet van het college om het bestaande milieubeleidsplan te willen verlengen met de toegestane periode van twee jaar, want daar verandert en daar gebeurt ongelooflijk veel. Ik hoef de discussie van eerder vandaag niet te herhalen om duidelijk te maken dat er ongelooflijke bijdra-

gen geleverd worden aan de verdere vervuiling van onze provincie, ons land, maar ook datgene wat met name te maken heeft met verantwoordelijkheid nemen voor een verantwoord en schoon milieu en een verantwoorde populatie. Het betekent dat als je dit in de algemene context ziet, het uitstelplan van de gedeputeerde in feite een zeer overbodige en zinloze actie is, want wat wij verwachten is dat hier een gedeputeerde gaat optreden, die met hart en ziel gaat staan voor het milieubeleid in de provincie. Ik ben het wat dat betreft volkomen eens met het betoog van de heer De Vries – al laat ik de suggestie hem met Ronald Koeman te vergelijken, maar even voor wat 'ie is – dat de ernst van de situatie een dergelijk beleid rechtvaardigt. Dat is wat wij missen.

Er zijn zoveel fronten waarop nieuwe actie vereist wordt, er zijn zoveel ontwikkelingen op het terrein van de wegen, op het terrein van fijnstof, waarbij wij moeten optreden en onze mensen moeten beschermen dat er een aangepast plan moet komen, dat er een visie op deze problematiek moet komen. Wij kunnen niet toelaten dat deze invalshoek vanuit het milieu in feite steeds meer wordt ondermijnd.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer doet nu net alsof er in het huidige plan niets geschreven staat over bijvoorbeeld fijnstof. Fijnstof is niet iets wat de laatste anderhalf jaar uit de lucht is komen vallen, hoewel het elk moment uit lucht komt vallen. Het probleem kennen wij al langer en daarover zijn heel strikte regels opgesteld. Ik wil eigenlijk van de heer Meijer horen wat hij exact anders zou willen zien in de plannen die nu voorliggen. Hij kan wel zeggen dat hij een en ander mist. Dat kan best. Als wij echter niet een bod van hem krijgen – zo van: ik heb hier een veel beter voorstel – dan kunnen wij er niet heel veel mee.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat er niet zozeer om, zoals ik ook in reactie op de woorden van de heer El Yassini heb gezegd, of er allemaal onzin staat in het huidige milieubeleidsplan. Het gaat erom dat er maatschappelijke ontwikkelingen zijn, waarop zo'n milieubeleidplan moet inspelen. De heer Fastl weet ook dat er allerlei nieuwe ontwikkelingen komen. Hij noemde zelf al een zeer goed voorbeeld van het Rijsbruggerwegtracé. Daar zien wij dat er bepaalde cijfers gehanteerd worden. Dat zijn rekenmodellen. Ik wil

er toch op wijzen, want de heer Fastl heeft het punt terecht aan de orde gesteld – dat die rekenmodellen niet voldoen. Het blijkt heel vaak, als er in de praktijk wordt gemeten, zoals ook daar is gebeurd, dat er heel andere getallen uit komen en dat er een verkeerd beeld ontstaat. Ik noem maar één punt, waarvan je kunt zeggen dat daar de zaak in beweging moet komen. Er wordt hier een enorm pakket uitgerold over onze provincie: het verhaal van de Pakketstudies Hoevelaken, dat ingrijpende consequenties zal hebben voor de totale milieusituatie in onze provincie. De discussie over aanbesteden en noem maar op, is min of meer nog in volle gang.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer spreekt al over aanbestedingen, maar ik wil nog even teruggaan naar het voorbeeld dat ik zelf heb genoemd en dat door de heer Meijer werd aangehaald: het Rijsbruggerwegtracé. Ik bracht dat voorbeeld juist naar voren, omdat daarover al heel mooie plannen in het beleidsplan staan. Het gaat echter niet alleen om het papier, maar ook om het toezicht en dat je toezicht kunt doen op feiten die kloppen. Dat zijn dus niet de elementen, waarop de heer Meijer kritiek denkt te hebben.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het duidelijk is dat als zich nog steeds ontwikkelingen in een provincie voordoen, dat er op alle mogelijke manieren op moet worden ingespeeld en dat zeker in het meest beleidsbepalende stuk, het milieubeleidsplan, daarvoor ruimte wordt ingeruimd. Dit was overigens slechts één voorbeeld. De heer De Vries? Ja, ik neem de voorzittersrol maar even over.

De VOORZITTER: Dat lukt u niet. De heer De Vries heeft het woord.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Er wordt hier gesproken over fijnstof. Ja, dat staat in het huidige plan. Ik heb net twee voorbeelden genoemd van stilte en licht. Er kan straks nog wel iemand komen met een voorbeeld, maar volgens mij voldoet fijnstof ook nog niet aan de normen die Europa van ons wil. Wij kunnen op elk onderwerp wel iets noemen, waarbij wij zeggen dat wij daarin nog niet voldoen aan de streefcijfers of dat het achteruit holt. De oplossing die dit college biedt, is bezuinigen. Ik kan mij niet voorstellen dat door er

minder geld in te pompen, met een gedeputeerde die denkt dat hij het nog maar een tijdje zal uitstellen, wij het wel voor elkaar krijgen. Bent u het niet met mij eens, mijnheer de commissaris?

De VOORZITTER: Dat is een mooie vraag. Ik zal de vraag doorgeleiden naar het college. Dat lijkt mij een verstandige zet.

Misschien wil de heer El Yassini er ook nog wat over zeggen.

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag reageren. De heer De Vries spreekt over fijnstof en dat soort zaken. Ik kijk naar het PMP 2009-2011. Dan kijk ik, dan lees ik en dan zie ik dat de ambitie met betrekking tot fijnstof in elk geval vastligt in het Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht (SMPU). Dat wordt, als het goed is, net na de zomer besproken. Daarop hebben de Staten hun invloed. Daarnaast wordt er gesproken op fijnstofgebied door het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Utrecht (RSLU) en daarnaast het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dat zijn typische zaken, waar vanuit Europa en vanuit het Rijk in Nederland duidelijke, wettelijke kaders worden neergelegd. Daar wordt naar verwezen. Dat wordt natuurlijk constant geüpdate. Het SMPU is daarvan een mooi voorbeeld. Ik snap daarom het betoog en de argumenten van de heer De Vries niet, die zegt dat het niet van deze tijd is. Juist nu staat dit erg in the picture en juist nu wordt er gesproken over fijnstof en hoe wij dat terug kunnen dringen met dat SMPU.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Daarom gaan wij lobbyen.

De VOORZITTER: Mijnheer Meijer, u bent niet aan het woord. De heer De Vries is door de heer El Yassini uitgedaagd. Aan hem het woord.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer El Yassini speelt de vermoorde onschuld. Dat mag, daar is dit theater ook voor. Je kunt niet zeggen dat er een fantastisch plan is. Trouwens, als de fractie van de VVD het echt zo'n fantastisch plan vindt, laat zij dan zeggen: wij nemen het plan de komende vier jaar gewoon over en wij voeren het met daadkracht uit. Dat is goed, want het nieuwe plan is misschien wel veel beperkter dan dit plan,

omdat wij ons gaan concentreren op de kerntaken. De fractie van de VVD wil er echter ook nog eens miljoenen op bezuinigen. De heer El Yassini kan dan immers niet volhouden dat hij precies hetzelfde of zelfs een beter plan kan uitvoeren met veel minder geld?

De heer EL YASSINI (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ten eerste: de heer De Vries heeft kennelijk niet geluisterd naar mijn betoog. Ten tweede: hij heeft het coalitieakkoord niet gelezen, merk ik. Er worden geen miljoenen bezuinigd. In mijn betoog heb ik precies duidelijk gemaakt hoe ik erover denk. Ik kan dat nog wel een keer herhalen, maar de vraag is of de heer De Vries wel wil luisteren en overtuigd wil raken door onze argumenten of dat hij zegt: lalala, ik hoor met mijn oren dicht.

De VOORZITTER: Ik denk dat ik die vraag maar zal beantwoorden: ik denk dat de heer De Vries wel luistert.

Ik geef nu eerst het woord aan de heer Meijer.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem aan dat ik wat extra tijd krijg, omdat het totale ritme uit mijn betoog gehaald is.

De VOORZITTER: Nee, interrupties worden niet meegeteld. Uw klok begint nu weer te lopen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De kwestie is duidelijk: je moet natuurlijk zo'n milieubeleidsplan in het geheel van het milieubeleid in deze provincie zien, en dat is uitermate zorgwekkend. Wij hebben daarover een uitgebreide presentatie gehad. Het betekent dat het milieubeleid in deze provincie, ook ambtelijk, eigenlijk volledig wordt opgeknipt en verdeeld over allerlei werkprogramma's en afdelingen. Dat is een buitengewoon zorgelijke zaak, want het betekent eigenlijk dat steeds andere prioriteiten zullen gelden. Wij hebben daarover gesproken en het is duidelijk dat – anders geformuleerd - meerdere fracties daarover zorgen hebben. Dat stel ik nu aan de orde, zo'n milieubeleidsplan is in feite een illustratie hoe een college aankijkt tegen de prioriteit milieu en hoe een college daadwerkelijk koers probeert te zetten om tot een feitelijke oplossing te komen.

Het zal duidelijk zijn, alles bij elkaar genomen, dat de fractie van de SP het voorstel om het PMP te

verlengen, niet steunt. Daarmee denkt zij het milieu de best denkbare dienst te bewijzen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! In tegenstelling tot de vorige spreker, is de fractie van de ChristenUnie het wel eens met de procedurele aspecten in het voorliggende voorstel. Wij kunnen instemmen met de verlenging. Toch wil ik hier kort enkele woorden spreken over het milieubeleidsplan. Het woord dat daarbij vooral zal vallen, is 'integraal'. Onze fractie heeft hier namelijk grote bezwaren tegen en tegelijk is zij daarvan een groot voorstander.

Vanouds is de provinciale milieuwetgeving erg versnipperd. Hier is veel te winnen. Zowel een juiste focus als het leggen van de juiste verbinding is bij het provinciaal milieubeleid van belang. De fractie van de ChristenUnie hecht er dus aan te benadrukken dat wij dit thema integraal moeten blijven benaderen, want ja, alles kan en moet duurzamer en dus zetten wij bij het economisch beleid, bij mobiliteit en bij het ruimtelijk beleid, bij luchtkwaliteit en op al die andere beleidsterreinen ook in op duurzaamheid. Dat is integraal werken aan het milieu. Tegelijk is een integrale benadering een grote valkuil. Immers, als iedereen hiervoor verantwoordelijk is, voelt niemand zich meer echt verantwoordelijk. In de huidige benadering van het college van GS zien wij nadrukkelijk dit risico. Ik maak daarom graag gebruik van de gelegenheid de gedeputeerde voor milieu, de heer De Vries, een hart onder de riem te steken. Milieubeleid bestrijkt alle portefeuilles en daarvan mag hij van de ChristenUnie best vrijmoeder gebruik maken. Niet een beetje, maar totaal, want dat is pas echt integraal. Wij hebben wat voetbaltermen langs horen komen. Ik denk dat de bal nu op de stip ligt en dat het aan hem is om te scoren.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus is van mening dat het verzoek om verlenging van het PMP gehonoreerd moet worden. Door nu het milieubeleid te ontwikkelen of aan te passen, terwijl men bezig is met een herijking om te komen tot één bodem-, water- en milieubeleid in één RUD zou verspilde energie en verspild geld zijn. Afdelingen die dan optimaal gaan samenwerken, is een winwinsituatie. Het is ook efficiënter om aan te sluiten op de Omgevingswet die op dit moment bij het Rijk in de maak is en die waarschijnlijk

in 2014 gepresenteerd wordt.

50Plus wil nog opmerken dat het huidige PMP 2009-2011 bomvol staat met ambities. Eigenlijk zijn wij heel benieuwd waar wij op dit moment staan met de behaalde doelen voor wat die ambities betreft. De gedeputeerde hoeft geen antwoord te geven op het rijtje dat ik nu opnoem, maar ik noem het als voorbeeld:

- *Hoe staat het met het verbeteren van de Utrechtse luchtkwaliteit? Zijn de toegepaste en aangebrachte middelen afdoende of is het dweilen met de kraan open, aangezien er nog steeds wegen worden verbreed en het aantal auto's alleen maar toeneemt en daarmee de geluidshinder?*
- *Hoe is het met de emissies van fijnstof en stikstof?*
- *Zijn er alternatieve vervoerswijzen gerealiseerd? Het openbaar vervoer laat immers nog steeds te wensen over?*
- *Hoe is het met de geurhinder?*
- *Is er geurhinder voorkomen middels vergunningverlening en handhaving? In Bunschoten-Spakenburg in ieder geval nog niet.*
- *De stiltegebieden: onlangs is er toch weer één bij Baarn ten prooi gevallen aan oprukkend lawaai. Waarom niet beschermen?*
- *Het tegengaan van overbodig of hinderlijk licht.*
- *Het Provinciaal Basisnet voor het Vervoer van Gevaarlijke Stoffen zou gereed zijn in 2011.*
- *Nazorg gesloten stortplaatsen. Duurzame bescherming van ondergrond.*
- *Zo kan ik nog wel even doorgaan. 50Plus hoopt dat de nog niet-gerealiseerde ambities meegenomen worden indien de middelen daarvoor toereikend zijn.*

Door alle disciplines samen te voegen tot één RUD, komen er ook verschillende belangen van de portefeuillehouders om de hoek kijken. Dat lijkt ons een heel zware klus. De een wil verbreding van de wegen en de ander wil stilte. 50Plus wenst iedereen die bij de herijking van het bodem-, water- en milieubeleid betrokken is, veel wijsheid en succes toe. Hopelijk is de twee jaar verlenging voldoende, zodat wij voor de volgende verkiezingen een volwassen RUD hebben, aansluitend op de nieuwe Omgevingswet.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Het is opvallend dat het PMP enkele

keren in relatie tot sport gebracht wordt. Ik moet zeggen: als Feyenoordsupporter kan ik mij wel vinden in de vergelijking van de heer De Vries van de PvdA, die stelde dat de gedeputeerde zich als een Ronald Koeman moet laten zien.

Tijdens de bespreking van het PMP in de MME-vergadering van september 2008 heeft de fractie van de PvdD aangegeven dat zij het voorliggende plan onduidelijk vindt. De doelen die genoemd werden, vond zij vaag en slecht meetbaar. De provincie streeft in het plan bijvoorbeeld naar het oppakken van het cradle to cradle concept binnen het afvalbeleid. In het plan wordt dit echter niet nader gedefinieerd. Ondanks dat er een herijking op handen is van het bodem-, water en milieubeleid betreurt de fractie van de PvdD het dat er geen nieuw PMP wordt aangeboden met hogere ambities en meetbare doelen. Er wordt vooruitlopend op de herijking zelfs een bezuinigingsronde aangekondigd, terwijl je ook zou kunnen zeggen: "Laten wij eerst eens kijken hoe de herijking zelf uitpakt." Een PMP vereist duidelijke doelstellingen, waardoor milieubeteringen ook daadwerkelijk plaats zullen vinden en waardoor Gedeputeerde Staten aangesproken kunnen worden op het eventueel niet behalen van de doelen. Wij kunnen daarom niet enthousiast worden van het voorstel tot verlenging.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik proef een beetje de herhaling van een discussie die wij in de commissie MME over dit onderwerp hebben gehad. Ik denk dat het goed is dat ik nog even duidelijk maak waarom wij dit ook alweer doen. Wij willen sowieso niet zonder PMP zitten. Vandaar dat wij hebben gezegd het PMP in elk geval met twee jaar te verlengen, wat mogelijk is vanuit wettelijke optiek. De heer De Vries gaf terecht aan dat wij daarmee feitelijk een maand te laat zijn; eigenlijk hadden wij dat in december moeten doen. Mea culpa, heet dat dan. Het had gekund. Helaas is het er niet van gekomen. Des te meer is het van belang om het vandaag wel te doen.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan gebeuren en het klinkt zo onschuldig. Is het echter niet het beleid van de meer terugtrekkende overheid om meer verantwoordelijkheid neer te leggen bij burgers en bedrijven? Wij hebben een overheid die als het om haar zelf gaat, zich niet aan

de spelregels houdt. De gedeputeerde verwacht van burgers en bedrijven dat zij zich wel aan de spelregels houden. Hij trekt zich terug, hij wil een niet-verantwoorde vergunning, maar achteraf kijken of het goed gaat. Als de gedeputeerde het zelf niet kan, waarom kan hij het dan wel verwachten van burgers en bedrijven?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries overdrijft een beetje. Het is natuurlijk zo dat het PMP gewoon als rechtsgrond blijft bestaan en op deze manier blijft functioneren. Dat heeft dus geen enkele invloed op de wijze waarop wij nu handhaven en vergunningen verlenen. Het is alleen zo dat het PMP voor 31 december 2011 verlengd had kunnen worden. Er zijn echter geen juridische sancties op deze termijnoverschrijding en ook de consequenties ervan zijn klein. Ik denk dus dat de heer De Vries van een mug een olifant maakt en dat hij zich moet realiseren dat de provincie met de verlenging van het PMP gewoon een goed beleid heeft dat in de afgelopen periode is vastgesteld en waarmee de provincie uitstekend uit de voeten kon.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wat zegt de gedeputeerde straks als het nieuwe beleid gevoerd wordt tegen het bedrijf dat ook heeft zitten vervuilen of lawaai heeft zitten maken en als dat bedrijf achteraf zegt: "Mea culpa, provincie, u stelt zich een beetje aan." Dat is toch precies hetzelfde?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is niet precies hetzelfde. Dat weet de heer De Vries ook. Het is natuurlijk zo dat dit beleidsplan op zichzelf gewoon blijft voortbestaan. Het klopt dat het een maand te laat wordt vastgesteld, maar dat betekent niet dat daarmee het beleidsplan an sich, de opgaven en de afspraken die erin staan, niets meer waard zijn. Ik denk dat de heer De Vries probeert te suggereren dat mensen zich kunnen beroepen op het feit dat er geen PMP is geweest voor – wat zal het zijn? – een halve maand. Ik denk dat dat echt overdreven is en dat de heer De Vries te kort doet aan het feit dat wij hier gewoon een PMP hebben.

Ik moet ook zeggen dat ik het jammer vind dat hij niet bereid is het PMP op deze manier te verlengen. Hij vergeleek het een beetje met een voetbalwed-

strijd. Dat vond ik erg leuk; ik kreeg een beetje het gevoel dat ik bij de VI (Voetbal International) op de bank mocht zitten. Even kijken: brilletje eraf, snor erbij, dan is de heer De Vries Johan Derksen. Dan word ik even over de knie genomen om maar eens even te laten horen of ik wel mijn best heb gedaan en of ik wel mijn beste spelers het veld ingestuurd heb. Laat ik vooropstellen dat onze mensen van milieu, water en bodem heel goede ambtenaren zijn, die ook vanuit de handhaving en vergunningverlening erg goed werk verrichten.

Ik weet niet of de heer De Vries de laatste keer aanwezig was bij het woordvoerdersoverleg, waarin wij een schets hebben gegeven hoe wij met de startnotitie straks de integratie van het beleid willen vormgeven. Ik denk dat dat de methode is waarop wij straks een goed milieubeleid kunnen voeren, dat geïntegreerd is met het bodem- en waterverhaal. Daarvan ben ik echt overtuigd, omdat ik denk dat wij als nieuwe overheid, als nieuwe provincie daarmee een goed verhaal kunnen neerzetten, dat ook binnen de organisatie er juist voor zorgt dat afdelingen niet meer in hun eigen koker blijven functioneren en niet meer binnen hun eigen beleidsterreinen blijven kijken, maar dat wij, bijvoorbeeld bij een gebiedsopgave, breder kijken en al die beleidsvelden een plek geven in de afweging die daar aan de orde is. Dat is de inzet die ik de komende periode wil plegen en daarom heb ik de verlenging van het PMP heel hard nodig om de ruimte te krijgen om het via de Staten, via het Balemanstraject, tot stand te brengen.

Ik loop even de andere vragen door. Kijken naar het PMP is prima. Het is niet oud, het is vrij actueel. Daaraan hoeven wij niks te veranderen en het kan op deze manier nog prima twee jaar met z'n tijd mee. De opgaven die daarin genoemd worden, zijn buitengewoon actueel en daaraan hoeven wij in feite niks te veranderen.

Een vraag die is gesteld door de fracties van de PvdA en GroenLinks betreft Lage Vuursche, de stiltegebiedendiscussie.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat het een prima plan is, waaraan wij niks hoeven te veranderen. Had ik het goed begrepen dat de gedeputeerde het plan voor veel minder geld wil gaan uitvoeren? De gedepu-

teerde kent de getallen waarschijnlijk veel beter dan ik. Dat staat in de oplegger: er wordt bezuinigd en het college gaat voor de kerntaken. De gedeputeerde zegt dat dit een prima plan is. Daar zijn wij het wel mee eens. De vraag is echter hoe je ditzelfde prima plan voor veel minder geld kunt uitvoeren en je focussen op de kerntaken. Dat is toch een ander plan?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Laat de heer De Vries mij dan eens vertellen over hoeveel minder geld het feitelijk gaat. Dat hoor ik graag van hem, zodat wij even de verhouding kunnen zien.

De heer DE VRIES (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik trap niet in dit spelletje. De heer De Vries is de gedeputeerde. Laat hij het ons maar vertellen: voor hoeveel geld is hij van plan dit te gaan doen en hoeveel geld was het vorig jaar?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vrees dat de heer De Vries het coalitieprogramma niet heeft gelezen. Daarin staat dat ik een taakstelling heb van € 350.000 op het gebied van milieu; bodem en water. Dat is een van de redenen dat ik heb gezegd dat ik die taakstelling kan halen. Ik heb mijn ambtenaren ernaar gevraagd en bij de voorjaarsnota kom ik ermee en dan zal de heer De Vries zien dat wij die taakstelling met gemak kunnen halen door te schuiven in allerlei onderdelen. Dus dat is niet het probleem. Daarmee kunnen wij nog steeds het verhaal houden van het milieubeleidsplan, van het water en van de bodem. Wat ik veel interessanter vind dan de discussie over geld, is de vraag hoe wij ervoor kunnen zorgen dat het beleid effectief wordt en hoe wij er als provincie voor kunnen zorgen dat wij in de aanloop naar de nieuwe Omgevingswet een beleid vormgeven waarin wij de integratie van die verschillende beleidsterreinen tot stand brengen, zodat wij ook als provincie aanhaken op de landelijke ontwikkelingen en daarover straks een heel stevig verhaal kunnen neerzetten. Dat vind ik veel relevanter dan de discussie over € 350.000 en de suggestie die daarbij wordt gewekt dat het allemaal minder is, het is allemaal niks meer en het wordt allemaal niks meer.

Ik ben van mening dat het heel veel wordt en dat dit de weg is die wij als provincie op moeten gaan, omdat wij daarmee een voorsprong nemen op ontwikkelingen die er sowieso komen.

Ik was gebleven bij het verhaal over Lage Vuursche en de discussie over de stiltegebieden. Die discussie heb ik meegemaakt in de commissie. Ik denk dat het goed is, als de commissie de behoefte heeft daarover nog een keer te spreken, dat nog een keer te agenderen en te kijken met welke kaders dit gebeurd is, waar het afwegingspunt ligt en waarom wij hiervoor hebben gekozen. Dat is geen enkel probleem.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! "Inspelend op een ontwikkeling die sowieso gaat komen": kan de gedeputeerde dat met een paar woorden toelichten?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De Omgevingswet.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde weet nog helemaal niet wat er in die Omgevingswet komt te staan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat weet ik wel. Ik weet dat er 60 wetten geïntegreerd worden in de nieuwe Omgevingswet. Dat zijn wetten die allemaal te maken hebben met milieu, water en bodem. Ik vind het een interessante ontwikkeling om daarin nu mee te varen en te kijken hoe wij daaraan, ook in onze provincie, vorm kunnen geven.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft geen enkel idee hoe die synergie er uiteindelijk uit gaat zien als die Omgevingswet eenmaal is afgerond.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Meijer weet dat je ook in de politiek vooruit moet denken en moet anticiperen. Dat is waartoe ik hem probeer te verleiden: met mij meegaan en kijken hoe wij dat proces met elkaar kunnen doorlopen om te zien wat belangrijk is in dit proces en welke stappen, criteria en ambities je in dat nieuwe verhaal van de Omgevingswet wilt hebben. Ja, de heer Meijer kan zeggen dat hij het

helemaal niks vindt en dat hij er niet in gelooft. Hij zou ook kunnen zeggen dat hij het wel een interessante manier vindt om te kijken hoe wij daar de volgende periode naartoe kunnen komen.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn uitspraken gedaan door de Staten en de Staten willen dat bovenwettelijke inspanningen worden gedaan door de provincie. Hoe moet ik dat verhaal nu precies plaatsen in dit kader? Wat is het bovenwettelijke element dat hij zelf gaat inbrengen?

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het kader dat ik heb, is het kader dat vanuit het coalitieakkoord tot mij is gekomen. Daarmee ga ik aan de slag. Niet meer en niet minder.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat klinkt niet erg inhoudelijk.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Meijer het coalitieakkoord kent, dan weet hij wat dat kader is. Dat is waarmee ik nu aan de slag ga.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat u uw beantwoording afrondt.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Over Lage Vuursche heb ik het een en ander gezegd.

De fractie van GroenLinks vroeg nog hoe je kunt omgaan met eenduidige gegevens en hoe je daarin kunt gaan werken. Dat is precies wat ik graag wil in de richting van de ontwikkeling van die nieuwe Omgevingswet. Welke modellen, welke manier van meten, welke manier van het zoeken van gegevens willen wij daarin verankeren en afspreken dat dit eigenlijk de methodes zijn waarmee wij het best uit de voeten kunnen? Ik zeg erbij, en dat zal de heer Meijer waarschijnlijk aanspreken, dat ook hier Europa de leiding heeft genomen. Heel veel van dit soort meetmodellen en dit soort getallen worden van ons verwacht op basis van de kaders die vanuit Brussel voor ons zijn gevormd. Ik denk dat wij ook daarmee rekening moeten houden.

De fractie van de ChristenUnie heb ik horen spreken over de integrale benadering die zij wel ziet zitten en waarvan zij zegt dat het heel goed kan.

Alleen proef ik aan de andere kant een beetje angst, want als wij het te integraal maken verwatert het in feite. Ik kan de fractie van de ChristenUnie verzekeren dat ik een aanhanger ben van het totaalvoetbal, als ik het op die manier mag zeggen. Wat mij betreft moet die integraliteit leiden tot dat totaalvoetbal, waarin juist het verhaal rondom milieu, bodem en water een plek krijgt. Ik zeg er wel bij dat de Staten zich misschien moeten realiseren dat dit college duurzaamheid niet ziet als 'gelijk aan milieu'. Milieubeleid is milieubeleid. Duurzaamheid is een veel bredere context. Zo is het natuurlijk ook teruggekomen in het coalitieakkoord.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! In mijn betoog heb ik gezegd dat wij ons de nodige zorgen maken over toezicht en handhaving. Wij hebben het volste vertrouwen in de ambtelijke afdeling daarvoor. Dat wil nog niet zeggen dat je alles kunt waarnemen wat er gebeurt. Ik denk dat daar nog een hele slag te maken is. Ik zie daarvan graag alvast een doorkijkje.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Fastl had het over snuffelaars. Ik weet niet wat ik mij daarbij moet voorstellen. Ambtenaren die snuffelend bij bedrijven binnenkomen sluipen en dan even snuffelen, ruiken, of het wel of niet in orde is? Ik denk dat wij eigenlijk in een traject zitten, waarbij wij enerzijds vanuit de rol die wij hebben de handhaving en vergunningverlening blijven doen. Aan de andere kant zie je ook een beweging, waarvoor wij volgens mij niet bang hoeven te zijn en waarvan wij echt werk moeten maken, dat bedrijven aan zelfcontrole doen die wij daarna dan ook weer kunnen controleren. Dat zijn ontwikkelingen die gaande zijn en waarmee mijn afdeling druk bezig is.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan een van de oplossingen zijn, al werkt dat bij de slachthuizen niet al te geweldig.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn altijd slechte voorbeelden te bedenken.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat er natuurlijk om dat ook gedeputeerde Krol een ambitie heeft waar te maken en het is wellicht

mooi op twee dingen ergens een slag te maken. Er is minder geld en je hebt eigenlijk meer toezicht nodig; er komen meer natuurgebieden en er komen meer plekken waar je een verontreiniging zou kunnen tegenkomen waar je die echt niet meer wilt. Het is meer een verzoek en een wens vanuit onze fractie om daarmee in elk geval aan het werk te gaan.

De heer DE VRIES (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Prima. Ik denk dat ik hiermee genoeg heb gezegd en gemeld wat de vragen betreft.

De VOORZITTER: Wenst iemand nog woordvoering in tweede termijn op dit onderwerp? Dat is niet het geval. Dan sluiten wij de beraadslagingen.

Statenvoorstel voordracht herbenoeming plaatsvervangend lid Randstedelijke Rekenkamer, zienswijze bestuurder, directeur Randstedelijke Rekenkamer.

De VOORZITTER: Het voorstel heeft een ster en houdt een ster? Dat is het geval.

Statenvoorstel festivalbeleid.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Utrecht kan trots zijn op een aantal nationale en befaamde festivals. Zij dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de provincie en zijn economisch belangrijk. De financiële positie van de festivals staat de laatste tijd echter onder druk. Wij zien hoe de festivals er zelf mee worstelen en welke goede initiatieven er genomen worden. Wij zijn zeer tevreden over de manier waarop een aantal festivals daarmee omgaat. Ook daar zijn wij trots op, dat zij dat op die manier oppakken.

De fractie van de VVD ondersteunt dan ook van harte het initiatief van deze coalitie om een festivalbeleid te ontwikkelen. Met dat festivalbeleid willen wij het ondernemerschap in de sector verder bevorderen, want de sector zal door middel van cultureel ondernemerschap veel meer op eigen benen de eigen financiën moeten zien binnen te halen. Daaraan gaat het festivalbeleid een bijdrage leveren.

In de commissie heeft de gedeputeerde al aangegeven dat het bedrag van € 650.000 voor de vier grotere festivals in elk geval voldoende is om de vier festivals dat zetje te geven om tot meer on-

dernemerschap te komen in de komende jaren. De fractie van de VVD heeft naar aanleiding van de commissiebehandeling nog twee vragen aan Gedeputeerde Staten.

Gedeputeerde Staten komen nog naar Provinciale Staten met een voorstel hoe de budgetverdeling van die € 650.000 over de vier grotere festival is. Hanteren Gedeputeerde Staten daarbij ook de dezelfde criteria als voor de subsidieaanvraag, ofwel hoe wordt daarmee omgegaan?

Als VVD vinden wij kwaliteit belangrijker dan herkomst. Wij voelen dus weinig voor een regionaal spreidingsbeleid van festivals. De vier grote festivals programmeren al veel buiten de stad Utrecht en hebben de bereidheid dat ook te blijven doen. Zij trekken publiek vanuit de hele provincie. De vraag is echter wel, in deze tijd waarin het financieel heel lastig is voor deze festivals, of de gedeputeerde met alle begrip voor die positie van deze festivals dat in contact met de festivals steeds zal blijven bevorderen en dat wij bijvoorbeeld het unieke erfgoed in onze provincie blijven gebruiken als mooie festivallocaties.

Daarnaast wil de fractie van de VVD op twee onderdelen een wat andere omgang met hetgeen in de nota genoemd staat. Vanuit cultureel ondernemerschap is het niet verstandig organisaties te stimuleren naar een bedrag van € 25.000 toe te schrijven. Dan gaat het vooral om de kleinere festivals die gebruik maken van de € 100.000 die wij beschikbaar stellen. Dus wij zouden dat bedrag van die € 25.000 wat willen nuanceren. Tegelijkertijd willen wij niet zover gaan dat wij een versnippering van het budget krijgen en weer bedragen van een paar duizend euro her en der gaan uitdelen. Die focus die in het festivalbeleid wordt aangebracht vinden wij wel een heel goede. Het verzoek is echter, en daarvoor zal ik zo dadelijk mede namens CDA, D66 en GroenLinks een motie indienen – dat doe ik overigens in de eerste termijn, mede naar aanleiding van uw oproep, voorzitter –, daarmee genuanceerder om te gaan en te kijken of wij niet direct alles op € 25.000 moeten zetten, maar dat wij daarmee wat soepeler omgaan, want er is genoeg moois in de provincie, zoals in Amersfoort.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Flexibilisering: de heer Kocken zegt dat niet toegeschreven moet worden naar die € 25.000. Hij weet

ook uit het vooroverleg in de wandelgangen dat er straks ook een amendement wordt ingediend dat een nog grotere flexibilisering beoogt. Hij zegt echter het een en hij doet het ander. Hij zegt dat wij niet moeten toeschrijven naar die € 25.000. Vervolgens zegt hij dat die € 100.000 naar vier á vijf organisaties moet gaan. Als wij dat doorrekenen, dan praten wij per organisatie over een bandbreedte van € 20.000 tot € 25.000. Zijn wij dan bezig daarnaar toe te schrijven?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal wat mij betreft ook buiten de bandbreedte kunnen liggen. Daarvoor wil ik dus graag het oordeel van de commissie van deskundigen afwachten om te kijken wat de interessante festivals zijn die echt die ondersteuning nodig hebben en hoeveel ondersteuning zij nodig hebben. Wij willen als VVD niet zover gaan dat wij die subsidie alvast uitdelen. Wij willen kijken wat er nodig is om als subsidie te geven. Het blijft een ondersteuning en het is niet een vaste financiering.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het wordt steeds onduidelijker wat de heer Kocken wil, want hij zegt dat wij ook buiten die bandbreedte kunnen gaan. Als wij echter naar zijn motie kijken, die hij straks indient, dan zegt hij daarin: vier tot vijf, met een maximum van € 25.000 per organisatie. Welke bandbreedte ziet hij dan zelf nog?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Die bandbreedte hoeft ik niet aan te geven, omdat die met dat maximum allerlei kanten kan opgaan. Ik stel overigens voor dat ik de motie nu indien, want dan kunnen de andere statenleden de motie ook lezen.

Motie M6 (VVD, D66, CDA, GroenLinks):
maximaal € 25.000

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

gehoord de beraadslagingen over het statenvoorstel PS2012WMC01 (registratienr 80A01959) inzake festivalbeleid;

constaterende:

- dat in de nota wordt voorgesteld het budget voor

de meer kleinschalige festivals te verdelen in vier keer € 25.000;

- *dat veel organisaties die festivals organiseren nu minder subsidie ontvangen dan € 25.000;*

overwegende:

- *dat in het kader van het bevorderen van cultureel ondernemerschap het niet wenselijk is dat subsidieaanvragers toeschrijven naar € 25.000, maar alleen subsidie vragen voor wat zij aan ondersteuning nodig hebben;*
- *dat dus ook organisaties die met minder subsidie toe kunnen dan € 25.000 een bijdrage moeten kunnen krijgen uit het budget voor kleine festivals;*
- *dat het tegelijkertijd belangrijk is versnippering van budget te voorkomen;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: in de subsidieverordening voor de kleinschalige festivals een aantal van vier tot vijf te hanteren met een subsidie per organisatie tot € 25.000 maximaal.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderkend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In onze wereld is het zo dat je met een maximum eigenlijk maar één kant kunt opgaan, namelijk het maximum hanteren. Ik begrijp echter van de fractie van de VVD dat je daarmee nog steeds allerlei kanten op kunt. Heel bijzonder.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Een maximum is een maximum. Wat wij hebben willen voorkomen, is dat het maximum ook het minimum is.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het minimum dat de heer Kocken dus aangeeft, is € 20.000 en het maximum is € 25.000. Hij zegt namelijk: vier á vijf. Dus het kunnen er minimaal vier zijn en dan is het € 25.000 of het kunnen er vijf zijn en dan is het € 20.000. Is dat de bandbreedte en vindt de heer Kocken dat dan de ultieme verbetering van dit voorstel?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik sta hier niet om de subsidie te verdelen. Daarvoor gebruiken wij nu juist die deskundigencommissie.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De motie spreekt over een verzoek aan het college en heeft niets met die deskundigencommissie te maken. Hij verzoekt het college in de subsidieverordening – de heer Kocken heeft het namelijk ook nog over een verordening – voor de kleinschalige festivals: vier tot vijf, en dan maximaal € 25.000. Dan zegt hij: wij kunnen ook nog wel buiten die bandbreedte gaan. Nee, hij is het hier al aan het inperken, dus die flexibilisering is helemaal niet aan de orde.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Voor de fractie van de VVD is subsidie een ondersteuning. Het geld hoeft niet op.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij nog even goed nalezen of de ingediende motie correspondeert met de tekst die de heer Driehuijs heeft. Misschien is toch nog even goed te kijken naar minimum en maximum.

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik als wiskundelerares de heer Driehuijs even een rekenvoorbeeld geven? Wat dacht de heer Driehuijs van drie keer € 25.000, een keer € 10.000 en keer € 15.000? Dan kom ik ook op € 100.000 uit.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil daarop ook even terugkomen, want je kunt ook meerdere festivals voor een kleiner bedrag subsidiëren. Volgens mij blijven de motie en het amendement dat straks nog komt elkaar tegenspreken.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het tweede punt dat in de nota wat ons betreft een iets andere omgang zou kunnen krijgen, is het samenwerkingsplan dat aan de festivals wordt gevraagd. De tekst in de nota lijkt bij eerste lezing te suggereren dat de provincie zich gaat bemoeien met de bedrijfsvoering van de festivalorganisaties. Dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn. Dat is het volgens ons ook niet, maar wij willen dat wel graag helder neerzetten. Wij steunen absoluut de intentie om tot meer samenwerking te komen,

want ik denk dat het erg belangrijk is dat wij in dit gebied, in Utrecht, met elkaar veel meer uitstralen dat Utrecht eigenlijk de culturele draaischijf van Nederland is. Dat is de plek waar het gebeurt. De festivals van Utrecht kunnen met gemak de concurrentie met het Holland Festival aan. Dat moet je samen met de festivals doen. Daarbij hebben wij een realistisch tijdpad voor ogen. Dat hebben wij in een motie samengevat, die ik hierbij wil indienen.

Motie M7 (VVD, D66, CDA, GroenLinks):
samenwerkingsplan voor de vier grote festivals

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

gehoord de beraadslagingen over het statenvoorstel PS2012WMC01 (registratienr 80A01959) inzake festivalbeleid;

gelet op de voorwaarden die in de nota worden genoemd voor het gezamenlijke (samenwerkings-) plan van de grote festivals;

overwegende:

- dat de festivals door de (ook landelijk) gewijzigde financiële omstandigheden hun plannen moeten aanpassen en daar veel tijd mee kwijt zijn;*
- dat die omstandigheden tevens noodzaken tot het verder verminderen van de overhead waar mogelijk;*
- dat "meer eenheid tussen de festivals" gelezen moet worden als het gezamenlijk uitstralen dat stad- en provincie Utrecht de plek zijn waar het op festivalgebied gebeurt. Samenwerking hoeft zich daarbij niet te beperken tot de grote vier;*
- dat de festivals zelf verantwoordelijk zijn voor de wijze waarop de samenwerking wordt vormgegeven, hun bedrijfsvoering en hun artistieke visie en inhoud;*
- dat de festivals voor de opgave staan hun cultureel ondernemerschap verder te ontwikkelen en ook input aan de provincie kunnen geven ten aanzien van het wegnemen van provinciale beperkingen;*
- dat de effecten van samenwerking meetbaar moeten zijn, maar dit meten geen doel op zich is;*

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten: in gesprek te gaan met de festivals om de planning en criteria voor een gezamenlijke visie voor verbetering

van de samenwerking tussen de festivals verder uit te werken. Uitgangspunt is een groeimodel dat in vier jaar vorm krijgt. De festivals zijn daarbij zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop de samenwerking vorm krijgt en voor de inhoudelijke programmering.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Tot slot. Ik hoop niet dat dit mijn 'Carthago-opmerking' wordt. Er wordt in de nota terecht gesproken over samenwerking met de stichting Vrede van Utrecht. Ik wil echter benadrukken dat het een tweezijdige samenwerking is. Het is niet alleen een eis aan de festivals, maar het moet ook een eis zijn aan de stichting Vrede van Utrecht om tot die samenwerking over te gaan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben ons al eerder verbaasd over het enthousiasme van de VVD-fractie voor de Vrede van Utrecht en het activiteitenplan dat wij de vorige keer bespraken. De fractie van de VVD klapte bijkans de handen stuk, zou ik willen zeggen. Ook nu, grosso modo, is zij weer heel blij met het festivalbeleid. Ik heb eens nagezocht waar dat enthousiasme misschien vandaan zou kunnen komen. Ik heb dus eens in het verkiezingsprogramma van de VVD zitten bladeren. Dat staat niet meer op internet en dat begrijp ik ook wel. Ik heb echter nog een exemplaar, maar daarin komt hierover helemaal niks voor. Ik wil eigenlijk vragen of de VVD een verkiezingsprogramma heeft voor de kiezer en ook nog een verkiezingsprogramma voor de fractie, waarin al deze linkse hobby's wel gelegitimeerd worden.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik dacht dat de heer Dercksen een quizvraag ging stellen. Dat doet hij meestal bij de interruptiemicrofoon. De houding ten opzichte van de Vrede van Utrecht vloeit gewoon voort uit continuïteit van bestuur. Wij hebben hiermee in de vorige periode in het college ook ingestemd en toen waren wij op onderdelen ook kritisch. Dat zijn wij nog steeds. Wij zien het als een heel goede kans en tegelijker-

tijd hebben wij wel enkele opmerkingen ten aanzien van de uitvoering.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat dat geen antwoord is op mijn vraag. Ook bij de Vrede van Utrecht is bezuinigd van € 2,1 naar € 1,5 miljoen. Er is dus wel degelijk een beweging mogelijk. Overigens hebben wij weer vastgesteld dat die € 1,5 miljoen voor de Vrede van Utrecht intussen weer € 2,1 miljoen is. Kortom, ik heb nog geen reden gevonden waarop de VVD aan haar kiezers kan uitleggen dat zij deze miljoenen aan deze activiteiten uitgeeft.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een vraag aan de heer Dercksen. Hoe komt het toch dat de PVV in de provincie Limburg zo enthousiast is over die kandidatuur Culturele Hoofdstad? Daar gaat het om grotere bedragen dan hier.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb geen idee. Dat moet mevrouw Boelhouwer vragen aan mevrouw Stassen. Ik heb haar telefoonnummer.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de heer Dercksen onze bijdragen toch iets nauwkeuriger moet lezen. Er staat heel duidelijk waarom wij voor de Vrede van Utrecht zijn en waar bij wij onze kanttekeningen maken.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Alvorens in te gaan op het festivalbeleid, wil ik mij eerst rechtstreeks tot u wenden, mijnheer de voorzitter, want u heeft mijn leven veranderd. Uw oproep tot positivisme in uw nieuwjaarstoespraak heeft mij ertoe gezet in alle plannen van Gedeputeerde Staten, hoe onduidelijk of slecht ook, toch altijd te proberen een lichtpuntje te zien. Dat maakt mij in twee opzichten een positiever mens. Ik ben er opgewekter door geworden en het versterkt ook mijn onderzoekskwaliteiten, want die lichtpuntjes zijn niet altijd even gemakkelijk te vinden.

Dan ga ik nu naar het festivalbeleid. In de commissie van 9 januari begon ik daarom mijn bijdrage positief met het uitdelen van een compliment. Dat mocht niet, nota bene niet van de fractie van GroenLinks. Daarom wil ik vandaag aangeven dat wij blij zijn dat niet alles op het gebied van cultuur

is wegbezuinigd. Wij willen gedeputeerde Pennarts complimenteren dat zij tegen de stroom in dit over-eind houdt. De festivals krijgen in totaal nagenoeg hetzelfde als in de vorige convenantsperiode en de vier grote festivals krijgen samen zelfs € 60.000 meer dan nu. En dat, terwijl cultuur geen kerntaak meer is. Gedeputeerde Pennarts brengt zo het adagium dat 'cultuur tegen heersende opvattingen ingaat' in de praktijk.

De voorliggende festivalnota heeft nogal wat weeggebracht: eerst een groot aantal schriftelijke vragen van de VVD, toen een warrige commissie-behandeling, aanvullende memo's en veel overleg voor en achter de schermen. Wij hebben nog wel begrip voor de tijdsdruk, waaronder de nota tot stand moest komen, maar wij verwachten bij de cultuurvisie wel een ordentelijker proces en kwalitatief betere stukken. Graag daarop een toezegging van de gedeputeerde. Dat is overigens nadrukkelijk geen verwijt aan de ambtenaren die nog best een mooie tekst van een aantal rare politieke compromissen hebben weten te maken.

Helaas is er nu sprake van onduidelijkheid op veel punten. Hoe moeten keuzes en formuleringen worden uitgelegd? Ik ben bang dat dit debat vandaag niet die totale duidelijkheid gaat brengen. Het stuk moet op onderdelen gewoon duidelijker en beter. Daar helpen slappe moties van de coalitie niet bij. De tekst in de nota en in het statenvoorstel blijft met een motie immers hetzelfde. U, coalitiepartijen, sust zichzelf gewoon in slaap. Als je iets wilt veranderen, moet je een amendement indienen. Daarom steunen wij het amendement van de fractie van de SP om het budget voor de kleine festivals te flexibiliseren en, afhankelijk van de beantwoording, wil ik in de tweede termijn mogelijk ook zelf nog een tweetal amendementen indienen.

Festivals dragen bij aan het culturele klimaat, maar ook aan het economisch klimaat. Meer samenwerking kan output versterken. Dat gezegd hebbende, heeft de fractie van de PvdA in deze eerste termijn vier vragen, die zij graag aan het college wil stellen.

1. *Wat is precies de rol van de adviescommissie bij de grote festivals? Zou het college die zelf als onmisbaar willen kwalificeren en zo ja, waarom? Aanvullend bij dit punt: wat gaat deze commissie de provincie kosten?*
2. *In het stuk schrijft het college dat er later dit jaar een voorstel zal komen over de onderlinge verde-*

ling van de € 650.000 voor grote festivals. Kan het college ons vandaag schetsen wat het wordingstraject is van die beslissing?

3. Op welke wijze gaat de extern in te huren coördinator bijdragen aan de samenwerking tussen de festivals? Kan er niet beter worden gekozen voor een structurele inbedding in de eigen organisaties?
4. In de commissievergadering heeft de fractie van de PvdA gewezen op € 250.000 die in het staatje op bladzijde 6 voor 2016 ten onrechte is opgenomen. In het nagekomen antwoord, waarvoor dank, onderkent het college deze fout en schrijft: "De herschikking binnen de eigen portefeuille vindt de komen de jaren plaats. Mocht de herschikking een te laag bedrag opleveren, dan willen wij aanspraak maken op het door PS op 31 oktober 2011 binnen programma 8 beschikbaar gestelde bedrag voor frictiekosten." Het punt is juist dat die totale post frictiekosten, waarnaar het college verwijst, € 750.000 bedraagt. Die wordt in de drie voorafgaande jaren – ook in het staatje: € 250.000 voor 2013, € 250.000 voor 2014 en € 250.000 voor 2015 – al volledig uitgeput. Onzes inziens is er dus een gat van € 250.000 zonder deugdelijke dekking in het voorstel. Klopt dit? Als dit klopt, wat gaat het college daaraan doen, anders dan een flauwe tekst "als een herschikking binnen de portefeuille"?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben artikel 47-vragen gesteld aan het college, zoals de heer Driehuijs heeft gelezen, om te kijken of er wat gedaan kan worden voor AOW-ers die een volledige AOW hebben en verder geen aanvullende pensioenuitkering. Nu vraag ik mij af hoe dat bij de fractie van de PvdA is gevallen, want zij stelt vast dat wij nu weer over een niet-kerntaak spreken. Hoe weegt de fractie van de PvdA dat als wij nu zouden moeten kiezen: wij gaan wat minder festivals doen en wij gaan wat minder Vrede van Utrecht doen en wij kiezen voor die AOW-er die verder geen enkele inkomstenbron heeft. Kiest de fractie van de PvdA dan voor feestjes of voor die AOW-er?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Misschien gaat zo'n AOW-er ook wel naar die festivals. Dat wil ik hem of haar niet ontnemen. De vergelijking die de heer Dercksen noemt, vind ik een beetje mank gaan. Je kunt ook zeggen: damhernten of festivals. Zo lust ik er nog wel een paar.

Voor ons is het zo dat de festivals belangrijk zijn, juist omdat zij bijdragen aan het culturele klimaat, waarvan alle inwoners, dus ook mensen die ouder zijn dan 65 jaar, kunnen genieten. Daar komt nog bij dat de AOW en inkomenspolitiek naar onze opvatting echt een onderwerp dat niet aan de provincie is voorbehouden.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik met de heer Driehuijs eens, maar wij hadden vastgesteld dat wij hier spreken over een aantal niet-kerntaken, dus taken die helemaal niet bij de provincie thuishoren. Ik kan dus concluderen dat de fractie van de PvdA zegt: die AOW-er zien wij even niet zitten, wij kiezen voor de miljoenen voor de Vrede van Utrecht, voor de festivals en die AOW-er laten wij lekker zitten.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen maakt echt een karikatuur van mijn inbreng. Het kernpunt is, al zouden wij het met de heer Dercksen eens zijn dat de provincie Utrecht vindt, om een goede of slechte reden, dat AOW-ers een eenmalige uitkering van € 100 moeten krijgen – dat is wat de heer Dercksen heeft aangegeven in de media –, ook al zouden wij dat eens zijn met de heer Dercksen, dan zien wij geen enkele basis waarop de provincie dat legitiem zou kunnen doen. De heer Dercksen schetst hier een situatie die helemaal nooit aan de orde kan zijn. De commissaris zit daar en hij moet mij maar verbeteren als ik het verkeerd zeg. Dat kan echter nooit aan de orde zijn; dat is niet de rol van de provincie. Vervolgens gaat de heer Dercksen die zaken tegenover elkaar plaatsen en dan zegt hij dat de PvdA zal kiezen voor het feestje. Dat is niet aan de orde.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik plaats dat tegenover elkaar, omdat de legitimiteit juist precies dezelfde is.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan kun je ook vragen: moeten wij wel of geen straaljagers kopen? Daar gaan wij hier ook niet over. Dan kunnen wij het hele maatschappelijke spectrum hier met elkaar gaan bespreken, maar laten wij ons beperken tot datgene waartoe wij op aarde zijn. Dat is de provincie besturen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb de fractie van de PVV in een eerdere vergadering per interruptie gevraagd, en daarop een bevestigend antwoord gekregen, of zij het ermee eens is dat ook het steunen van culturele evenementen, zoals onderzoek uitwijst, bijdraagt aan het vestigingsklimaat. De PVV zegt daarover ook iets in haar programma. Daarmee kan de PVV er dus in feite niet helemaal tegen zijn. Het antwoord was toen: dat klopt, maar niet de Vrede van Utrecht. Nu beschuldigt de heer Dercksen de coalitie ervan – ik voel mij aangesproken, ook omdat ik het helemaal niet met hem eens ben – dat dit een feestje is en dat het zeker geen kerntaak is. Nogmaals, dit is om het vestigingsklimaat aantrekkelijker te maken. Het is een economische afgeleide. Hoe kijkt de heer Dercksen daar tegenaan? Volgens mij is zijn interruptie namelijk in tegenspraak met zijn eigen verkiezingsprogramma.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb straks nog een betoog en daarbij komt een heleboel aan de orde. Wij schrijven in ons verkiezingsprogramma dat wij voor het nationaal cultureel erfgoed zijn. Daarin maken wij duidelijk een onderscheid tussen dit soort activiteiten – laat ik het dan een keer geen feestjes noemen – en bijvoorbeeld musea en andere buitenplaatsen en dergelijke.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hecht eraan één ding te citeren. Het PVV-verkiezingsprogramma: "Economische zaken en recreatie. Utrecht blijvend dynamisch ontwikkelen, vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijker maken." Vele onderzoeken geven aan dat een rijk cultureel klimaat, waaraan festivals bijdragen, dit klimaat versterken. Ik heb het de vorige keer aan een collega van de heer Dercksen van de fractie van de PVV gevraagd en die heeft min of bevestigend geantwoord: "Dat klopt, maar geen Vrede van Utrecht." De heer Dercksen spreekt zichzelf tegen. Wat vindt hij daarvan?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat vind ik niet.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dan moet hij zijn eigen verkiezingsprogramma beter lezen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg moet echt even naar de activiteiten kijken die bijvoorbeeld door het Tweekt Festival worden gehouden. Zij kan er veel van zeggen, maar niet dat het vestigingsklimaat voor bedrijven daardoor verbetert.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen leidt af met details en de hoofdlijn van mijn betoog is heel duidelijk. Het antwoord van de heer Dercksen is zeer veelzeggend.

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dat festivals en evenementen met een nationale of soms zelfs internationale uitstraling de aantrekkelijkheid van de regio vergroten, bijdragen aan het algemene vestigingsklimaat, veel toeristen trekken en, misschien nog wel belangrijker dan al die economische voordelen, bijdragen aan de culturele vorming en identiteit van de regio, staat voor ons buiten kijf. Het belang van festivals en de ondersteuning hiervan door de provincie is voor het CDA dan ook duidelijk. Ondanks dat wij vinden dat het goed is dat de provincie zowel grote nationale en internationale als kleinschalige festivals steunt, is er wel een aantal punten in het stuk dat we vandaag bespreken, waar wij moeite mee hebben.

Allereerst vinden wij het jammer dat het festivalbeleid losgekoppeld is van de Cultuurnota, omdat het festivalbeleid in onze ogen een wezenlijk onderdeel is van het culturaanbod in onze provincie en dus een plaats in de Cultuurnota verdient. Daarmee zouden dan ook de kaders in de Cultuurnota vastgesteld zijn, waaraan wij dan het festivalbeleid weer kunnen toetsen.

In verband met convenantsafspraken met Rijk en gemeente en subsidieaanvragen die ingediend moeten worden, is het geen optie om de festivals pas duidelijkheid te geven over de provinciale bijdrage als de Cultuurnota vastgesteld is, omdat dit nog maanden gaat duren. Gelukkig is het niet zo dat de kaders voor het festivalbeleid geheel ontbreken nu de Cultuurnota nog niet vastgesteld is, omdat er bij het stuk dat we vandaag bespreken wel een Nota Festivalbeleid gevoegd is, wat naar onze mening een goede uitwerking van het coalitieakkoord is, maar idealiter zou het in de Cultuurnota geplaatst moeten zijn.

Naast deze procedurele kwestie hebben wij ook nog enkele inhoudelijke opmerkingen over het vandaag te bespreken stuk. Als provincie moeten wij breder kijken dan alleen de stad Utrecht. En hoewel wij begrijpen dat grootschalige culturele festivals, zeker wanneer er sprake is van internationale uitstraling, eerder in de stad Utrecht plaats vinden dan in een kleinere gemeente, zouden wij toch graag zien dat de regio ook voordeel heeft van deze grootschalige festivals. Wij zouden van de gedeputeerde graag willen horen hoe de regio voordeel heeft van deze festivals, hetzij door programmering buiten Utrecht of spin-offs van de festivals in andere plaatsen. Wij zouden daarvan graag wat concrete voorbeelden willen horen.

Een tweede punt waar wij een toelichting van de gedeputeerde op willen, is de subsidie voor kleinschalige festivals. Zowel in het stuk als bij de commissiebehandeling is ons niet duidelijk geworden waarom er voor dit bedrag gekozen is. Wij willen voorkomen dat festivals in hun subsidieaanvraag naar het bedrag van € 25.000 toeschrijven, terwijl men bijvoorbeeld aan € 20.000 genoeg heeft. Wij zouden dan ook liever zien dat er in plaats van een vastgestelde subsidie van € 25.000 voor de kleinschalige festivals gekozen wordt voor een maximale subsidie van € 25.000, waarbij het voor ons voor zich spreekt dat het subsidiebedrag niet over tientallen festivals verdeeld moet worden, omdat er wel sprake moet zijn van een substantiële bijdrage waarmee de festivals ook iets kunnen.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Bij welk bedrag is er dan sprake van een substantiële bijdrage?

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Die substantiële bijdrage kunnen wij pas zien als de aanvragen er zijn. Wij denken dat dat toch wel zo'n € 15.000 tot € 20.000 zal zijn. Wij verwachten niet dat je met € 1000 of € 2000, als je alles vrij laat en zegt dat het uitmaakt hoe hoog het bedrag is, een substantiële bijdragen kunt leveren. Dan zou je ook kunnen zeggen: geef 50 festivals allemaal € 2000. Wij denken dat dat niet echt opschiet.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Op zichzelf ben ik het eens met mevrouw Nap. Zij zegt dat het niet zo moet zijn dat mensen naar iets gaan toeschrijven. Je mag toch hopen dat men een aanvraag doet die ergens daadwerkelijk aan

bijdraagt. Ik heb het ook aan de heer Kocken gevraagd en ik vraag het nu aan mevrouw Nap. Als mevrouw Nap kijkt naar de motie en zij noemt het bedrag van die € 25.000 en zegt daarbij 'maximaal', hoe schat zij dan het risico in dat men vervolgens daarnaar toe gaat schrijven? Wat verbetert er dan ten opzichte van hetgeen zij het college verwijt, namelijk dat het onduidelijk is?

Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wat er nu in staat, is niet de € 25.000. Dat betekent, dat wanneer men € 15.000 of € 20.000 nodig heeft, men toch voor € 25.000 zou gaan. Ik heb net al voorgerekend dat het zou kunnen gaan om drie keer € 25.000, een keer € 15.000 en keer € 10.000. Het zou ook kunnen zijn: twee keer € 25.000, een keer € 20.000 en twee keer € 15.000. Er zijn verschillende mogelijkheden om toch tot vijf festivals te komen, waarbij je tezamen uitkomt op € 100.000. Het zou zelfs kunnen gebeuren dat er vijf aanvragen binnenkomen, allemaal voor € 15.000, in totaal € 75.000. Wij hoeven niet per se € 100.000 uit te geven.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik vanzelfsprekend met mevrouw Nap eens. Het is niet de bedoeling geld te verstrekken dat niet uitgegeven hoeft te worden. Ik ben echter nog steeds niet van mening dat de motie de verbetering brengt die mevrouw Nap zelf beoogt. Mevrouw NAP (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan verschillen wij daarover van mening.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! OK, dat is dan zo.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Driehuijs. Ik hoor hem steeds vragen hoe het zit met die bandbreedte. Hoe ziet de heer Driehuijs dat zelf? Is dan iets van zoveel keer € 2000 of € 1500 wel een optie in de ogen van de PvdA?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is inderdaad wat wij beogen. Daarom gaat de fractie van de SP, mede namens ons, een amendement indienen. Wij denken dat 'een' festival dat maar € 4000 of € 8000 nodig heeft, ook prima uit datzelfde potje zou kunnen. Dan zou je ook twaalf festivals kunnen steunen. Dan kan men vragen of

wij niet bang zijn dat dat gaat versnipperen. Ja, dan versnipperd het bedrag. Daar ben ik het mee eens. Echter, ook kleine festivals, juist om dat verschillende mensen in deze zaal beogen dat er een regionale spreiding plaatsvindt, kunnen uit dat potje gaan putten. Daarom zijn wij daarvan een groot voorstander.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Is de heer Driehuijs dan van mening dat kwantiteit boven kwaliteit gaat?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat ben ik niet van mening. Ik ben ook niet van mening dat een groot bedrag per definitie kwaliteit garandeert.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik eens met de heer Driehuijs. Ik kom daar in mijn eigen bijdrage op terug.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Stuurmanskunst en weersvoorspellingen zijn volgens D66 van vitaal belang om overeind te blijven in deze tijden. Dat geldt zeker voor de kunst- en cultuursector, die in extra zwaar weer verkeert. Organisaties die als pessimisten blijven mopperen op de gure economische wind die er waait en naïeve optimisten die denken of wachten tot die wind vanzelf weer uit de milde hoek gaat waaien, lopen het risico om schipbreuk te lijden. Organisaties die in staat zijn een scherpe koers te varen op die gure wind, zullen een aanzienlijk grotere kans hebben om niet kopje-onder te gaan, is onze mening. De reden waarom ik dit zeg, is omdat D66 een paar werkbezoeken heeft afgelegd bij de organisatoren van de grote nationale en internationale festivals die door het college zijn geselecteerd voor financiële ondersteuning. Deze festivals dragen volgens het college bij aan het behoud van een goed vestigingsklimaat in deze provincie. Onze fractie steunt die opvatting. Deze festivals zetten immers Utrecht als stad en als provincie op de kaart. Wat opviel in de gesprekken en waarvan D66 zo onder de indruk was, is dat deze festivals ons het gevoel gaven dat zij die scherpe koers kunnen en durven varen. Daarvoor hebben zij wel enige ruimte nodig. Het huidige statenvoorstel Festivalbeleid heeft drie punten, waarop wij graag een aanpassing zien. De eerste en belangrijkste is dat het voorstel zowel

in tijd als qua criteria een te strak keurslijst heeft en niet de ruimte biedt die festivals nodig hebben om die scherpe koers te kunnen varen. Wij dienen daarom samen met de fractie van de VVD een motie in. In deze motie vragen wij het college in gesprek te gaan met de festivals om de planning en criteria voor een gezamenlijke visie voor verbetering van de samenwerking tussen de festivals verder uit te werken. Uitgangspunt is een groeimodel dat in vier jaar vorm krijgt.

De fractie van D66 is blij dat de gedeputeerde in een eerdere memo al heeft aangegeven tegemoet te komen aan ons tweede bezwaar. Wij vinden namelijk dat ook festivals die niet uit de stad Utrecht komen, maar bijvoorbeeld uit Amersfoort, in aanmerking kunnen komen voor de tweede subsidieverdeling van € 100.000 op jaarbasis.

Ons derde punt is dat D66 meer ruimte in het budget van € 100.000 voor kleinere festivals wil hebben door minder sterk vast te houden aan de € 25.000-grens, zonder ons daarbij te verliezen in versnippering van het budget. Ook daarvoor is inmiddels een motie ingediend door de fractie van de VVD, mede namens de fractie van D66.

Wij sluiten ons trouwens aan bij de opmerking en de vraag van de fractie van de PvdA dat straks bij de cultuurnotitie er een beter proces en een beter kwalitatief stuk voorligt, waardoor ook de behandeling in de commissies wat soepeler kan verlopen. Ik zou daarop graag een toezegging willen hebben van de gedeputeerde.

De culturele wereld staat door het slechte economisch getij op een keerpunt. Het is goed dat de criteria waaraan de festivals moeten voldoen, volgens het statenvoorstel niet meer, zoals voorheen, vooral kwaliteit en artistieke vernieuwing benadrukken, maar meer in het teken staan van vooruitstrevend ondernemerschap. Er moet samengewerkt worden en er moet meer marktgericht gedacht worden, omdat bezoekersaantallen belangrijk worden, evenals het werven van private financiers. De kunst hierbij is om trouw te blijven aan de eigen identiteit. Een moeilijke, maar geen onmogelijke opgave, want ook met kunst is geld te verdienen. Of, zoals Andy Warhol zei: "Great art is great business". Dezelfde koers uitzetten en onderlinge samenwerking bieden de meeste kans om ervoor te zorgen dat organisaties zelf alle zeilen kunnen bijzetten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Eerst wil ik even mevrouw Boelhouwer tevreden stellen. Maastricht heeft een kandidatuur die wordt ondersteund door Hasselt, Luik, Belgisch Limburg en de regio Aken. Als er iets van toegevoegde waarde is, dan is dat het wel, zou ik zeggen.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik schrik er bijna van. De heer Dercksen weet ook dat Utrecht ondersteund wordt door de regio Amsterdam?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de regio Amsterdam en wij hebben Almere en Leeuwarden en wij hebben ...

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik bedoel dat de kandidatuur van Utrecht wordt ondersteund door de regio Amsterdam. Mooi in het centrum van het land.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef maar aan dat Maastricht zelfs geld uit het buitenland haalt. Dat probeerde ik duidelijk te maken.

Nadat wij de fractie van de SP in het vragenhalfuurtje hebben horen pleiten voor meer Europa, nu de focus op de provinciale kerntaak: festivalbeleid. In het debat over het Natuurakkoord nam de heer Bekkers symbolisch drie ecoducten in ontvangst, zodat hij straks, naar ik meen, een aantal uitheemse vlinders kan helpen oversteken. Als een soort toegift krijgt links Utrecht, na de Vrede van Utrecht, ook nog een miljoen of wat om festivals te organiseren. Waar is de tijd gebleven dat links zich om mensen bekommerde?

Waarom al die festivals? Het zou van groot economisch belang zijn voor de provincie. Ja, dat is nogal logisch, want als je er maar genoeg belastinggeld in steekt, krijgt alles enige economische waarde. De hotels zitten vol als het Festival Oude Muziek wordt gehouden. Dat is natuurlijk hartstikke mooi. Het geeft echter vooral aan dat de bezoekers ook gewoon wat meer entreegeld kunnen betalen.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik stel vast dat de heer Dercksen de plaat weer opzet: geld van de belastingbetaler, miljoenen dit, miljoenen dat. Heeft hij enig idee hoeveel er voor de grote festivals wordt uitgetrokken per in-

woners van deze provincie? Het gaat om € 0,55 per jaar. Dat valt reuze mee. Ik denk dat wij wat dat betreft voor een dubbeltje op de eerste rang zitten.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Zo kun je alles weg-relativeren.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Is de heer Dercksen op de hoogte van de plannen van onder andere het Festival Oude Muziek ten aanzien van het entreebeleid?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Laat de heer Kocken het mij vertellen. Misschien gaat hij mij vertellen dat er geen subsidie meer nodig is, of niet?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Geen subsidie? Dat weet ik niet op welke termijn, maar men is bezig heel nauwkeurig te kijken welke entreprijzen gevraagd kunnen worden. Men is ook bezig met prijsdiversiteitsbeleid. Tegen die achtergrond kan de heer Dercksen niet zomaar een organisatie als het Festival Oude Muziek of andere festivalorganisaties, die zichzelf bijna opnieuw aan het uitvinden zijn in deze periode, wat wij heel positief vinden, over een kam scheren.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb daar niet zo veel op te zeggen. Ik stel slechts vast dat er een heleboel subsidie gaat naar een aantal festivals. Ik stel vast dat de hotels vol zitten als het Festival Oude Muziek er is. Ik zie er eerlijk gezegd weinig reden toe dat er een hoop subsidie aan het Festival Oude Muziek wordt uitgekeerd. Klaarblijkelijk kunnen de mensen wel een kamer huren, dus waarom niet wat meer betalen voor een entreekaartje?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als je kijkt naar de economische meerwaarde van de festivals, zie je dat die subsidie een heel mooi rendement heeft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Die discussie heeft bijvoorbeeld Duitsland gehad toen men daar het Wereldkampioenschap Voetbal organiseerde. Er is geen waarheid te vinden. Het is vrij simpel: er zijn grote verliezen geleden, ook door Duitsland, door massaal dat Wereldkampioenschap

Voetbal te organiseren. Dat is niet aan te tonen. Het spijt mij.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Boelhouwer sprak al over mogelijke andere plaatsen. Ik zou haast zeggen: je kunt er nog wel een ander knopje bij indrukken. De heer Dercksen zegt echter zonder te verblikken of te verblozen dat het entreegeld wel verhoogd kan worden. Dan komt er een interruptie van de fractie van de VVD die vraagt of de heer Dercksen iets weet over het prijsbeleid. Dan zegt de heer Dercksen: vertelt u het mij maar. Met andere woorden: ik weet het niet. Moet ik daaruit opmaken dat de heer Dercksen, zonder dat hij zijn volksvertegenwoordigende rol heeft vervuld door het veld in te gaan te vragen hoe het beleid is, maar lukraak roept dat daar allemaal subsidie heen gaat, dat men de prijzen van de kaartjes moet verhogen, zonder dat hij weet – wij zijn zelf wel daar op bezoek geweest – dat men dat wel degelijk doet? Ik schrik daarvan en ik weet dat het geen 'Henk en Ingrid' is in het jargon van de heer Dercksen, maar volgens mij zou hij er goed aan doen, voordat hij van alles roept, ook eens met meer mensen te praten dan alleen 'Henk en Ingrid'.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! 'Henk en Ingrid' betalen tonnen aan subsidies voor deze festivals. Ik heb vastgesteld dat mensen ook naar het hotel kunnen gaan. Dan kunnen zij ook gewoon wat meer betalen in plaats van onze subsidie. Ik begrijp dat de partij van mevrouw Versteeg graag aan datzelfde infuus hangt, maar wij willen ervan af. Die festivals vinden wij prima. Ik kom daar straks nog op. Echter, waarom moeten mensen die festivals betalen die er geen interesse in hebben? Dat is de kern van het betoog.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen leidt af door de krochten in te duiken met allerlei andere onderwerpen. Waar ik hem op aansprak, is het feit dat hij gewoon beweert dat de kaartprijzen omhoog kunnen. Hij wordt daarop aangevallen en hij zegt: vertelt u het mij maar eens. Hij beweert iets, zonder dat hij weet dat het gebeurt in de praktijk. Daarop spreek ik hem aan.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Zolang er subsidie wordt uitgekeerd, zeg ik tegen

mevrouw Versteeg, is het waarschijnlijk niet kostendekkend. Dan zullen wij een manier moeten vinden dat het wel kostendekkend wordt, namelijk door de kaartjes wat duurder te maken en de mensen die er interesse in hebben, daarvoor te laten betalen. Het is echt heel eenvoudig.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat de heer Dercksen niet concreet op mijn opmerkingen en vragen ingaat.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het zij zo.

Nog een 'highlight' uit het statenvoorstel. De festivals zouden namelijk een positieve invloed hebben op de sociale cohesie. De mensen van het buurtcomité Zuiderkruis in Veenendaal lieten kortgeleden in het Algemeen Dagblad optekenen, en ik citeer: "dat allochtone crimineeltjes de wijk slopen". Daarvoor heeft het college dan waarschijnlijk een passende oplossing: het Tweetakt Festival. Dat zal de sociale cohesie van de burgers van Veenendaal tot De Ronde Venen bevorderen en zo met trots vervullen dat al die problemen als sneeuw voor de zon verdwijnen. De sociale cohesie is echter niet gediend met feestjes voor de linkse 'incrowd'. Ik zou eerder zeggen: integendeel.

Laat er geen onduidelijkheid over bestaan. De fractie van de PVV gunt al die mensen hun festivals, maar uit onderzoek van het ministerie van OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) blijkt dat vooral hoogopgeleiden een hogere cultuurdeelname hebben. Laat die hoogopgeleiden daar dan ook gewoon voor betalen.

Waarom moeten mensen die er in het geheel geen interesse in hebben – toch al snel zo'n miljoen Utrechtse – betalen via subsidie? Voor de film moet je ook gewoon betalen, tenminste als de provincie definitief gestopt is met haar openluchtbioscoop. De Nederlandse film bijvoorbeeld had in 2011 een topomzet van € 54 miljoen. Zou daar dan geen bijdrage voor het Film Festival van afkunnen, zodat subsidie overbodig is?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De heer Dercksen wandelt weer met zeven-mijlslaarzen door de provincie heen en noemt gemakshalve even dat één miljoen inwoners van deze provincie – volgens mij hebben wij 1,2 miljoen

inwoners – betalen voor kunst waar zij niet heen gaan. Ik heb het uitgezocht, want de heer Dercksen spreekt alsmaar over 'de burger'. Mag ik hem erop wijzen dat 10,6% op hem heeft gestemd? Hij kan hooguit zeggen dat 10,6% van de mensen vindt dat voorzover hij ervan uit mag gaan dat zij ook hetgeen de PVV vindt, hier ondersteunen. Volgens mij moet de heer Dercksen, indachtig met die 10,6% die op de tribune zit, vanaf het spreekgestoelte eens uitleggen waarom hij vindt wat hij vindt in plaats van alsmaar te roepen dat die miljoenen Utrechters dit vinden of dat vinden. Het zijn er geen miljoenen. Het is 10,6% van de stemgerechtigden. Dat is een heel ander aantal. Volgens mij is het de plicht van de heer Dercksen als volksvertegenwoordiger om aan iedereen uit te leggen waarom hij doet wat hij doet in plaats van alsmaar volgens die burger te spreken. Onder die burgers zitten ook mensen die niet naar kunst gaan, maar er best voor willen betalen. Net zoals ik ook, via de belastingen, betaal voor zaken die ik nu niet nodig heb. Dat is het systeem hier in Nederland.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Had mevrouw Versteeg een vraag voor mij of wil zij een betoog houden?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil van de heer Dercksen weten waarom hij alsmaar denkt dat hij kan spreken namens één miljoen Utrechters, terwijl hij slechts 10,6% van alle stemmen heeft.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Misschien moet mevrouw Versteeg zelf eens kijken naar het aantal bezoekers en waar die bezoekers vandaan komen. Dan kan zij zelf de conclusie trekken welk aandeel van de Utrechtse bevolking er niet naar toe gaat. Mevrouw Versteeg is goed voorbereid, zo is mijn idee, dus ik zou dat graag horen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dit is geen antwoord op mijn vraag. Ik heb een andere vraag gesteld. Dat is blijkbaar de gewoonte.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik spreek hier namens de PVV. Mevrouw Versteeg zegt dat 10% daarop gestemd heeft. Daarmee brengt zij mij geen nieuws.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik breng de heer Dercksen wel nieuws, want hij spreekt over één miljoen inwoners die dit of dat vinden. Hij kan hooguit zeggen: 10,6% van de mensen die op mij gestemd hebben vinden dat, want om die reden hebben zij op mij gestemd. Het zijn andere grootheden: de burger in de provincie Utrecht' of de één miljoen inwoners van deze provincie.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik weet niet hoe het komt, maar mevrouw Versteeg luistert niet goed. Ik heb niet gezegd dat één miljoen Utrechters dit vindt. Ik heb gezegd dat één miljoen Utrechters betalen voor zaken, waarin zij geen interesse hebben. Dat heb ik gezegd.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat komt op hetzelfde neer.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Dat komt helemaal niet op hetzelfde neer. Wat is dat voor onzin?

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij naar het onderwerp terugkeren.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even ingaan op dat punt van die één miljoen inwoners – het zijn er iets meer - die betalen voor iets waarin zij niet geïnteresseerd zijn. Trekt de heer Dercksen die redenering ook door? Zouden alle 1,2 miljoen inwoners van de provincie Utrecht geïnteresseerd zijn in extra afslagen van snelwegen, waarvan zij misschien nooit gebruik maken, maar die wel op kosten van de provincie worden aangelegd? De fractie van de PVV is daar voor. Zouden alle inwoners van de provincie Utrecht overal 130 km/uur willen rijden? Zouden alle inwoners van de provincie Utrecht het leuk vinden dat 'Henk en zijn vrienden' op zondag de openbare ruimte rondom het FC Utrecht stadion slopen, wat wij dan vervolgens allemaal met elkaar kunnen betalen? Zegt de heer Dercksen daarvan dan ook: ja, wij vinden het goed dat wij daaraan allemaal meebetalen, of trekt hij zijn redenering door?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Nee, ik trek een streep daar waar de kerntaken van de overheid liggen. De 130 km/uur? Ik weet niet of de heer Driehuijs het voorstel gezien heeft, maar

het is geen verplichte maximum snelheid. Als men daar 100 km/uur of 120 km/uur wil rijden, waar dat mag, dan is dat toegestaan. De heer Driehuijs hoeft zich geen zorgen te maken.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij toch maar teruggaan naar het onderwerp, anders hebben wij alle problemen in deze provincie besproken, maar niet opgelost.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Om te voorkomen dat de provincie over vier jaar weer een aantal procedures aan de broek krijgt, omdat de beëindiging van subsidies niet zorgvuldig of niet tijdig genoeg zou zijn aangekondigd, zouden wij graag een bevestiging van de gedeputeerde krijgen dat het de partijen helder wordt gemaakt dat men er niet van uit mag gaan ook na 2016 weer subsidie te krijgen. Wij zouden dat graag in deze specifieke gevallen bevestigd zien.

Ten slotte. Festivals organiseren is geen provinciaal taak. Klaarblijkelijk denken veel anderen daar anders over. Als het college van GS de economie echt zou willen dienen, zou het de belastingen verlagen. Dan kunnen de burgers van deze provincie allemaal, onze 'Henk en Ingrid', zelf bepalen of zij een kaartje kopen voor de film, misschien wat extra boodschappen doen of het geld gebruiken voor de fiscale bijtelling voor de auto van de zaak.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het festivalbeleid 2013-2016. De fractie van GroenLinks ziet hier een voorstel dat past bij eerder vastgestelde uitgangspunten en dat recht doet aan de festivals. De volgorde van bespreking in relatie tot de Cultuurnota is wellicht niet ideaal, maar onze fractie heeft hiermee geen probleem. De kaders zijn wel degelijk gegeven in de bijlage van het stuk en juist nu doorpakken getuigt in dit geval van daadkracht. De fractie vindt duidelijkheid aan de festivals op dit moment namelijk belangrijk. Gezien de systematiek van de te maken afspraken met Rijk, fondsen en gemeenten is die duidelijkheid onvermijdelijk. Laten wij in die zin dan ondersteunend en flexibel zijn, zoals wij ook van de festivaldirecties verwachten in deze voor hen zware tijd. De fractie van D66 refereerde er ook aan.

De fractie van GroenLinks vindt de voorgestelde keuze, om beperkt budget in te zetten, de juiste. Vier toonaangevende festivals; wij leveren daaraan een relatief bescheiden, maar zo cruciale bijdrage. Medefinanciering, zou ik zeggen, en geen subsidie. De vier benoemde grote festivals zijn enorm dragend, juist en zeker in aanloop naar 2018. Wij moeten hieraan als provincie onze naam willen verbinden. Ik zou bijna zeggen: voor dit bedrag een campagne uitvoeren, waarin je naam zo vaak in publiciteitsuitingen genoemd wordt, krijg je op een andere manier niet voor elkaar. De festivals zelf zijn voldoende en voortdurend uit op vernieuwing, zowel qua inhoud als qua vorm. Dat er aan de organisatiekant nog verbeterlagen te maken zijn, is iets waarvan de festivals zelf ook zijn doordrongen. Als men niets of te weinig doet in dat opzicht, dreigt opheffing of faillissement. Neemt u maar van mij aan dat die druk gevoeld wordt.

Zoals ik al zei, is de bijdrage van de provincie in verhouding tot de totale begrotingen bescheiden. Onze eisen kunnen dat wat de fractie van GroenLinks betreft ook zijn, zowel qua spreiding als organisatie. Dus niet opdringen dat men in andere steden dan Utrecht gaat programmeren – ik kom hierop zo nog terug – en vooral aanmoedigen in plaats van afdwingen dat samenwerking gewenst en noodzakelijk is. Daarvan is men wel doordrongen. Bovendien denkt de fractie van GroenLinks dat samenwerking met andere organisaties dan de andere festivals minstens zo belangrijk is. Wij verwachten dus van afdwingen van samenwerking geen wonderen. Vandaar dat wij Gedeputeerde Staten in een motie verzoeken hierover met de festivals in gesprek te gaan.

Dan iets over de spreiding in de provincie. Iedere inwoner van binnen en buiten de provincie is meer dan welkom bij de grote festivals. En men komt ook in groten getale. Utrecht-stad is van heel Utrecht en daarom de zeer logische plek voor grote festivals. Gedwongen spreiding over de provincie van grote activiteiten is overigens bijzonder onlogisch en ongewenst qua logistiek, bereikbaarheid en infrastructuur. Weet men wel welke eisen een gemeente stelt aan een festivalactiviteit? Misschien dus een ietwat onevenwichtige spreiding, die wat ons betreft nogal logisch is. Laten wij blij zijn dat Utrecht-stad een goede gastheer wil zijn voor grote

activiteiten. Dat is één.

Laat men zich niet vergissen. Dat is misschien een antwoord op de vraag van mevrouw Nap. Het Nederlands Film Festival is al actief in de regio.

Duizenden leerlingen van basisscholen en het voortgezet onderwijs worden bereikt, bijvoorbeeld via het Nederland Film Festival On Tour. Ook de organisatie van Oude Muziek programmeert in Rhenen, Zeist, Amerongen en Woerden. Twee Takt verzorgt workshops voor leerlingen – zeg ik vooral tegen de heer Dercksen – in Bilthoven, Maarssen, Nieuwegein, Soest en Vleuten/De Meern. Kortom, check wat er is en realiseer je dan dat wij eigenlijk voor een dubbeltje op de eerste rang zitten: € 0,55 per jaar per inwoner voor grote festivals. Dat is een halve bruin. Dat noem ik beslist geen relativering. Dan de kleinere festivals. In andere standplaatsen: prima, waar de capaciteit het toelaat. Dat meerdere festivals daarvoor in aanmerking komen, is een goede zaak. Dat wij het aantal maximeren op vier, is voor de fractie van GroenLinks niet nodig. Festivals die voldoen aan de criteria en bovenal bijdragen aan het beleid dat met een iets minder groot bedrag gerealiseerd kan worden, verdienen het serieus bekeken te worden. Dat is de reden dat onze fractie de motie hierover mede indient. Dan Amersfoort. Deze stad wordt nergens genoemd en dat doet wat ons betreft die stad tekort. Er zijn vele Amersfoortse organisaties en die kunnen prima een greep doen in de pot voor kleinere festivals. Aan de andere kant, hoewel er op cultureel gebied zichtbaar van alles gebeurt, moeten wij realistisch blijven en die activiteiten niet gelijk stellen aan de echt grotere festivals die in Utrecht gehuisvest zijn.

Tot slot. Een festivalregio, een festivalstad als Utrecht: daar zijn ook de inwoners trots op. De een is trots op dit festival, de ander is trots op dat festival. Voor de een levert het persoonlijk voordeel op, voor de ander levert het zakelijk voordeel op. Voor GroenLinks zijn het allebei belangrijke aspecten.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik stond hier net gezellig naast mevrouw Boelhauer en zij zei: ik kom zo nog even terug op die kleine festivals. Nu zegt zij: wij willen graag dat daaraan geld uitgegeven wordt. Daar laat zij het eigenlijk bij. Zij vroeg mij hoe ik aankijk tegen de kleine festivals en ik vroeg of het ook kon voor

€ 4000 of € 8000. Zij knikte toen en zei dat zij erop terug zou komen. Wat vindt zij er nu zelf van? Vindt zij dat ook een optie?

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wat ik er zelf van vind, is dat kleinere festivals kleiner zijn dan de genoemde vier grote festivals. Wij gaan er wel van uit dat dat een bijdrage levert aan de gestelde doelen in de beleidsnota. Dan heb ik het over festivals die wel degelijk een aanvulling zijn op of een bijdrage kunnen leveren aan die uitstraling en die in feite nu al een infrastructuur hebben waarbij ik vernieuwing niet helemaal tegen zou willen houden, maar het is niet helemaal een tijd om te kijken: laten wij eens wat leuke nieuwe zaken uitproberen. Wij moeten nu gaan voor bewezen kwaliteit. Ik heb eens even gekeken, zeg ik tegen de heer Driehuijs, wat er in de regio allemaal aan festivals plaatsvindt. Ik denk niet dat wij als provincie een financiële bijdrage moeten leveren aan, en ik doe maar even een greep: Heuvelrug Totaal Festival, Kort en Kleinkunst Festival Eemnes, Festival Uprising De Bilt, Puddingpop Festival in Leusden, de Schapenmarkt in Langbroek, het Groene Hart Festival. Zo kan ik nog wel tien minuten doorgaan. Dat zijn festivals die tussen twee en dertig jaar in de provincie draaien, waarvan ik zou zeggen: laat die op de locaties waar die nu zijn, waar ook iedereen vanuit de hele provincie er gebruik van kan maken. Laten wij niet die € 100.000 gaan versnipperen in dit type festivals. Wat ons betreft: kwaliteit, die aanvult in de gestelde beleidskaders.

De heer De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! € 100.000 voor Puddingpop lijkt mij ook geen goed idee. Ik wil echter niet uitsluiten dat er natuurlijk goede initiatieven bij kunnen zijn, die ook langs de gestelde criteria kunnen worden gelegd en die best voor een bescheiden bedrag een bijdrage kunnen leveren aan die doelstelling. Natuurlijk ben ik het met mevrouw Boelhauer eens dat er van alles gebeurt en dat dat fantastisch is en dat dat in de lokale omgeving gesubsidieerd en gedragen kan worden. Daar hoeven wij als provincie niet tussen te zitten. Sluit mevrouw Boelhauer echter uit, als er iets anders gebeurt dan bijvoorbeeld Puddingpop, dat zij zegt dat zij als provincie bereid is daarvoor bijvoorbeeld € 15.000 of € 4000 uit te trekken?

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Op voorhand wil ik niet veel uitsluiten. Ik wil er dan echter kwalitatief goede plannen bij zien. Wij hebben een commissie die dat gaat beoordelen. Stel dat de commissie mocht besluiten dat er veel meer festivals zijn die met een kleiner bedrag toe kunnen, dan hebben wij een andere realiteit. Wat mijn fractie betreft, is dat op dit moment niet het geval.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dus wat mevrouw Boelhouwer betreft kunnen wij de motie van de coalitie op deze manier uitleggen? Er zit niets vast in die bandbreedte van € 20.000 of € 25.000?

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! De motie is heel duidelijk, maar als wij in de toekomst een andere situatie hebben, dan kunnen wij daarover opnieuw praten. Het is niet zo dat het nu goed is het signaal af te geven ...

De VOORZITTER: Ik denk dat dit onderwerp nu voldoende besproken is, anders gaan wij in herhalingen vallen. Overigens zou ik aanraden de motie na te lezen, want het minimum van € 20.000 staat niet in de motie die voor mij ligt. Misschien is dat wel het geval in het concept dat mevrouw Boelhouwer heeft gezien.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik citeer uit het nu voorliggende festivalbeleid: "Binnen het beleid staan culturele festivals centraal, omdat deze bij uitstek een regionale binding hebben, daardoor economisch van waarde zijn voor de provincie en tevens een belangrijke functie hebben in de mogelijke nominatie van Utrecht als Culturele Hoofdstad 2018. In de beleidsnota is gekozen voor de ondersteuning van een viertal grootschalige festivals van naam, die een economische spin-off en een internationale uitstraling hebben." Het zal niemand verbazen dat dit voor de SP geen kenmerken zijn van een goed festivalbeleid. De SP vindt het met name belangrijk dat festivals in onze provincie voor iedereen toegankelijk zijn. Daarom zien wij niets in vier grootschalige festivals die allemaal plaatsvinden in de stad Utrecht. Liever zouden wij zien dat de festivals beter verspreid zijn door de provincie, zodat ook mensen die bijvoorbeeld minder mobiel zijn, deze festivals kunnen bezoeken en

zodat ook kleinere steden profiteren van dat evenement.

Een criterium voor toekenning van subsidie aan een festival zou dan wat ons betreft ook moeten zijn waar in de provincie het festival plaatsvindt. Het gaat immers om een provinciale subsidie, waar alle inwoners uit onze provincie profijt van moeten hebben en niet om een extra bijdrage aan de culturele waarde van de stad Utrecht.

Wat ons daarnaast verbaast, is dat de subsidie die de kleine festivals kunnen ontvangen vooraf al bekend is, namelijk maximaal € 25.000 per festival. Hiermee wordt geen efficiënte manier van omgaan met middelen bij die festivals bereikt. Het staat immers toch al vast op welke subsidie deze festivals kunnen rekenen? Tevens wordt andere festivals de kans ontnomen ook een beroep te doen op een subsidie van de provincie, omdat vooraf al de keuze is gemaakt om vier festivals te ondersteunen. Logischer zou zijn festivals zelf een aanvraag met een bijbehorende begroting in te laten dienen en die leidend te laten zijn. Vervolgens kan dan bepaald worden welke festivals een subsidie krijgen en hoe hoog deze subsidie zal zijn. Hiermee wordt bereikt dat festivals efficiënt met middelen omgaan en dat er mogelijk meer festivals gesubsidieerd kunnen worden dan de nu begrote vier kleinschalige festivals. Daarbij komt ook dat door deze opzet meer festivals ruimte geboden wordt om door te groeien en bijvoorbeeld in een volgend jaar een hoger bedrag aan te vragen. Wij hebben met betrekking tot beide punten een amendement voorbereid.

Amendement A4 (SP): festivalbeleid I

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012 ter behandeling van het statenvoorstel inzake festivalbeleid 2013-2016;

besluiten

aan beslispunt 1 toe te voegen:

" , met dien verstande dat bij de beoordeling van toekenning van subsidie door de deskundigencommissie een aanvullend criterium geldt, namelijk:

Regionale waarde: Er is een evenwichtige spreiding van festivals over de gehele provincie Utrecht."

Toelichting.

Alle vier grootschalige festivals zijn in de stad Utrecht. Het Tweetaktfestival noemt zich op zijn eigen website

zelfs een stadsfestival. Waar is het regionale c.q. het provinciale karakter? Bij de criteria zouden we de festivalplaats ook meegenomen willen zien, zodat ook minder mobiele mensen een festival in de regio kunnen bezoeken.

Amendement A5 (SP, PvdA): festivalbeleid II

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 31 januari 2012 ter behandeling van het statenvoorstel inzake Festivalbeleid 2013-2016;

besluiten:

aan beslispunt 1 toe te voegen:

", met dien verstande dat het vooraf vastgestelde bedrag van € 25.000 per kleinschalig festival wordt losgelaten alsook het aantal te subsidiëren festivals. Naar aanleiding van de ingediende subsidieaanvragen besluit de deskundigencommissie welk festival een subsidie krijgt en hoe hoog deze subsidie zal zijn binnen het bedrag van € 100.000 dat er voor de kleinschalige festivals in totaal beschikbaar is."

Toelichting.

Op voorhand besluiten dat vier kleinschalige festivals subsidie krijgen zonder dat organisaties plannen hebben ingediend en onbekend is welke subsidie nodig is, is ongewenst. Naar aanleiding van de ingediende subsidieaanvragen kan men een juiste keus maken voor de verdeling van de gelden en misschien meer festivals ondersteunen.

De VOORZITTER: De amendementen zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. De amendementen kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de ChristenUnie vindt dat de provincie vooral een taak heeft bij het neerzetten van de culturele infrastructuur. De provincie heeft geen rol bij het subsidiëren van incidentele evenementen of initiatieven van lokale verenigingen. Dat zijn twee opmerkingen uit ons verkiezingsprogramma; die zouden al voldoende reden kunnen zijn om tegen het voorliggende voorstel over festivals te stemmen. Er komen echter nog een paar elementen bij die ik kort wil benoemen. Allereerst een sommetje voor de wiskundelerares in ons midden. 100% van het budget van de grote

festivals – dat is 87% van het totale budget – is bij voorbaat geormerkt voor vier festivals in de stad Utrecht, waar 25% van de inwoners van de provincie woont, terwijl andere festivals daarvoor niet in aanmerking komen. Ook niet in de tweede stad van de provincie, Amersfoort, waar 12% van onze inwoners woont. Qua geografische spreiding van de provinciale gelden lijkt mij dat een scheve verdeling.

De provinciale bijdrage voor de vier grote festivals wordt voor vier jaar vastgelegd. Dat is een tweede element. Dat maakt het voor middelgrote en kleine festivals extra lastig zo niet onmogelijk om door te groeien, ook al hebben zij wel de ambitie, de artistieke kwaliteit en de organisatiekracht. De status quo wordt bevroren, de ontwikkeling en vernieuwing zitten feitelijk voor vier jaar op slot, precies in de cruciale periode waarin organisaties zich opmaken voor Utrecht 2018 Culturele Hoofdstad van Europa. Dat lijkt ons een ongewenste en waarschijnlijk ook onbedoelde uitwerking.

Het festivalbeleid is onderdeel van de Cultuurnota en wordt nu vroegtijdig behandeld. De kaders en de doelen van het festivalbeleid zijn daardoor niet helemaal uitgekristalliseerd en de keuze voor de vier grootste festivals komt op de fractie van de ChristenUnie nogal willekeurig over. Zo is het opvallend dat alle vier de festivals in de stad Utrecht plaatsvinden, terwijl wij spreiding over de provincie ook belangrijk vinden.

Het bovenstaande is voor de fractie van de ChristenUnie aanleiding te komen met een motie om de kaders op dat punt wat nader te focussen. De centrale boodschap daarin is, dat subsidies gericht moeten zijn op een kwaliteitssprong en op financiële onafhankelijkheid.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe de heer Schaddelee vandaag hier in het Provinciehuis is gekomen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie) Mijnheer de Voorzitter! Met de fiets.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is heel goed, maar hij trof geen ophaalbrug aan die omhoog stond. Alle inwoners van de provincie Utrecht kunnen gewoon naar Utrecht komen om deel te nemen aan de activiteiten van de festivals. De festivals programmeren ook buiten de stad. Als

je kijkt naar de bezoekersaantallen en de internationale structuur van een aantal festivals, dan is het bijna logisch dat die tot de vier grotere behoren en de andere niet.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt, maar er wordt nu net gedaan alsof alleen de stad Utrecht een groot festival kan organiseren. Nu weet ik niet precies waar de grens ligt tussen een groot en een middelgroot festival, maar er wordt bijvoorbeeld in Lopik, in de polder, een autocross georganiseerd. Dat vind ik best een groot festival. Daar heeft men alleen wat weiland bij nodig en wat politieagenten om het verkeer te regelen en verder gaat het prima. Dus, waarom zou er niet een groot festival georganiseerd kunnen worden in Oudewater of in de stad Amersfoort?

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan ook wel, maar wij praten nu over de situatie van nu, dat een aantal festivals het financieel erg lastig heeft en de potentie heeft om zelf veel meer eigen inkomsten te verwerven. Zij hebben echter even wat tijd nodig om die slag te maken. Op het moment dat de provincie zich niet met de organisatie van zo'n festival hoeft te bemoeien, zoals in het voorbeeld van de autocross dat de heer Schaddelee net gaf, is de vraag waarom de provincie dan wel geld zou moeten geven.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Een van de elementen in de motie is dan ook dat subsidie op enig moment eindig moet zijn en gericht moet zijn op financiële onafhankelijkheid en een kwaliteitssprong.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Daarin vinden wij elkaar.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dat is mooi.

Motie M8 (ChristenUnie):
festivalbeleid (nadien gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

constaterende dat:

- festivalbeleid een onderdeel zal worden van de

nieuwe provinciale Cultuurnota;

- deze Cultuurnota echter nog moet worden vastgesteld, waardoor onduidelijk is wat de kaders en doelen zijn van het festivalbeleid;
- de overheid randvoorwaarden moet scheppen om talent tot bloei te laten komen;
- 100 procent van het budget voor grote festivals (en dat is 87 procent van het totale budget) bij voorbaat al is geormerkt voor vier festivals in de stad Utrecht (waar 25 procent woont van alle inwoners in onze provincie), waardoor de spreiding over de provincie onevenwichtig is;
- de provinciale bijdrage voor de vier grote festivals voor vier jaar wordt vastgelegd, waardoor het voor middelgrote en kleine festivals extra lastig is om door te groeien, ook al hebben ze wel de ambitie, artistieke kwaliteit en organisatiekracht;
- daardoor de ontwikkeling en vernieuwing feitelijk voor vier jaar op slot zit, precies in de cruciale periode waarin organisaties zich opmaken voor Utrecht 2018 Culturele Hoofdstad van Europa;
- het ontbreken van een helder beleidskader gemakkelijk de suggestie van willekeur kan oproepen;
- het dus zinvol is om richtinggevend beleidskaders vast te stellen;

overwegende dat:

- festivalsubsidies eindig dienen te zijn en gericht op een kwaliteitssprong en/of financiële onafhankelijkheid voor wat betreft provinciale subsidie;
- festivalsubsidies moeten bijdragen aan een structurele verbetering van de culturele infrastructuur;
- het van belang is dat festivals een breed publieksbereik vanuit de provincie hebben;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

- rekening te houden met de bovenstaande overwegingen.
- met subsidieontvangers te communiceren dat het niet vanzelfsprekend is dat men ook na 2016 nog subsidie ontvangt.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Festivalbeleid. Ik maak er geen lang betoog

van. De SGP heeft al vanaf het begin, toen het coalitieprogramma gepresenteerd werd, geroepen dat dat geen kerntaak is van de provincie. Telkenkere als er op dat vlak iets voorlag, hebben wij het signaal afgegeven dat wij het daarmee niet eens zijn en wij blijven ook nu op diezelfde golflengte zitten: het is geen kerntaak.

Voor ons spelen er twee elementen nog sterker mee. Dat is de inhoudelijkheid van de vele programma's die er zijn en die niet past in onze uitgangspunten, waarbij wij proberen ons leven in te richten naar wat de Heer van ons vraagt; dus niet als het gaat om de inhoud en zeker niet als het gaat om het tijdstip waarop sommige dingen uitgevoerd worden en dan hebben wij het heel specifiek over de zondag. Dat is voor ons een aantal zaken, waardoor het festivalbeleid dat voorligt onze steun niet krijgt.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat is een kerntaak? Een aantal fracties heeft daaraan gerefereerd: behoren festivals wel tot de kerntaken of behoren festivals er niet toe? Helder is dat wij in onze provincie voor de komende jaren een duidelijke definiëring hebben van de taken waartoe wij ons geroepen voelen. Dat heeft vooral een nadruk op ruimtelijk en economisch domein. Daar waar cultuur een bijdrage levert aan die kwaliteit van het ruimtelijk en economisch domein, is cultuur een kerntaak. Wij hebben dat strak gedefinieerd en wij hebben ook afscheid genomen van een aantal taken waaraan wij in het verleden wel deelnamen. Dat resulteert erin dat wij bijvoorbeeld afscheid nemen van heel veel podiumgezelschappen, waarvoor wij een bedrag beschikbaar stelden van ruim € 2 miljoen. Wij hebben daarvan gezegd dat wij in 2012 voor het laatst cultuur op die manier steunen.

Wij hebben er wel een taak voor terug geformuleerd. Wij hebben gezegd dat festivals met een nationale of soms een internationale uitstraling culturele taken zijn waarvoor wij als provincie aan de lat staan, omdat die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van onze regio en omdat die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van het vestigingsklimaat. Dat is het beleid. Die keuze is hier uitgewerkt en daarover spreken wij nu.

Ik vind het belangrijk te benadrukken in welke sfeer die festivals op dit moment hun werk moeten doen.

Dat is de sfeer van bezuinigen: landelijke bezuinigingen, provinciale bezuinigingen. Die bezuinigingen hebben flinke impact op wat mogelijk is voor festivals en die doen een flink beroep op ondernemerschap van de festivals. Er is niks mis mee om cultureel ondernemerschap van festivals extra te benadrukken, want dat zorgt voor een scherpere focus, een scherpere visie en ook een streven naar meer maatschappelijke waardering. Op zich is dat een goede beweging, waarin wij als provincie mee willen gaan.

Het zal ook kunnen leiden tot hogere prijzen. Dat verwacht ik zeker, omdat er met beperktere budgetten en kritischer gekeken zal moeten worden op welke manier festivals doelgroepen aan zich binden en op welke manier zij aan prijsdifferentiaties zullen doen.

Wij hebben als provincie keuzes gemaakt voor de festivals met nationale of zelfs internationale uitstraling. Dat heeft geleid tot een selectie van vier grote bewezen festivals. Daaraan willen wij het grootste deel van ons budget uitgeven. Dat betekent niet dat die festivals zich kunnen gaan wentelen in weldadigheid. Om maar even het voorbeeld aan te halen van het Festival Oude Muziek, dat voor de komende periode niet meer gefinancierd zal worden in de basisinfrastructuur van het Rijk en dat daarmee € 800.000 misloopt en maar moet zien dat zij dat terugvindt in het Cultuurfonds. Dat festival wordt op dit moment door ons met een heel bescheiden bedrag, € 90.000, gesubsidieerd. Wij kunnen gelukkig met deze middelen iets meer ruimte bieden, zodat men in staat is überhaupt te kunnen overleven. Het gaat dus niet om riant zijn, het gaat niet om overdaad, maar het gaat om het leveren van een substantiële bijdrage leveren aan het festivalbeleid. Het is weliswaar een bescheiden bijdrage, maar wel een substantiële bijdrage.

Daarnaast is een keuze gemaakt voor vier kleine festivals. Ook dat zijn festivals, waarbij de nationale en soms internationale potentie aanwezig is. Het zijn dus geen festivals met het idee: doet u maar een subsidieaanvraag van € 25.000 en dan zien wij wel wat wij kunnen. Die festivals moeten aantoonbaar in staat zijn voor dat bedrag iets extra's neer te zetten. Dus nadrukkelijk geen versnippering, maar een focus op festivals die echt een bijdrage leveren aan de doelen die wij ons gesteld hebben.

Dat zijn dus de grote festivals – de 'big four', zou je kunnen zeggen – en de vier festivals met een potentie om daarnaar door te groeien.

Onze bijdrage is relatief klein, zeker op de miljeonenomzet die die festivals allemaal hebben, maar wel cruciaal. Daarom heb ik er ook scherpe eisen aan gesteld. Dat hebben de Staten ook kunnen lezen in de notitie. Dat zijn eisen voor artistieke kwaliteit, dat zijn eisen voor sociale waarde. Dat zijn eisen, waardoor die festivals in staat zijn een bijzonder aanbod neer te zetten. Daarvoor worden dus ook gewoon voorwaarden gesteld. Voorwaarden, bijvoorbeeld als het gaat om de samenwerking. De festivals zijn naar Edinburgh geweest en hebben zich daar laten inspireren en hebben gemerkt dat als je als festivals blijvend op de kaart wilt staan en blijvend vernieuwing wilt nastreven, je met elkaar moet samenwerken. Dat gaat een stapje verder dan vrijwillige samenwerking. Bijvoorbeeld een coördinator kan een goede oplossing zijn om de vrijblijvendheid weg te halen en met elkaar echt ergens naartoe te werken.

In de motie die mij zojuist is aangereikt, wordt tegen mij gezegd dat ik rekening houd met het groeimodel dat festivals moeten doormaken en dat zij de tijd krijgen om in die vorm te groeien. Het kan zo zijn dat zij in het begin activiteiten met elkaar doen en dat er later bijvoorbeeld een coördinator zou kunnen zijn en dat er verdergaande samenwerking is. Ik vind dat iets om te onderzoeken en wij zullen ook met de festivals op die manier in gesprek gaan om te kijken wat er mogelijk is. Ik wil echter benadrukken dat het niet gaat om vrijblijvendheid.

Wat mij betreft is het budget van € 650.000 voor de vier grote festivals kostbaar geld. Het is weliswaar bescheiden voor de festivals, maar het is wel cruciaal en het kan doorslaggevend zijn. Ik wil er dan ook stevige voorwaarden aan verbinden.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Op het punt van de coördinator zegt de gedeputeerde dat het niet vrijblijvend moet zijn. In haar eigen voorstel schrijft zij echter dat de coördinator aangestuurd wordt door de directeuren van de festivals.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, dat klopt.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is toch vrij bijzonder, als iemand wordt aangestuurd door directeuren, dat diegene die aangestuurd wordt, de vrijblijvendheid moet wegnemen. Als de directeuren die coördinator op de juiste manier aansturen die de gedeputeerde blijkbaar wil, dan is die vrijblijvendheid al weg, omdat zij dan intrinsiek met elkaar wilden samenwerken. Dan is die coördinator dus helemaal niet meer nodig. Kan de gedeputeerde uitleggen, als iemand wordt aangestuurd door vier organisaties, dat diegene alleen die samenwerking tot stand kan brengen?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat niet om een soort superdirecteur. Laat ik die indruk meteen wegnemen. Het gaat om de coördinatie van een aantal activiteiten dat boven de festivals om georganiseerd zou kunnen worden, dus die de overhead van de individuele festivals zou kunnen verkleinen. Het zou een eindmodel kunnen zijn. Het is een inspiratie die meegenomen is uit Edinburgh. Ik begrijp ook uit de reacties die ik op voorhand gekregen heb van de commissie en van de Staten dat wij daarvan een groeimodel zouden moeten maken, dus dat het een model zou kunnen zijn waar wij naartoe kunnen gaan voor het samenwerken van festivals. Het is wat mij betreft een suggestie en het is geen keiharde voorwaarde voor samenwerking. Wat ik wel wil benadrukken, is dat er in de samenwerking wel degelijk afspraken gemaakt moeten worden, waaruit blijkt dat de festivals de handen ineenslaan.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is natuurlijk ook wat wij voorstaan, want wij willen ook die samenwerking. Mijn vraag in de eerste termijn aan de gedeputeerde was: zou het niet beter zijn die samenwerking in de organisaties in te bedden, anders dan een externe in te huren? Ook dan is het langere termijn effect namelijk sterker. Die organisaties kunnen dan met elkaar in dat groeimodel er naartoe groeien zoals de gedeputeerde dat ziet. Als je echter een externe coördinator inhuurt, dan is op enig moment het geld op of iemand wordt ziek of gaat weg en dan ben je die expertise kwijt. Vandaar onze vraag: is het niet beter die samenwerking in de organisaties intrinsiek in te bedden, anders dan het extern in te gaan huren? Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Aanvullend op het betoog van de spreker naast

mij, wil ik graag iets weten van de gedeputeerde, hoewel zij nog op onze motie moet reageren. Een onderdeel van het dictum is dat ook de criteria voor die gezamenlijke uitwerking worden besproken. Daar valt eigenlijk ook die coördinator onder. Als de gedeputeerde straks reageert op de motie, wil ik graag dat zij laat blijken of de coördinator wel of niet een vrijblijvend onderwerp van gesprek is binnen de festivals en dat zij een open vizier heeft bij de vraag of men dat wel of niet wil. Dat zou ik zeer op prijs stellen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Misschien kan ik voor de duidelijkheid het best eerst op die vraag ingaan. De coördinator is geen doel op zich. De coördinator symboliseert in feite de wijze waarop festivals met elkaar zouden moeten samenwerken. Als het mogelijk is met elkaar de doelen die wij formuleren na te streven op een andere wijze, dan vind ik dat het niet moet gaan om het aanstellen van een coördinator, maar om het resultaat van de samenwerking.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is dus een van de criteria als de gedeputeerde deze motie zou uitvoeren?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja.

Ik wil op een paar punten ingaan die de Staten in het algemeen hebben aangereikt in hun reacties op de notitie. Dat is onder andere de procedure die wij hebben gevolgd in relatie tot de procedure van de Cultuurnota. Het klopt dat dit festivalbeleid vooruitloopt op de Cultuurnota die wij binnenkort zullen behandelen. Ik heb de Staten al laten weten dat het het enige onderdeel is vanuit de cultuurportefeuille waarbij dat het geval is. De overige activiteiten vallen gewoon netjes binnen de Cultuurnota, zodat de Staten integraal de kaders kunnen vaststellen. Het heeft te maken met de samenwerking met de gemeenten, het heeft te maken met het kader van het Rijk en het heeft te maken met de duidelijkheid voor de festivals dat dit beleid naar voren is gehaald. Ik heb de Staten daarover eerder in de procedure al een brief gestuurd om hen daarover te informeren.

Door velen is de opmerking gemaakt over de spreiding van de festivals: waarom moet dat allemaal in

de gemeente Utrecht, zou het niet ergens anders kunnen? Ik moet daarover zeggen dat het niet zozeer gaat om het bevoordelen van de gemeente Utrecht, maar om het simpele feit dat de culturele activiteiten in onze provincie zich focussen op de stad Utrecht. Het grootste deel van de activiteiten vindt plaats in de stad Utrecht. De meeste gemeenten zijn gericht op de stad Utrecht, zelfs de mensen in Amersfoort willen zich voor een deel van hun culturele behoefte laten bedienen in Utrecht. Het is dus niet een 'opleggen van', maar meer 'het volgen van de stromen'.

Iedereen kan gebruik maken van het culturele aanbod in Utrecht; daarvoor zijn er geen beperkingen. Die beperkingen worden als zodanig ook niet ervaren door de cultuurconsument, want men weet de weg naar Utrecht vrij gemakkelijk te vinden. Het is dus in feite gewoon een vorm van aanhaken op Utrecht als centrum van onze provincie. Dat is het heel nadrukkelijk; dat wordt uit onderzoeken bewezen. Het heeft niets te maken met het bevoordelen van Utrecht ten opzichte van andere gemeenten. Ook in andere gemeenten zijn culturele festivals. Er is al een aantal genoemd. Die festivals hebben nadrukkelijk een andere uitstraling en niet die nationale of internationale waarde die wij voor dit beleid belangrijk vinden.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Hoe ziet de gedeputeerde dat voor de kleinschalige festivals? Die hoeven toch niet allemaal per se in de stad Utrecht plaats te vinden?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt. Dat komt ook een beetje tegemoet aan de vraag waarom Amersfoort niet wordt genoemd in het festivalbeleid. Voor die kleine festivals is het niet zo dat het kleinschalige festivals zijn in de zin dat zij lokaal georiënteerd zijn. Het zijn kleinere festivals met kleinere budgetten en wat kleinere bezoekersaantallen, maar wel met eenzelfde potentie als de vier grote festivals. Dus ook zij hebben een nationale uitstraling en ook een brede uitstraling. Het kan heel goed zijn dat een festival – je hebt het Festival Spoffin of het Jazz Festival – voldoet aan de voorwaarden en dan kan het gewoon meedingen.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wat is er dan op tegen bij de toekenning

van de subsidie toch de regionale spreiding mee te nemen in de beoordeling, als criterium voor de kleinschalige festivals. Stel dat er twee festivals zijn met ongeveer hetzelfde doel en het ene festival vindt plaats in west, wat is er dan op tegen dat het andere festival plaatsvindt in oost?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik vind dat ik voor het budget dat ik heb, met de doelstelling die ik wil halen, helder moet zijn in de criteria. Dan vind ik de nationale uitstraling van een festival – de bijdrage die een festival verleent aan de aantrekkelijkheid van de regio – een belangrijker criterium dan regionale spreiding. Als het zou resulteren in een of twee festivals buiten de stad Utrecht, is dat geen enkele beperking. Daar staat ook absoluut geen veto op, maar volgens het criterium heeft het geen bijdrage aan de doelstellingen van dit festivalbeleid. Ik wil dan ook niet gaan zwalken op dit beleid, want zoals ik al zei: het is kostbaar geld dat ik heel zuiver en doelmatig wil uitgeven. Dat heeft ermee te maken dat ik geen extra voorwaarden wil stellen voor de spreiding van de festivals. Dat heeft ook te maken met het budget dat ik heb genoemd, want er zijn heel veel kleinschalige festivals in de provincie en die worden allemaal op hun eigen merites gewaardeerd, maar die dragen niet bij aan de doelstellingen die wij stellen. Ik wil het budget niet veranderen in een budget dat meer lijkt op cultuurparticipatie dan op het festivalbeleid. Daarom is nadrukkelijk gezegd dat wij in dat budget een klein aantal festivals zouden willen begunstigen. Dat mogen er best vijf zijn en misschien worden het er zes in plaats van vier. Op dat punt wil ik best wat bewegen. Ik wil nadrukkelijk wegblijven van een festivalbeleid waarin wij misschien aan wel acht, negen of tien festivals geld geven. Dat zou voorbij gaan aan de doelstellingen. Wij zeggen dat wij festivals willen hebben met een nationale uitstraling en die een bijdrage leveren aan de regionale aantrekkingskracht.

Mevrouw VAN DE GEIN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Waarom zouden kleinschalige festivals, die bijvoorbeeld minder subsidie krijgen, überhaupt geen nationale uitstraling kunnen hebben? Het gaat niet alleen maar om de regionale spreiding. Van alle criteria zou regionale spreiding, wat ons amendement betreft, er één kunnen zijn. Als die festivals aan alle criteria voldoen, kun je regionale spreiding

meenemen als extra criterium.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is precies wat ik zeg. Regionale spreiding is geen belemmering. Regionale spreiding is geen criterium voor toekenning. Zover wil ik niet gaan, omdat ik vind dat dat onzuiver is op het beleid. Ik wil gewoon voor het budget dat wij hebben zo scherp mogelijk formuleren, zodat ik zo scherp mogelijk kan beoordelen of de dingen goed lopen. Ik zou het prachtig vinden als een festival in Amersfoort voldoet aan de criteria van de commissie en opgenomen wordt in het festivalbeleid, maar ik wil het niet als voorwaarde stellen.

Over de versnippering heb ik al gesproken. Ik wil graag tegemoetkomen aan het verzoek waarom je zo rigide vier festivals voor het budget van € 100.000 zou programmeren. Zouden het niet meer festivals kunnen zijn? Zouden het geen festivals kunnen zijn die nu ook een lager bedrag krijgen en die met dat lagere bedrag ook aan de doelen kunnen voldoen? Prima, die ruimte zou ik graag willen geven, maar daarbij hanteer ik een ondergrens van, laat ik zeggen, zes festivals. Ik wil niet verder gaan, omdat ik dan de drempel verlaag en daarmee niet meer voldoe aan de doelstellingen dan ik in het festivalbeleid heb geformuleerd.

Dan zal ik per fractie de opmerkingen die zijn gemaakt naar aanleiding van het stuk langslopen. De fractie van de VVD heeft gezegd: geen bemoeienis met het beleid van de festivalorganisaties. Ik hoop dat ik dat heb weggenomen met de opmerking dat ik een groeimodel wil hebben en dat ik toe wil naar een intensievere samenwerking, omdat ik besef dat festivals wat dat betreft misschien in een andere setting zitten en met een andere realiteit te maken hebben en daarvoor tijd nodig hebben. Ik hoop dat ik daarmee ook tegemoet kom aan de motie.

De fractie van de PvdA heeft een compliment uitgesproken, waarvoor dank, voor de ambtelijke inspanningen voor deze Festivalnota. Daar is waardering voor. Cultuur is kracht, zullen wij maar zeggen. De fractie van de PvdA heeft mij op het hart gedrukt een beter proces te gaan volgen bij de Cultuurnota dan hier het geval is geweest. Die toezegging wil ik hierbij doen.

De fractie van het CDA erkent dat festivals bijdra-

gen aan de identiteit van de regio. Ik hoop dat ik dat met mijn verhaal duidelijk heb gemaakt en met de scherpte die ik wil aanbrengen in de keuzes, waar ik voor sta. De fractie van het CDA zegt dat het eigenlijk 'meer moet zijn dan Utrecht'. Dat is zo; het heeft niks te maken met het bevoorrechten van Utrecht, maar wij gaan uit van een bestaande situatie.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als je positief bent, dan gaat het meteen verkeerd. Ik heb niet alleen complimenten uitgedeeld, maar ook vier vragen gesteld. Gaat de gedeputeerde mijn vragen nog beantwoorden, voordat zij verder gaat met de andere fracties?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De heer Driehuijs vroeg mij om een beter proces bij de Cultuurnota. Daarop heb ik een toezegging gedaan.

De heer Driehuijs vroeg mij naar de rol van de adviescommissie bij de grote festivals. Daarover wil ik graag wat zeggen. Het is goed dat te benadrukken. "Hoe cruciaal is dat", vroeg de heer Driehuijs, "en wat kost het instellen van die adviescommissie?" Die adviescommissie is voor de grote festivals meer een toetsing dan dat die een doorslaggevende functie heeft. In feite hebben wij namelijk de keuze gemaakt voor de grote festivals. Daarin zijn de voorwaarden uit het coalitieakkoord glashelder geweest. De adviescommissie heeft dan eigenlijk meer een toetsende rol, mocht er bijvoorbeeld een heel negatief artistiek advies uit komen of mocht een van de andere partners, Rijk en gemeente, afhaken, want dan zal dat ook voor ons consequenties hebben. Daarbij kan die adviescommissie een rol spelen. Als het gaat om de kleinere festivals, waarbij wij een kleine groep festivals toegang willen geven tot het budget van € 100.000, zal het advies van de commissie bindender zijn. Die commissie stellen wij niet zelf in. Wij participeren in de commissie die ook de gemeente heeft ingesteld. Er zullen tientallen podiumgezelschappen, festivals et cetera de revue passeren. Wij doen voor een bescheiden deel daaraan mee. Onze bijdrage zal ook navenant zijn. Ik reken op een klein bedrag dat wij zullen betalen voor het instellen van die commissie. De laatste vraag van de heer Driehuijs ging over de € 250.000, waarvan hij vroeg hoe ik dat zou gaan oplossen. Ik heb nog € 500.000, het basisbedrag

van de festivals, dat structureel in de begroting staat. Een deel is daarin opgeplust, € 250.000, en dat bracht mij op een tekort in 2016, het laatste jaar van het convenant. Daarvan heb ik gezegd dat ik dat zou financieren uit de eigen portefeuille. Dat zal dienovereenkomstig gebeuren. Ik wil best over twee jaar een rapportage geven in hoeverre wij daarin geslaagd zijn.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor deze antwoorden. In de tweede termijn zal ik op sommige punten nog even terugkomen. Ik had nog een vraag gesteld, namelijk of de gedeputeerde iets zou kunnen zeggen over de wordingsgeschiedenis, ofwel hoe dat tot stand komt in het traject, dus de beslissing van de verdeling van de € 650.000 voor de grote projecten.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal afhangen van de plannen die ingediend worden en in de mate waarin zij voldoen aan de criteria die wij gesteld hebben. Dat zal afhangen van de keuzes die door het Rijk en door de gemeenten gemaakt worden. Wordt dus een festival gefinancierd uit de basisinfrastructuur of uit het Fonds Podiumkunsten en welk deel krijgen het daarvan? Het heeft ook nog te maken met de keuze die wij zelf maken. Het is een samengesteld besluit dat daar genomen wordt.

De fractie van D66 heeft gerefereerd aan de gesprekken die zij heeft gehad met festivals. Zij heeft gezegd dat de festivals het beleid dat is ingezet begrijpen en dat zij ook wel de keuzes van de provincies begrijpen. Die ervaring heb ik zelf ook. Wij hebben in bestuurlijk opzicht meerdere malen met de festivals contact gehad. Dat gaat in goed overleg. Men begrijpt de focus die wij aanbrengen en de gevolgen die dat heeft. Ik ga ervan uit dat bij het groeien naar de samenwerking en het gefaseerd toepassen van de eisen, wij goed met elkaar in gesprek blijven.

De fractie van de PVV constateert dat met name hoogopgeleiden naar de festivals gaan. Dat is een constatering die misschien meer opgaat voor podiumgezelschappen dan dat dit het geval is voor festivals. Juist bij festivals, waarbij heel breed geprogrammeerd is vanuit het standpunt 'voor elk wat wils', is het bereik in de doelgroep nog veel breder dan specifiek bij podiumgezelschappen het geval is.

Er wonen in deze regio natuurlijk ook veel hoogopgeleiden. Dat zal verklaren waarom zoveel mensen hier de festivals weten te vinden. Er zijn 250.000 á 300.000 bezoekers voor de festivals. Zij wonen hier, omdat het hier plezierig wonen is. Festivals geven daar een bijdrage aan. Wat dat betreft is dat een onderschrijving van het beleid dat wij gekozen hebben.

De fractie van GroenLinks heeft nog gerefereerd aan de bescheiden bijdrage die wij leveren aan de festivals en die moet leiden tot realistische eisen, ook als het gaat om het afdwingen van de samenwerking. Ik heb daarop zojuist al een toelichting gegeven. Er is ook gesproken over versnippering van budget en spreiding van festivals. Ik heb de indruk dat ik daarop in voldoende mate heb geantwoord.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ik had in mijn betoog één vraag gesteld, namelijk of de gedeputeerde helder zou kunnen uitspreken of er geen verplichting meer zou zijn na 2016. Eigenlijk is dat de motie van de heer Schaddelee. Het lijkt mij goed dat wij dat in de notulen hebben staan.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de heer Dercksen heeft mij gevraagd: geef helderheid over de duur van de financiering van vier jaar. Daar hebben wij het immers over?

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Ja, de subsidieontvangende partijen kunnen er niet van uitgaan dat zij na 2016 nog subsidie te ontvangen, zodat wij niet een procedure krijgen, zoals dat gebeurt met RTV Utrecht, waarbij men subsidie claimt. Wil de gedeputeerde nu gewoon netjes formuleren dat daar geen recht op bestaat?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit daarmee aan op eerdere toezeggingen van de portefeuillehouder Financiën die dat heeft toegezegd aan de Staten op basis van vragen van soortgelijke strekking. Dat zal ook gelden voor het festivalbeleid. Een deel van het budget is weliswaar structureel beschikbaar in de begroting, maar wij zullen erg duidelijk benadrukken dat het gaat om een afspraak van vier jaar en dat daarna de kaarten in feite gewoon weer openliggen en dat de zaken anders kunnen zijn.

De fractie van de SP benadrukt dat festivals voor iedereen toegankelijk moeten zijn en daarom eigenlijk een regionale spreiding moeten hebben. Ik hoop dat ik in mijn beantwoording duidelijk heb gemaakt dat de festivals voor iedereen toegankelijk zijn, dat mensen vanuit de hele regio de festivals weten te vinden en dat spreiding geen bijdrage levert aan de doelstellingen van ons festivalbeleid. De fractie van de ChristenUnie benadrukte dat 87% van het festivalgeld landt in een plaats waar 25% van de inwoners woont. Mijn dank voor die correcte constatering. Ook hier blijf ik echter herhalen wat ik eerder zei: iedereen weet de weg te vinden naar Utrecht en iedereen vindt de weg ook naar Utrecht. Dat wordt gestaafd door de vele bezoekers, ook uit de regio, die naar de festivals komen.

De fractie van de SGP maakte een kanttekening bij de inhoud en de tijd van festivals en deed daarbij helaas de uitspraak dat zij geen steun zal geven aan het festivalbeleid.

De VOORZITTER: Ik kan mij bijna niet voorstellen dat er in een tweede termijn nog wat te zeggen is over dit onderwerp, behalve door de heer Driehuijs natuurlijk.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga ervan uit dat u dat zei, omdat ik had aangekondigd een amendement te zullen indienen.

De VOORZITTER: Vanzelfsprekend.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat dacht ik al.

Ik dank de gedeputeerde voor de beantwoording. Op onderdelen was dat voor ons echter onvoldoende overtuigend. Van de adviescommissie voor grote festivals heeft de gedeputeerde geschetst dat het gaat om artistieke kwaliteit en tegelijkertijd geeft het college aan dat er aan de voorkant al een keuze is gemaakt – dat wordt ook bevestigd door de gedeputeerde – welke festivals aan de orde zijn. De gedeputeerde gaat commitment aan voor vier jaar, dus na twee of drie jaar kun je niet zeggen: het valt artistiek wat tegen, dus wij doen het niet meer. Nee, je gaat met elkaar een commitment aan. Dat is ook een van de openingszinnen in de nota, namelijk dat er duidelijkheid moet zijn voor de festivals. Daarmee heeft de gedeputeerde zich al vastgelegd. Overigens steunen wij haar in die lijn,

maar wij kunnen nog steeds niet plaatsen wat de rol van die adviescommissie moet zijn bij die grote festivals. Daarom dien ik een amendement in om die commissie bij die grote festivals te schrappen, waarbij ik nadrukkelijk wil aangeven dat wij bij de kleine festivals die rol voor de commissie wel zien. Daar gaat ons amendement dus nadrukkelijk niet over.

Amendement A6 (PvdA): festivalbeleid III

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012, ter behandeling van het statenvoorstel Festivalbeleid;

overwegende dat:

- *Gedeputeerde Staten reeds op voorhand vier grote festivals hebben aangewezen, waarmee de komende vier jaar een financiële verbintenis wordt aangegaan;*
- *in een uitvoeringsverordening door Gedeputeerde Staten precies zal worden vastgelegd aan welke criteria de aanvraag zal moeten voldoen;*
- *een deskundigencommissie in het geval van de vier grote festivals slechts niet bindende adviezen mag geven die niet van invloed zijn op de te ontvangen subsidie;*

van mening dat:

- *energie, personele inzet en middelen betekenisvol ingezet moeten worden;*
- *niemand gebaat is bij een vrijblijvend advies bij een traject waarvan op voorhand de uitkomst bekend is;*

besluiten:

beslispunt 1 te wijzigen in:

1. *De nota Festivalbeleid 2013-2016 vast te stellen, met dien verstande dat inzake de grote festivals de volgende passage op bladzijde vier wordt geschrapt:*
"Zowel de individuele aanvraag als het samenwerkingsplan leggen wij voor aan een deskundigencommissie. Deze commissie beoordeelt de plannen op basis van de door de provincie voorgeschreven criteria, maar het advies is niet bindend voor het al dan niet ontvangen van een provinciale bijdrage. Het dient als richtlijn en meetpunt voor het festival en voor het provinciaal bestuur en moet signalerend werken."

- *waarbij de passages over het proces overeenkomstig worden aangepast.*

Dan kom ik nog even op het punt van het wordingstraject van de beslissing over de verdeling van de € 650.000. Daarbij heeft de gedeputeerde de commissie niet genoemd. Zij zegt dat het te maken heeft met rijksbeleid en dat het de keuzes zijn die gemaakt worden. Het zijn de keuzes die wij zelf maken. Dus zij spreekt zichzelf tegen. Dat bevestigt mij erin dat die adviescommissie bij die grote festivals helemaal niet nodig is. Ik neem aan dat er geen enkel bezwaar bestaat die uit het voorstel te schrappen.

Dan het punt van de coördinator. De gedeputeerde heeft daarvan gezegd dat die de samenwerking symboliseert, maar dat die niet verplicht is. Bij interruptie heb ik al gezegd dat die samenwerking wat ons betreft niet gesymboliseerd moet worden door een extern iemand, waarvan je mag hopen dat hij of zij enige tijd blijft, maar dat dat intrinsiek ingebed moet worden in die samenwerking zelf, dus in die organisaties. Daarom wil ik ook op dat punt een amendement indienen om die coördinator te schrappen, waarbij dat overigens niet wil betekenen dat wij als PvdA tegen samenwerking zijn. Integendeel.

Amendement A7 (PvdA): festivalbeleid IV

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012 ter behandeling van het statenvoorstel Festivalbeleid;

overwegende dat:

- *samenwerking tussen de geselecteerde festivals de culturele en economische opbrengst kan versterken;*
- *festivals (het zoeken naar) samenwerking tot het normale cultureel ondernemerschap (moeten) rekenen;*

van mening dat:

- *subsidies zo rechtstreeks mogelijk ten goede moeten komen aan het product;*
- *onnodige bureaucraties en overhead voorkomen moet worden;*

besluiten:

in beslispunt 1 na "De nota festivalbeleid 2013-2016 vast te stellen", toe te voegen:

1. *met dien verstande dat de vierde bullit van onder op bladzijde 7 van de nota wordt geschrapt: "Een deel van het budget mag worden gereserveerd voor het inhuren van een coördinator die de processen begeleidt en de eventuele werkgroepen aanstuurt. De directeurs van de festivals sturen de coördinator aan."*
- *waarbij de overige passages overeenkomstig worden aangepast.*

De VOORZITTER: De amendementen zijn voldoende ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging. Ze kunnen worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan kom ik nog even terug op het punt van de € 250.000. Daarvan zegt de gedeputeerde dat het inderdaad klopt; daar zit een gat. Ik had haar nog opgeroepen niet met een flauwe tekst te komen, in de zin van 'een herschikking binnen de portefeuille'. Toch komt de gedeputeerde daarmee. Zij kan misschien niet anders. Dat snap ik wel. Zij snapt misschien ook dat wij daarmee een ongedekte cheque hebben van € 250.000. Hoe kun je nu beleid vaststellen, waarbij het niet duidelijk is waar die € 250.000 vandaan komt? De heer Dercksen kan daarvan AOW uitkeren en iemand anders kan er iets anders van doen. Hoe ziet de gedeputeerde dat voor zich? Misschien kan zij met de gedeputeerde Financiën overleggen, want het lijkt mij niet goed dat het college hier een voorstel neerlegt met een gat van € 250.000. Graag nog een reactie daarop.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de heer Driehuijs over die coördinator. Zoals ik het lees staat helder in het voorstel dat een coördinator eventueel tot de mogelijkheden behoort. De heer Driehuijs wil die coördinator helemaal schrappen, want als de festivals samen kunnen werken, zoals zij overigens al doen, dan moet dat vanuit die festivals zelf komen. Daarin kan ik voor een groot deel meegaan. Als die festivals zelf besluiten een coördinator aan te stellen, dan moeten zij daar toch ook vrij in zijn?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat zou ik met mevrouw Boelhouwer eens zijn, ware het niet dat in het voorstel staat dat het dan bekostigd mag worden uit de subsidie. Daarmee hebben wij moeite, want wij vinden dat de subsidie voor de festivals rechtstreeks ten goede moet komen aan de output van de festivals. Natuurlijk kun je dan de redenering ophangen: "Ja maar, omdat je gaat coördineren, wordt het allemaal beter." Vast wel, maar wij hebben een broertje dood aan extra en onnodige bureaucraties. Zo zien wij dat.

Mevrouw BOELHOUWER (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik zie het ook een beetje als extra bureaucraties om te zeggen dat wij dat niet doen. Neem als voorbeeld het Film Festival met een begroting van € 3,8 miljoen, waaraan de provincie Utrecht een klein bedrag levert. Dan ga je toch ook niet zeggen het mag wel hieraan, maar niet daaraan besteed worden? Dan is het toch lood om oud ijzer? Wij stellen een aantal voorwaarden, maar dan gaan wij toch niet zeggen dat het wel is voor het salaris van de toiletjuffrouw, maar niet voor het salaris van de directeur, het is wel voor films voor de jeugd, maar niet voor films in het andere programma?

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat is helder. Ik ben het ermee eens dat je daar niet in moet treden. Het bijzondere is dat de directeur en de toiletjuffrouw die mevrouw Boelhouwer opvoert, niet in die nota genoemd worden. Juist die ene functie haalt het college van GS eruit door expliciet te vermelden: u kunt iemand inhuren en dat mag u dan ook nog betalen uit onze subsidie. Het college roept dus zelf dat beeld op. Ik heb in de commissie voorafgaand aan deze vergadering daarnaar gevraagd en ik heb de gedeputeerde uitgenodigd duidelijk te maken waarom dat noodzakelijk is. Zij heeft mij daarvan niet kunnen overtuigen.

De VOORZITTER: De standpunten lijken mij helder.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde heeft de coördinator net als voorbeeld genoemd. Ik zou de heer Driehuijs dan ook willen oproepen onze motie te steunen, omdat daarin letterlijk staat dat de festivals zelf verantwoordelijk zijn voor de wijze waarop de samenwerking wordt vormgegeven, hun bedrijfsvoering en hun artistieke visie en inhoud.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb al gereageerd op de flauwe motie van de coalitie. Die eigen verantwoordelijkheid? Ja, dat is natuurlijk zo. Het is natuurlijk niet zo, dat als die motie niet wordt aangenomen, er geen eigen verantwoordelijkheid bij die festivals is. Wat pretendeert de heer Kocken daar eigenlijk mee, is mijn tegenvraag aan hem.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben in elk geval blij dat de variëteit aan woordkeuze bij de heer Driehuijs nog aanwezig is. Net was het een slappe motie en nu is het een flauwe motie. Wat wij als coalitie hebben willen benadrukken, is dat die verantwoordelijkheid bij de festivals blijft en dat het niet zo is dat er een coördinator van buiten wordt ingefietst, die dan als een superbaas gaat functioneren.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ja, als de heer Kocken dat met mij eens is, was het handig geweest dat hij dat in zijn motie had opgenomen en dat wij dat niet weer via de band of een toelichting daaruit moeten begrijpen.

De heer KOCKEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het staat ook in de motie.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het staat er niet in, anders had ik die motie wel gesteund.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag de heer Driehuijs willen meegeven dat in de gesprekken die ik heb gehad met de directeurs van de festivals, mij duidelijk is geworden dat men ook veel liever niet een coördinator instelt, maar dat men het zelf wil doen. Dat gegeven, met het gegeven van de toezegging van de gedeputeerde dat het een criterium is dat gewoon besproken wordt, is voor de fractie van D66 afdoende, omdat het in feite door de motie wordt gedekt. Wellicht dat dit de heer Driehuijs nog over te streep kan trekken om te overwegen dat het voor hem ook het geval is.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal het overwegen.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik betreur het dat de heer Driehuijs hier uitspreekt dat hij niet mee gaat met het festivalbeleid zoals wij dat hebben geformuleerd, behoudens enkele aanpassingen waarop ik al een toezegging heb gedaan over de samenwerking en de ondergrens van € 25.000.

De heer Driehuijs vroeg mij nog wat de rol van de adviescommissie is. Die rol is inderdaad beperkt bij de grote festivals. Die rol zie ik echter wel degelijk. Dat wil ik toch nog een keer benadrukken. Wij hebben weliswaar de keuze gemaakt in het festivalbeleid, ingegeven door het coalitieakkoord, waarin wordt gesproken over grote festivals met een nationale en internationale uitstraling. Dat heeft ons gebracht op die vier, de 'big four', grote festivals. Dat is een keuze waarvoor een brede steun is en waarbij de rol van de adviescommissie inderdaad beperkt is. Die rol is er wel degelijk, vooral als het gaat om het toetsen van de keuzes. Mocht de adviescommissie een uitspraak doen – de adviescommissie doet dat, omdat de gemeente Utrecht ook gebruik maakt van diezelfde adviescommissie – en mocht dat een negatief advies zijn en mocht dus de gemeente Utrecht daartoe andere besluiten nemen, dan zullen wij als provincie daarmee ook rekening houden. Dat is de beperkte rol van de adviescommissie bij de grote festivals. Ik zie geen aanleiding die rol helemaal tot nul terug te brengen.

Vervolgens vraagt de heer Driehuijs mij de specifieke rol van de coördinator te schrappen. Hij zegt dat hij niet tegen samenwerking is. Hij vraagt waarom dat zou moeten met een coördinator. Ik wil daarin best wel bewegen. Ook de motie die een uitspraak doet over het samenwerkingsplan vraagt mij dat: laat het geen wetmatigheid zijn, maar laat het een groeimodel zijn en doe het in overleg met de festivals. Het zou ertoe kunnen leiden dat de festivals in hun werkwijzen tot een alternatief komen, wat in feite het aanstellen van een coördinator overbodig maakt. Dan ga ik natuurlijk niet voor de subsidie die wij beschikbaar stellen de keiharde eis stellen dat er een coördinator moet komen. Ik vind het echter wel een groeimodel en ik wil het niet op voorhand helemaal onmogelijk maken, omdat ik echt vind dat de festivals aan samenwerking meer zouden moeten doen dan nu het geval is en dat het, ook als het gaat om het overleven van de festivals, van doorslaggevende betekenis is. Ik vind het

amendement te ver gaan. Daarin wordt gezegd dat het weghalen van een deel van het budget, waarvoor de coördinator moet worden ingehuurd, moet worden geschrapt. Om die reden wijs ik amendement A7 af.

Amendement A5 van de fractie van de SP, dat mij eigenlijk vraagt geen ondergrens te hanteren als het gaat over de kleine festivals, wijs ik af. Ik vind dat een ondergrens te veel ruimte biedt. Ik wil best wat ruimte nemen als het gaat om vijf of zes festivals, maar ik wil niet verder gaan dan dat aantal. Dus ook amendement A5 wijs ik af.

Dan de moties. Motie M7 'Samenwerkingsplan vier grote festivals' vraagt mij uit te gaan van een gezamenlijk overleg met de festivals om te komen tot afspraken voor samenwerking. Ik kan daaraan gehoor geven. Dat geldt ook voor de motie M6 'Aantallen festivals binnen het budget kleine festivals' en daar een aantal van vier of vijf te hanteren. Motie M8 van de fractie van de ChristenUnie, 'kaders festivalbeleid', die eigenlijk zegt een regionaal beleid na te streven als het gaat om festivals, wijs ik af.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag. Dat is ook een vraag aan u, als voorzitter. Ik stel de vraag aan de gedeputeerde. Er zijn nu twee moties van de coalitie. Daarvan zegt zij: daar kan ik wel mee uit de voeten. Hoe verhoudt zich dat nu tot de tekst die wij straks gaan vaststellen? In de tekst van de nota en in de tekst van het statenvoorstel staat toch iets anders. Wij stellen iets vast en tegelijkertijd is er een motie die iets anders wil of die iets nader uitlegt, et cetera. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar in de visie van de gedeputeerde?

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Voor mij is er een motie, waarin ik word opgeroepen enerzijds soepel om te gaan met de grens van de € 100.000, en een motie waarin ik word opgeroepen een groeimodel te hanteren en in overleg te treden met de festivals over de samenwerking. Dat gaat voor mij boven de strekking van het besluit. Ik wil gehoor geven aan de motie. Het gaat mij te ver het besluit zodanig te wijzigen dat het begrip 'coördinator' of 'het instellen van een coördinator' tot taboe wordt verklaard.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat gaat de gedeputeerde te ver, maar in het statenvoorstel staat bijvoorbeeld: "vier festivals, € 25.000".

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ja, maar ik heb een oproep, waarin de Staten mij vragen daarmee soepeler om te gaan en te overwegen om vier of vijf festivals te programmeren. Dat gaat voor mij boven het statenbesluit. Ik zal gehoor geven aan de oproep die de motie mij doet.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het dan voortaan slimmer is gewoon een amendement in te dienen. Dan weten wij tenminste waarover wij besluiten.

De VOORZITTER: Ik kan mij uw opmerking voorstellen, mijnheer Driehuijs, maar amendementen zijn ter wijziging van het besluit. De 'vier keer € 25.000' staat niet in het besluit. Het staat wel in de stukken, maar niet in het besluit en de besluiten tellen. In die zin kan het wat er hier gebeurt. Ik denk dat de gedeputeerde hier een juist antwoord heeft gegeven.

Dan sluit ik de beraadslagingen over dit punt.

Statenvoorstel consultatie wetwijziging vermindering politieke ambtsdragers.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de meeste mensen wel weten, staat de VVD voor een kleine en krachtige overheid. Dat impliceert minder bestuurders, minder politici, minder regels, minder ambtenaren. Dat vinden wij ook terug in het regeerakkoord en de vertaling daarvan heeft in Den Haag plaatsgevonden. Wij hebben een kwart minder bewindspersonen, wij hebben minder ambtenaren en er vindt een centralisatie van diensten plaats. Kijken wij naar onze eigen provincie, dan hebben wij kunnen merken – dat was al in de vorige periode – dat wij in aantal Statenleden teruggegaan zijn, dat het aantal gedeputeerden de afgelopen keer is verminderd met een derde en dat ook hier het aantal ambtenaren duidelijk afneemt. De reden is natuurlijk dat wij de focus hebben op kerntaken en op hoofdlijnen. Kijken wij naar de laatste bijeenkomst van de commissie BEM aangaande het voorstel van minister

Donner om het aantal Statenleden te verminderen, dan kwam een aantal zaken heel duidelijk naar voren. Op de eerste plaats was een aantal mensen bang dat door de vermindering van het aantal Statenleden de overblijvenden het te druk zouden krijgen. Nu, ik denk dat het met het verminderen van de taken, dat ons in het verschiet ligt, wel zal meevallen en wij kunnen ook nog gebruik maken van buiten-leden.

Dan was er het argument dat bij vermindering van het aantal Statenleden ook de pluriformiteit in het geding zou zijn. Daarover kun je van mening verschillen, maar ik denk zelf, implicerend dat de kiesdrempel dan omhoog gaat, dat het een goede zaak zal zijn. De VVD is sterk voorstander van verhoging van de kiesdrempel. Wat ons betreft dus geen probleem.

Alles overziende en afwegende, steunt de fractie van de VVD het verzoek van minister Donner om het aantal Statenleden te verminderen. Dat in tegenstelling tot het ontwerpbesluit dat aangaande dit onderwerp aan ons is voorgelegd. Daarin kunnen wij uiteraard niet meegaan.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor de heer Barneveld Binkhuysen zeggen dat het aantal taken vermindert voor de provincie, maar wij krijgen op het gebied van natuurbeheer meer taken. Hoe moet ik dat zien, als ik kijk naar zijn betoog?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is natuurlijk een afweging van voor en tegen. Mevrouw Versteeg weet zelf ook dat de jeugdzorg in een transitieperiode verkeert en dat daar het aantal taken zal afnemen. Wij zijn ook teruggegaan in het aantal kerntaken, dus ik begrijp niet dat zij zich niet kan voorstellen dat wij misschien wat minder taken krijgen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het te veel nattevingswerk is. Als de heer Barneveld Binkhuysen alleen stelt dat er minder taken komen, dan denk ik dat hij een aspect niet noemt, ik ga mijzelf herhalen, namelijk dat er ook wel taken bij komen.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat de taken die wij hebben, dan misschien op een hoger niveau komen

– Daarin kan ik met mevrouw Versteeg meegaan –, maar daarvoor hebben wij niet meer Statenleden nodig.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Nee, niet meer, maar ook niet minder.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben nieuwsgierig naar het beoogde effect van het tegenstemmen van de fractie van de VVD. De fractie van de VVD is tegen het voorstel en ik neem aan dat zij poogt een meerderheid achter zich te krijgen. Wat betekent dat vervolgens? Wat betekent dat in de richting van het IPO? Er is nu een voorstel dat onvoorwaardelijk tegen die reductie is, wat beoogt zij dan met haar tegenstem?

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij beogen dat wij in elk geval niet unaniem voorstander zijn van het verminderen van Statenleden in deze provincie.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wie gaat er dan voor zorgen dat dat geluid van de fractie van de VVD ergens gehoord wordt? Dat zie ik niet in het voorstel.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een vertegenwoordiger in het IPO. Dat is gedeputeerde Van Lunteren. Ik neem aan dat hij het debat dat hier plaatsvindt in de juiste mate zal weergeven in die richting. Het lijkt mij niet zo'n probleem. Ik ben het eens met de heer De Kruijf dat de impact van wat wij hier vanavond over dit onderwerp bespreken, niet zo gek groot zal zijn. Misschien is de heer De Kruijf dat niet met mij eens.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal daar zo meteen graag iets over zeggen. Als er een besluit komt, dan heeft de gedeputeerde iets waarmee hij op pad kan. De heer Barneveld Binkhuysen is daartegen. Ik vraag daarom waarmee hij de gedeputeerde op pad stuurt. Met niks, eigenlijk naar mijn gevoel.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat valt te bezien. Wij kunnen hier toch wel een meerderheid krijgen voor het voorstel dat hier ligt? Dan gaat de gedeputeerde

daarmee op stap. Het lijkt mij allemaal niet zo ingewikkeld. Dat is democratie.

De VOORZITTER: Laten wij maar afwachten wat de uitkomst van het debat wordt.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik om te beginnen, in aansluiting op datgene waarover wij net spraken, zeggen dat wij hier naar de opvatting van de fractie van de PvdA een heel bijzondere discussie voeren. Ik zeg erbij dat naarmate de klok voorschrijdt dat gevoel sterker wordt, maar wij hadden dat van tevoren ook al. Het gaat om een voorstel dat inhoudelijk op geen enkele wijze onderbouwt dat er een reductie zou moeten plaatsvinden van 25%. Elk ander percentage dat je ook bedenkt, is ook mogelijk op deze manier. Het onderbouwt bovendien echt op geen enkele manier dat de beoogde financiële taakstelling wordt gehaald. Er wordt een bedrag genoemd van € 120 miljoen, maar daarin zit heel duidelijk ook een deel ambtelijke vermindering. Ja, de vraag is of dat parallel loopt aan de bestuurlijke vermindering van het aantal ambtsdragers. Ik denk het niet. Daar komt bij, en dat betreft de discussie met de heer Barneveld Binkhuysen, dat wij hier praten over een advies aan het IPO. De heer Van Lunteren neemt dat namens ons mee en vervolgens gaat het IPO daarmee adviseren aan het ministerie van Binnenlandse Zaken. Waar gaat het dan om? Stel dat wij dit voorstel massaal omarmen – dat gebeurt niet, maar stel –, gaat dan het IPO zijn standpunt aanscherpen? Ik zie het niet gebeuren; het IPO is nu mild-kritisch, zou je kunnen zeggen. Wat er vervolgens gebeurt als wij dit ervan vinden, is maar zeer de vraag. Stel je eens voor dat wij dit in meerderheid afwijzen, wat gebeurt er dan? Zal dan het IPO-standpunt over de voorgestelde reductie positiever worden? Nogmaals, wij hebben het gevoel dat het allemaal niet zoveel betekent wat wij hier aan het doen zijn. Dat is een beetje een triest gevoel, want wij steken er best veel energie in. Dan is het echter wel een beetje en daar komt nog bij dat in de commissie allerlei argumenten genoemd zijn en dat die elkaar aardig in evenwicht houden, zodat wij zowel de voor- als de tegenstemmers uitvoerig aan het woord hebben gehoord.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop een beetje dat trieste gevoel van de heer De Kruijf weg te nemen.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Daar sta ik voor open.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Hij gaf aan een triest gevoel te hebben, omdat hij het idee heeft dat wat wij hier bespreken van zeer geringe invloed is. Dan zou ik willen zeggen: laten wij de discussie stoppen. Ik denk dat wij zeker niet moeten overschatten wat wij hier doen, maar ook niet onderschatten. Daar betrap ik de heer De Kruijf wel een beetje op. Niet geschoten is altijd mis, zou ik zeggen. Laten wij met elkaar een goed debat voeren en de besluitvorming zoals die hier plaatsvindt, via de heer Van Lunteren inbrengen bij het IPO. Ik heb er alle vertrouwen in dat dat goed op z'n plek komt. Als wij niks doen, gebeurt er sowieso niks. Laten wij in elk geval met elkaar proberen een stevig signaal richting het IPO te geven.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Natuurlijk ben ik het met mevrouw Dik eens dat wij vooral niet moeten vervallen in somberte en dat soort dingen. Laten wij dat absoluut niet doen. Ik zal dat ook niet doen; ik ben daar de mens niet naar.

Het is waar dat dit voorstel heel leuke en interessante discussies heeft opgeleverd. In de commissie hebben wij uitvoerig van gedachten gewisseld over de voors en tegens van zo'n reductie. Ik moet zeggen: ook in de fractie van de PvdA is er uitvoerig en intens gediscussieerd over de voors en de tegens van dit voorstel. Al die argumenten die ook in de commissie benoemd zijn, zijn daar de revue gepasseerd. In die zin zou je kunnen zeggen dat het in elk geval een voedingsbodempas was voor een rijk gesprek. Dat hebben wij dan maar te pakken met elkaar. Ik moet er wel bij zeggen dat, ondanks dat het in onze fractie zo uitvoerig en zo intens gevoerd is met toch wel een klein beetje het gevoel dat het niet echt tot een dringend iets zou leiden, wij er niet uitgekomen zijn. Ik ben daar heel eerlijk in. Wij hebben in onze fractie alle argumenten de revue laten passeren. Wij hebben over en weer met veel respect genoten van elkaars inzet en elkaar overtuigingskracht. Wij zijn er niet helemaal uitgekomen, zeg ik erbij, en dat betekent dat vier

mensen van onze fractie voor dit voorstel zullen stemmen. Ik ben er daarbij van uitgegaan dat het tweede gedachtestreepje wellicht verdwijnt. Dat hoor ik zo nog wel. Drie mensen van onze fractie zullen tegen dit voorstel stemmen. Of dat via een stemverklaring of via een hoofdelijke stemming, wat ik niet hoop, kan gebeuren, hoor ik graag. Wij zullen dus verdeeld gaan optreden bij dit voorstel, maar wij zijn uiteraard unaniem heel nieuwsgierig naar de uitkomst van de inbreng van de heer Van Lunteren.

De VOORZITTER: Ik denk dat wij het niet moeilijker moeten maken dan het is. Er ligt een voorstel van de minister. De minister consulteert het IPO en het IPO zegt: "Laat ik een rondje langs de provincies maken." Al die geluiden komen terug in het IPO. Ik hecht eraan te zeggen: "Het is uw discussie, het wordt u gevraagd of u een advies wilt geven richting het IPO of niet." Het zal zodadelijk wel blijken hoe dat in meer- en minderheden in een besluit vervat wordt.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Aan de orde is de consultatie. Ik wil dat inderdaad onderstrepen. Dank u, voorzitter, dat u dat nog even hebt gezegd: het is hier een consultatie. Er wordt naar onze opvattingen gevraagd. Laten wij dan maar wat opvattingen inbrengen.

In de commissie heeft onze fractie zich niet zozeer onthouden van die opvattingen, maar zij heeft vooral nog eens goed geluisterd naar de inbreng van alle Statenleden. Er was een pragmatiek om op dat moment nog geen inbreng te hebben, omdat wij het daarover in onze eigen fractie nog niet hadden gehad. Ik hoor dat er ook in andere fracties intens over gepraat is. Er is ook nog iets principieels: ik vond eigenlijk het debat – ik zal dat straks aantonen – in onze commissie wat aan de oppervlakte blijven, de oppervlakte van de aantallen: moet je gaan plussen en gaan minnen? Wat bleek? Daar ontstond absoluut geen helder beeld. Je had daar een aantal voorstanders van reductie en zij zeiden: "Ach, het kan best met wat minder." Zij zeiden ook: minder kerntaken, dus er is minder werk. De tegenstanders hadden ook heel goede standpunten en zeiden: "Dit is eigenlijk een soort verkapte kiesdrempel die opgehoogd wordt, de pluriformiteit gaat naar beneden en er komt steeds meer werk op minder mensen af." Tot zover een

heel korte samenvatting van wat ik in de commissie BEM beluisterd heb.

Waar heeft onze fractie over gepraat? Waar gaat het eigenlijk om? Wij willen een heel duidelijk signaal via onze gedeputeerde aan Den Haag geven. Onze typering van het voorstel van de minister is dat je zou kunnen zeggen: "Dit nu Haagse bluf." Haagse bluf: daarmee bedoelen wij: het is veel lucht en het is een zweem van arrogantie op deze manier over de provincies en de andere lagere overheden te praten. Ik wil daar een aantal argumenten voor geven. Het eerst is eigenlijk dat wij goed moeten kijken als wij het hebben over bestuurlijke verhoudingen in het land, dat er een evenwicht is in het Huis van Thorbecke en dat er dus niet aan de ene kant, een paar jaar geleden en nu opnieuw, over de provincies wordt gezegd 'die kunnen wel wat minder', zonder dat er de afgelopen jaren bijvoorbeeld binnen de rijksoverheid een zelfde gesprek plaatsvond. Je moet dan ook niet eerst naar de provincies en de gemeenten gaan en dan misschien nog eens het gesprek in het Rijk hebben. Dus het gaat om dat evenwicht.

Het tweede sluit daarbij aan: gelijke monniken, gelijk kappen. Je moet niet anders gaan kijken naar gedeputeerden dan naar wethouders. Je moet niet bij de Staten een stapeling krijgen van verkleining van de Staten zonder dat je op landelijk niveau daarnaar kijkt. Een van de belangrijkste dingen is dat onze fractie van mening is dat democratie geen conjunctuurgegeven is en dat wij bijvoorbeeld, omdat er nu bezuinigd moet worden, moeten zeggen: "Dan kan er ook nog wel wat bezuinigd worden op het aantal politieke ambtsdragers." Dat kunnen heel goede overwegingen zijn en ik respecteer het standpunt dat je minder politieke ambtsdragers moet hebben. Dat kan misschien de kwaliteit van het debat bevorderen. Het is echter geen conjunctuurgegeven, het is geen bezuinigingsgegeven. Dat past niet in de gedachte van de Trias Politica, waarin je zegt dat er een wetgevende macht, een uitvoerende macht en een rechterlijke is.

Het kan best zo zijn dat er redenen zijn om in een laagconjunctuur dat zelfs omhoog te halen: meer controle en meer mensen die erop toezien. Dat is een apart debat dat gevoerd moet worden. Om dat aan te tonen nog even terug naar de wet die voorligt, of het gaat hier om een hervorming en als het om een hervorming gaat, dan moeten wij ook

praten over een hervorming. Dan moet het bijvoorbeeld gaan over integratie met de waterschappen, dan moet het gaan over een kiesdrempeldiscussie, dan moet het gaan over andere vormen van democratie waar wij naartoe willen in de toekomst. Dan is het een hervorming. Of het gaat over een bezuiniging en dan kunnen wij met de provincies heel goed praten hoe wij op een andere manier kunnen bezuinigen. Dan kunnen wij het misschien ook nog even over onze salarissen hebben en dat daar misschien wat kan en noem maar op. Dan gaat het over bezuinigingen. Hier gaat het over vlees noch vis. Gedeputeerde, ik hoop dat u er wat mee kunt.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Er moet even iets van mijn hart, want bij de radicale uitspraak van de provinciale statenfractie CDA in Drenthe om alle provincies weg te halen en naar 100 gemeenten te gaan, dachten wij drie weken geleden al: "Hoezo, het CDA de weg kwijt, zij zijn enorm op dreef." Inmiddels is het congres geweest en ik zou bijna retorisch willen stellen, als ik zo kijk naar de hartenkreet van het CDA hier, dat wij wellicht elkaar in dat radicale midden landelijk tegenkomen. 'Bestuurlijke herinrichting' is dan een te groot woord, maar het CDA wil in elk geval het hele debat daarover voeren. Ik ben dus heel benieuwd waar dit toe gaat leiden, want wij zitten natuurlijk al lang in dat radicale midden. Als ik het woord 'hervormingen' hoor, gaat mijn hart bijna sneller kloppen.

Over democratie heeft Churchill eens gezegd: "Democratie is de slechtste regeringsvorm op alle andere methoden die al geprobeerd zijn na." Als democraat zie ik uiteraard ook de beperkingen, maar ik ben ervan overtuigd dat democratie de beste keuze is uit de smaken van staatsbesturen die er bestaan. Het werk van volksvertegenwoordiger is hierbij essentieel. Voor ons ligt een statenvoorstel naar aanleiding van het voornemen van het kabinet om het aantal politieke ambtsdragers te verminderen. Laat een ding duidelijk zijn: D66 staat voor een efficiënt, effectief en goed democratisch te controleren bestuurlijke indeling van Nederland. Dat kan samengaan met een vermindering van het aantal politieke ambtsdragers. Daar zijn wij dan ook niet per se tegen. Echter, als wij het kabinetsvoorstel alleen even op onszelf als Provinciale Staten betrekken, zijn wij tegen dit kabinetsvoorstel en daarmee voor het statenvoorstel waarin het college

dit verwoordt. Ik ben het eens met de ChristenUnie dat je in elk geval moet uitspreken wat je daarvan vindt. Wij hebben er alle vertrouwen in dat de gedeputeerde, kijkend naar de democratische uitspraak zo meteen, die een meerderheid of een minderheid heeft, dat zal inbrengen bij het IPO en dat dit zeker zijn nut zal brengen.

De drie voornaamste redenen tegen het kabinetsvoorstel. Laten wij eerst maar eens heel bestuurlijk Nederland bestuurlijk opschalen tot een effectief, efficiënt en goed democratisch geheel. Dat leidt vanzelf tot een vermindering van bestuurders en volksvertegenwoordigers. Daarna kun je altijd nog een vermindering toepassen zonder de volksvertegenwoordigende rol uit te kleden. Maar wel in die volgorde. Het komt een beetje tegemoet aan het betoog van het CDA, op een iets ander niveau, maar ik proef daar wel een raakvlak.

De vorige vermindering van Statenleden in 2007 heeft geleid tot een acceptabele werkdruk, kijkend naar de werkdruk van een Statenlid van een gemiddelde fractiegrootte.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Mevrouw Versteeg heeft het over opschalen. Wat bedoelt zij dan: provincies in elkaar schuiven, gemeentelijke herindelingen?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Beide. Gewoon opschalen van provincies en gemeenten.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Van beide is mevrouw Versteeg een voorstander?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ja, van beide ben ik een voorstander.

Ik had het over de gemiddelde werkdruk van een gemiddelde fractiegrootte. Nog een keer het aantal Statenleden verminderen, vergroot naar ons inzicht te veel de tijdsbelasting, zeker voor kleinere fracties, als die al niet verdwijnen. Dan lijdt of de kwaliteit van het volksvertegenwoordigend werk eronder of steeds minder mensen willen dit naast hun baan en/of gezin doen. Dat leidt tot een nog eenzijdiger afspiegeling van de maatschappij binnen de volksvertegenwoordiging.

Het kabinet suggereert voorts dat kleinere volksvertegenwoordigingen meer op hoofdlijnen gaan stu-

ren. Kijkend naar onze eigen Staten is dat de afgelopen periode en ook nu niet het geval, onlangs de vermindering van 25%. Dat is een cultuurprobleem dat je niet aanpakt met een structuurverandering, zo is maar eens gebleken.

Ik sluit af. Ook al is democratie in de woorden van Churchill vrij vertaald de minst slechte van alle staatsvormen die er zijn, wij zullen niet voor een 'democratie light versie' gaan. Als je voor iets kiest, doe je het goed en zorg je ervoor dat volksvertegenwoordigers fatsoenlijk de representatie van degenen die hen verkozen hebben, kunnen uitvoeren.

De heer IJSSENNAGGER (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Het is crisistijd en niet alleen Henk en Ingrid, maar ook Fatima en Ahmed worden meerdere jaren achtereenvolgens getroffen, dan weer door de ene bezuinigingsmaatregel, dan weer door de andere. Hogere belastingen, hogere premies, lagere subsidies of andere tegemoetkomingen, hogere eigen bijdragen, hogere energieprijzen en noem maar op, en uiteindelijk kan er ook nog ontslag en werkloosheid volgen. Als dat plaatsvindt, zullen de werknemers die overblijven in het bedrijf, allemaal een tandje hoger moeten schakelen om dat bedrijf overeind te houden.

Wij vinden dat het openbaar bestuur zichzelf niet kan uitzonderen van dat soort maatregelen. Wij kunnen niet zeggen: "Kijk, in 2007 zijn wij al achteruit gegaan en nu is het genoeg." Als Henk en Ingrid en Fatima en Ahmed dat zeggen, dan valt er verder niets meer te bezuinigen.

Wij kunnen ons vinden in het voorstel dat minister Donner ons heeft gestuurd. Wij zullen dus geen voorstander zijn van de reactie zoals die nu gegeven is. Wij denken dat wij het met minder Statenleden aankunnen: gewoon ons wat meer beperken tot hoofdlijnen. Ik moet eerlijk zeggen, de discussie van vandaag volgend, als wij praten over de hulp van de coördinator bij een subsidieproject, dan denk ik dat wij erg diep gezakt zijn en dat wij erg in detail gaan praten. Laten wij ons dus beperken tot hoofdlijnen. Dan kunnen wij het makkelijk met minder mensen aan.

Nogmaals, wij steunen het rijksvoorstel en wij steunen niet de reactie zoals nu geformuleerd is.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik moet bekennen, toen collega De Kruijf sprak, dat mij even de moed in de schoenen zonk. Ik dacht:

wat moeten wij hier nu nog? Ik dacht ook aan zijn collega Driehuijs, die juist had bekend dat hij weer optimistisch was geworden en lichtpuntjes zag. Ik dacht: "Dat gaat niet goed." Uiteindelijk bleek dat het een zeer eloquente wijze was om aan te kondigen dat de fractie van de PvdA hierover verdeeld is. In de commissie BEM is gevraagd om een conceptbesluit. In die commissie is een forse discussie gevoerd die ik niet zal herhalen. Ik dank het college dat hier een conceptbesluit is neergelegd dat naar ons idee redelijk adequaat is.

Het gaat vaak om de aantallen. Dat is ook een van de punten van de discussie. Het is naar onze opvatting zeer arbitrair of het meer of minder is. Ik vind dat het op dit moment, om twee redenen, geen uitspraak kan hebben en dus ook geen steun voor het voorstel van de regering. De eerste reden is dat wij een paar jaar geleden al zijn gereduceerd en dat hebben gekoppeld aan een verdere ontwikkeling van onze werkwijze. Ik vind dat wij de tijd moeten hebben om die verder te kunnen ontwikkelen. Ik wijs erop dat wij ook al de stap hebben gezet om het aantal collegeleden drastisch te beperken. Dat is goed, dat kan en dat moet, maar om daarover dan nog weer absolute discussies te voeren, moet wat ons betreft niet. Wat dat betreft staat het goed in het conceptbesluit.

Ook het tweede punt staat er ook redelijk goed in, maar dat zou iets scherper kunnen, namelijk het gemis aan een visie. Collega Buiting heeft daarover al het nodige gezegd en ik zal niet zeggen dat ik het daar helemaal mee eens ben, maar ik geloof niet dat dit het moment is waarop wij tot de diepste diepten moeten gaan om uit te vechten en uit te vinden hoe wij het allemaal willen zien. Wat ons betreft is het duidelijk dat het voorstel, zoals het is gedaan, volstrekt opportunistisch is en elke visie mist. De passage die in het conceptbesluit staat – dat er behoefte is aan een integrale visie – kunnen wij alleen maar ondersteunen. In die zin zou dat wel wat scherper mogen, want dat staat bij ons voorop. Datgene wat de fractie van de ChristenUnie nog zal presenteren, zullen wij steunen. Verder zijn wij tegen het voorstel dat de regering nu doet, vanwege de vurige bezuinigingsoverwegingen die erachter zitten.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! De politiek moet minder kosten en efficiënter werken. Dit doel zal de SP van harte steunen. De manier

waarvan het wetsvoorstel uitgaat, vindt de SP niet de juiste manier. Het gaat niet van de feiten uit. De regering zal vermindering van het aantal Provinciale Staten niet loskoppelen van de beslissing over het aantal leden van de Eerste en de Tweede Kamer. De SP vindt dat niet nodig. Je kunt best provinciaal al wel bekijken en niet wachten tot er grondwetswijzigingen zijn doorgevoerd voor de Eerste en Tweede Kamer. Dat kan lang duren. De reguliere verkiezingen zijn pas over ruim drie jaar.

Toen in 2007 het aantal statenleden verlaagd werd, was daarvoor eigenlijk een goed voorstel. Met minder Statenleden vallen de kleine fracties eerder onder kiesdeler. Dat maakt de vergaderingen misschien korter, maar het zegt natuurlijk helemaal niks over de echte mogelijkheden voor efficiëntie. De volksvertegenwoordigende taken zullen zeker niet minder worden. Het is zaak niet zomaar relatief kleine groepen uit te sluiten van deelname aan de provinciale politiek. Dat betekent dat onze zaal niet meer juiste afspiegeling zou zijn van de maatschappij. Ik vrees dat als wij zo doorgaan, wij over een tijd twee grote partijen hebben, zoals in de Verenigde Staten: de SP en nog een partij.

Een andere overheid met minder bestuurlijke drukte heeft natuurlijk niks te maken met de 35 of 47 statenleden. Bestuurlijke drukte verdwijnt door de vele organisaties te laten verdwijnen die elkaar overlappen, bijvoorbeeld de waterschappen en de WGR. In deze moeilijke tijd, waarin iedereen het overal met minder moet doen, moeten wij als politiek het goede voorbeeld zijn voor de anderen. Wij moeten bij onszelf beginnen. De SP kiest voor een solidaire, sociale en snelle oplossing die beter bij deze tijd past. Als op alles bezuinigd moet worden, cultuur, onderwijs, zorg en noem maar op, waarom dan niet op onszelf, de politiek? Waarom beginnen wij niet bij onszelf? Waarom kunnen wij niet met minder, zoals de mensen die ons gekozen hebben? Een betere oplossing is het verlagen van het salaris van statenleden met eenderde. Dit vergt echter het snijden in eigen vlees. Het aantal Statenleden wordt niet teruggebracht en de taken kunnen efficiënt worden uitgevoerd. Ook is er daarvoor geen grondwetswijziging nodig. Misschien voelen wij dan de burger beter aan als de politiek over bezuinigingen beslist. Daarvoor heb ik een motie voorbereid, die ik graag wil indienen.

Motie Mg (SP):

Provinciale Staten snijden ook in eigen vlees (nadien gewijzigd)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012;

overwegende dat:

- *de economische situatie de noodzaak meebrengt tot ingrijpende bezuinigingen;*
- *Provinciale Staten hierin ook een eigen verantwoordelijkheid hebben en zich dus niet mogen ontzien;*

spreken uit:

dat een lagere onkostenvergoeding voor statenleden alleszins redelijk is;

besluiten:

de vergoeding voor statenleden per direct met eenderde te verlagen;

dragen het college op:

dit besluit van Provinciale Staten te verwerken in de begroting en alle andere van toepassing zijn documenten.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ik betwijfel of deze motie hier in gediend kan worden, omdat de motie vreemd aan de orde van de dag is. De motie slaat niet op het onderwerp. Ik wil de motie zodadelijk nog even goed lezen. Het is overigens aan de Staten. Er wordt een uitspraak verwacht over het aantal statenleden. Het gaat niet over de vergoedingen of over de hoogte van de vergoedingen. Ja, mevrouw Mineur, u kunt zeggen dat u dat flauw vindt, maar als er een motie ingediend wordt op een onderwerp, moet die motie betrekking hebben op dat onderwerp.

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het is een alternatieve oplossing voor een probleem dat hier gesteld wordt. Mij dunkt dat dat relevant is. Ik blijf het flauw vinden.

De VOORZITTER: Ik zie dat u zich daarover opwindt. Dat moet u niet doen.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zien eigenlijk het hele wetsvoorstel zo dat de bedoeling ervan is dat de politiek minder gaat kosten en dat wij gaan bezuinigen. Wij zien deze motie als een alternatief voor de bezuinigingen, zodat er niet op de volksvertegenwoordigers bezuinigd wordt, maar wel op ons salaris en wij ons werk kunnen blijven doen.

De VOORZITTER: Als u zegt: door vermindering bespaar ik geld en ik kom op deze manier aan een besparing, dan kun je de relatie wel leggen.

De heer LUTFULA (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat was onze bedoeling.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is een prachtige illustratie, zoals ook net de inbreng van de fractie van de PVV, dat je dit soort discussies niet door elkaar moet voeren: bezuinigen en eventueel bestuurlijk hervormen. Er is misschien niks tegen bestuurlijk hervormen, maar heb het dan ook over bestuurlijke hervorming of over bezuinigingen. Door het zo door elkaar te gooien, krijg je totaal door elkaar lopende debatten. Dat is erg jammer, want het moet gaan over optimalisering van de democratie. Ik vind dat daar het punt bezuiniging niet aan de orde moet zijn.

De VOORZITTER: Uw punt is duidelijk. De motie verzoekt het punt ter kennis te brengen aan het kabinet. Er staat: "dragen het college op: dit besluit van Provinciale Staten te verwerken in de begroting en alle andere van toepassing zijn documenten." Wij stellen de vergoedingen van de statenfracties niet vast, ook niet van de leden. Dat doet de provincie zelf niet; het is een rijksregeling.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij allerlei bezwaren voorstellen. Ik heb ook zelf helemaal geen warme gevoelens bij het idee dat wij er wat minder voor krijgen. Aan de andere kant heeft collega Buiting volstrekt gelijk met zijn opmerking dat hier twee discussies aan elkaar gekoppeld zijn. Ik weet nog niet precies hoe de motie geformuleerd is, maar als de motie adequaat geformuleerd is zonder dat er allerlei uitspraken over rijksbegrotingen en dergelijke wordt gedaan, dan vind ik dat wij erover zouden moeten kunnen praten. Ik zou de motie echter eerst willen lezen,

voordat wij hierover in het luchtledige doorgaan.

De VOORZITTER: Ik stel voor aan mevrouw Meijer, en dat is niet flauw bedoeld, nog even goed de tekst te bekijken en of zij er iets mee wil doen.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik was het helemaal eens met de woorden van de heer Buiting dat vermindering van het aantal politieke ambtsdragers geen onderdeel zou moeten zijn van de conjunctuur. Bezuinigingen, zoals ik ook tijdens de commissievergadering al heb aangegeven, mogen nooit de reden zijn dat je met elkaar gaat spreken over vermindering van het aantal ambtsdragers.

In de commissie hebben wij al een uitvoerige discussie hierover gehad. Net noemde ik al een van de overwegingen die daarbij aan de orde is gekomen. In het statenvoorstel staan alle overwegingen keurig onder elkaar. Ik wil er nog twee uitlichten, omdat die voor de ChristenUnie cruciaal zijn.

In de eerste plaats gaat de kiesdrempel omhoog, hetgeen nadelig is voor kleine fracties, waardoor de pluriforme vertegenwoordiging achteruit gaat en er vervlakking kan optreden. De fractie van D66 noemde dat een 'democratie light'. Dat is niet wat wij ambiëren. Ik denk juist dat die pluriforme vertegenwoordiging de kracht is van de democratie; dat moet je niet willen afvlakken.

Het tweede punt, dat ik ook heb ingebracht, is dat het te bezuinigen bedrag in geen verhouding staat tot het verlies aan kwaliteit. Die twee punten wilde ik nog onderstrepen.

Wat voorts opvalt als ik het stuk lees, en dan val ik een beetje in herhaling, is dat het ontzettend bezuiniginggedreven lijkt. Natuurlijk zijn wij ook voorstander van een kleine overheid, een efficiënte overheid. Er wordt echter automatisch de koppeling gelegd naar het aantal vertegenwoordigers in Provinciale Staten. De ChristenUnie vindt die koppeling niet logisch. Het ontbreekt in het hele stuk aan visie. Wat ons betreft is dat ook een signaal dat richting het IPO duidelijk kenbaar gemaakt moet worden.

Als ik kijk naar het besluit dat aan Provinciale Staten is voorgelegd, dan is ons opgevallen dat daarin een soort tegenstrijdigheid zit. Er zitten twee gedachten in die min of meer tegenstrijdig zijn. Daarom hebben wij een amendement voorbereid dat in

de eerste plaats die tegenstrijdigheid weghaalt en dat verder iets wil toevoegen over het gebrek aan visie.

Amendement A8 (ChristenUnie, D66, PvdD, 50Plus, CDA, GroenLinks, SGP, SP):

vermindering aantal politieke ambtsdragers

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 30 januari 2012 ter behandeling van het statenvoorstel PS2012BEM02 Consultatie wetsvoorstel vermindering politieke ambtsdragers;

besluiten:

- *als eerste zin in de eerste besluittekst toe te voegen de zinsnede:*
- *"dat in het wetsvoorstel een integrale en samenhangende visie op de kwaliteit van het openbaar bestuur van ons land ontbreekt, op basis waarvan een discussie over het aantal politieke ambtsdragers gevoerd dient te worden";*
- *en de huidige tweede zin in de besluittekst (de zinsnede "dat een reductie uitsluitend dient te worden gezien in relatie tot een reductie op centraal en decentraal niveau, ofwel een integrale, samenhangende afweging") te verwijderen uit het besluit.*

Toelichting.

In het besluit wordt als eerste overweging genoemd dat een reductie van het aantal statenleden onverantwoord is in relatie tot de reductie die in 2007 heeft plaatsgevonden. Als tweede overweging wordt gesteld dat een reductie alleen kan plaatsvinden bij een integrale, samenhangende afweging op centraal en decentraal niveau. Daardoor bevat het besluit in zichzelf tegenstrijdige overwegingen. Een reductie van het aantal statenleden kan niet en onverantwoord zijn en integraal worden opgepakt. Derhalve dient de tweede overweging te worden geschrapt in het besluit. De tweede overweging verdient wel een plek in de tekst van het statenvoorstel (en staat daar ook al genoemd: dat over de voorstellen landelijk: centraal en decentraal, samenhangend en integraal moet worden besloten).

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde neemt stappen op het moment dat een gemeente in zijn begroting te veel ongedekte cheques heeft zitten. Wij vinden dat met elkaar heel terecht. Wat ligt voor ons op tafel? Een ongedekte cheque. Er is een heleboel geld dat wij nog moeten invullen en waarvan wij op dit moment geen idee hebben hoe wij dat gaan invullen, behoudens de opmerking dat minder politieke ambtsdragers ook minder ambtenaren met zich mee zal brengen. Meer kunnen wij er niet mee. Dat is volgens mij nooit een integrale goede afweging die je zou moeten maken. Daar gaan wij dus absoluut ook niet in mee. Er is geen afweging gemaakt op inhoudelijke argumenten. Wij zijn niet per definitieve tegen een verkleining van de Provinciale Staten. Het fenomeen kiesdrempel komt regelmatig naar boven, alsof dat gelijk betekent dat alle kleine partijen van tafel zijn. Ik heb eens even zitten rekenen met onze stemmenaantallen bij de laatste verkiezingen in verhouding tot alle getallen. Als de kiesdrempel wordt opgehoogd, betekent het dat de SGP hier nog steeds zit. Ik wil maar even het beeld wegnemen dat het gelijk betekent dat er nog maar twee grote partijen over zijn: de SP en D66. Het kan er best nog een beetje anders uitzien. U begrijpt dat wij het voorstel van het college volledig steunen.

De VOORZITTER: U zegt: het voorstel van het college. Het is een statendiscussie. Het college is heel bewust neutraal gebleven, omdat het uw discussie is.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp u. Ik formuleerde het verkeerd, maar de strekking is hetzelfde.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! 50Plus is tegen het wetsvoorstel vermindering politieke ambtsdragers. De redenen zijn divers. In de eerste plaats vinden wij het een onvoldragen, niet doordacht plan. Het betreft niet alleen minder bestuurders. Neem onze eigen provincie als voorbeeld: twee gedeputeerden minder, vier ambtenaren erbij. Het werk moet toch gedaan worden. Daarnaast is het voor kleinere partijen onmogelijk de kiesdrempel nog te halen, in elk geval zal het vele malen moeilijker zijn, waardoor de diversiteit van de bestuurlijke samenstelling enorm zal verschrompelen.

len. Lokale partijen, die juist zo kenmerkend zijn voor de lokale politiek, hebben nauwelijks nog kans om hun partij te laten ontwikkelen.

Door de vele herindelingen is er sowieso continu een enorme bezuinigingsronde aan de gang. Volgens 50Plus zou het veel beter zijn het hele kiesstelsel eens onder de loep te nemen. De hele maatschappij is sterk aan verandering onderhevig, maar ons kiesstelsel is er al vanaf 1848, het Huis van Thorbecke, en in 1918 is het algemeen kiesrecht ingevoerd, maar daarna nooit meer aangepast. Na de jaren zestig is Nederland gaan veranderen, maar het algemeen kiesstelsel dus niet. Als men dat wil veranderen, moet de Grondwet aangepast worden. Dan zegt men: dat is een andere discussie. Toch heeft het allemaal met elkaar te maken. Wij zeggen: niet hier en daar aan paar stenen uit het Huis van Thorbecke halen, maar gewoon het gehele stelsel onder de loep nemen. Deze boodschap zou 50Plus willen meegeven.

Wij steunen het amendement van de fractie van de ChristenUnie.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wat ons betreft, verwoordt het voorstel goed de discussie zoals deze is gevoerd in de commissie BEM. Dat is met uitzondering van het tweede onderdeel van beslispunt 1. Mevrouw Dik van de fractie van de ChristenUnie refereerde daar ook al aan. Beslispunt 1 stelt dat een verdere reductie onverantwoord is en onderdeel 2 van dit beslispunt stelt dat dit open is. Wat ons betreft wordt dit tweede onderdeel van beslispunt 1 dan ook geschrapt. Het wetsvoorstel leidt in de praktijk tot verhoging van de kiesdrempel, wat ten koste zal kunnen gaan van met name de kleine fracties. Een vlakke en minder pluriforme Provinciale Staten zal het gevolg kunnen zijn. Sommige meer specifieke geluiden zullen opgaan in grotere gehelen en minder gehoord worden of in het geheel niet meer gehoord worden. Dat is jammer, want het betekent dat ook de vertegenwoordigende stem van een behoorlijke minderheid onder druk komt te staan. Als kleinere fracties vertegenwoordigen wij toch vijf zetels. Het is maar zeer de vraag of deze kiezers zich zullen herkennen in het geluid van de grotere fracties. Laten wij niet vergeten dat in 2007 al een grote reductie van het aantal statenleden heeft plaatsgevonden. Tot slot de opmerking dat wat ons betreft de heer Buiting van het CDA mooie woorden heeft gesproken.

De VOORZITTER: Ik constateer, met het amendement in het achterhoofd, dat een ruime meerderheid zich in grote lijnen kan vinden met hoe het voorstel nu verwoord is, met inachtneming van het amendement. Dat maakt het straks bij de stemmen wat makkelijker.

Ik kom nog even terug op motie M9 van de SP. Voorgesteld wordt de motie zo te wijzigen, dat het dictum luidt: "spreken uit: de bezuiniging anders in te vullen door als Provinciale Staten het standpunt in te nemen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te verzoeken een wetswijziging te bevorderen tot verlaging van de statenvergoeding met eenderde". Dan is de motie aan het juiste adres. De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld. Deze komt straks als motie M9 in stemming. Daarmee sluit ik de beraadslagingen over dit agendapunt.

Statenvoorstel GowithoutSalt.

De heer ESSOUSI (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! GowithoutSalt: waar velen uit de naam niet opmaken waar het om gaat, konden wij dat nog steeds niet na de inhoudelijke beraadslagingen. Ik denk dat ik hier vandaag als enige sta, omdat het voor ons geen sterstuk is.

Wij zijn niet overtuigd van de economische slagkracht van dit project. Als je kijkt wat het gaat opleveren voor de provincie en het bedrijfsleven, dan is dat een mogelijke omzet van € 32 miljoen en 62 fte mogelijke werkgelegenheid. Er is geen degelijk onderzoek of een rapport dat dit onderbouwt. Waar wij van gedeputeerde Van Lunteren altijd onafhankelijke, analytische en goed onderbouwde businessplannen ontvangen, valt dat dit keer tegen en moeten wij het doen met één A4-tje, een memo, met verwachting en inschattingen van de projectpartners zelf. Met onduidelijke verwachtingen en vage inschattingen van de directe en indirecte werkgelegenheid en waar in het statenvoorstel ook nog eens wordt gesproken over mogelijk € 32 miljoen omzet, staat in dezelfde memo dat dit niet eenduidig is aan te geven en dat uitsplitsing dus onmogelijk is. Daarnaast vinden wij dit een onverantwoorde uitgave binnen de huidige financiële context, ook als je kijkt naar het roekeloze bezuinigingsgedrag van de coalitie. Aan de ene kant wordt er hard gesneden

binnen de cultuursector – de podiumkunsten gaan volgen, wat toch wel een bestaande creatieve sector is –, aan de andere kant wordt er € 0,5 miljoen gereserveerd voor dit onzekere project dat naar onze mening geen focuspunt is. Het focuspunt Life Sciences is veel meer gericht op de medische technologie. Wij willen ons op dit punt profileren op 'public health', stamcelonderzoek en oncologie en niet zozeer op het feit dat wij zoutarm voedsel produceren.

De gedeputeerde erkent het risico dat dit niet tot innovatie zal kunnen komen. Nu is dat altijd wel een risico bij innovatieve projecten. Dat is überhaupt het risico van ondernemerschap. Wij vragen ons echter toch af waarom je in deze schaarse tijden hiervoor publieke middelen zou willen inzetten. Het moge duidelijk zijn: voor ons is de economische slagkracht niet genoeg onderbouwd. Het past niet binnen de financiële context en er is te veel onzekerheid over een project dat geen speerpunt is. Op basis hiervan kunnen wij vooralsnog niet meegaan om € 0,5 miljoen belastinggeld, publiek geld, op deze manier te vergokken.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de SP heeft met belangstelling de discussies gevolgd, ook in de commissie MME en via de aanvullende stukken die daarop gevolgd zijn. Het standpunt wordt dat wij van mening zijn dat ondernemingen van een omvang als Heinz en daarmee vergelijkbaar heel goed in staat zijn in te spelen op nieuwe markten en nieuwe behoeften. Zo zijn er heel veel ontwikkelingen gekomen, omdat innovatieve bedrijven bepaalde keuzes maakten. Om op dit moment in de maatschappelijke en politieke context waarin wij ons als provincie nu bevinden, met de bezuinigingen die aan alle mogelijke instellingen en instanties zijn opgelegd, dit soort ondernemingen met een € 0,5 miljoen te spekken, met daarvoor in ruil een aantal toezeggingen en prognoses, die niet keihard zijn en waar toch twijfels bij zijn of die maatschappelijk in die zin te verantwoorden zijn, vinden wij geen goede keuze. De fractie van de SP zal zich dan ook tegen dit voorstel keren.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoorde geen directe vragen die aan mijn adres werden gesteld, maar ik voel mij natuurlijk wel geroepen iets te zeggen op de punten die gemaakt zijn.

Met betrekking tot het financieel kader maken wij gebruik van de stimuleringsregeling die wij hier in de Staten hebben gemaakt. Ik heb ook duidelijk gemaakt dat het in principe de bedoeling is dat wij zo snel mogelijk met een voorstel naar de Staten komen, waarin wij bredere kaders neerzetten waar aan dit soort voorstellen moeten voldoen. Dat is de reden dat er nu één voorstel naar de Staten komt. De verwarring die ik wil wegnemen, is dat het project dat wij voordragen een project is dat alleen aan Heinz toekomt. Wij financieren namelijk niet aan één bedrijf. Dat kan niet, want dat zou niet door de staatssteuntesten komen. Dit project wordt gedragen door een aantal partijen. Voor ons was een belangrijke randvoorwaarden daarbij dat het in elk geval moet leiden tot een combinatie tussen de universiteiten en Utrecht en Wageningen. Dat is een van de opdrachten die de Staten in de Economische Visie breed aan het college hebben meegegeven met betrekking tot food. Het is namelijk niet specifiek een sector die in eerste instantie in onze Economische Visie zat. De Staten hebben er echter nadrukkelijk op aangedrongen die verbinding te zoeken. Die verbinding zien wij in dit voorstel. Het is een voorstel dat vanuit het bedrijfsleven geïnitieerd wordt. Daarmee hebben wij aangegeven dat de projecten die wij zoeken op het gebied van economische stimulering daar vandaan moeten komen, omdat wij ons geld op die manier zoveel mogelijk gematcht kunnen zien. Dat is de verantwoording. Dit zijn de punten die ik nog ter correctie wilde toevoegen aan hetgeen is gezegd. Verder liggen er op dit moment geen vragen.

De VOORZITTER: Dan sluit ik de beraadslagingen over dit agendapunt.

Statenvoorstel Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie.

De VOORZITTER: Dit statenvoorstel had en ster en houdt een ster.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Ik kom even terug bij motie M1. De gedeputeerde zou haar advies daarover nog geven. Motie M1 is inmiddels gewijzigd in die zin, dat de tweede zin in het verzoek aan Gedeputeerde Staten wordt geschrapt. Het verzoek aan Gedeputeerde

teerde Staten luidt: "dat zij Bureau Jeugdzorg laten stoppen met het beleggen van belastinggelden, die daar immers niet voor bedoeld zijn". U krijgt een gewijzigde motie M1 uitgereikt. Ik vraag de gedeputeerde deze motie van een advies te voorzien.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wilde de motie overbodig verklaren. De motie is weliswaar ingekort, maar er wordt niet beledigd in de zin van het accepteren van speculaties van winst en verlies. In feite is het niet meer dan geld wegzetten op een spaarrekening, zo is mij verteld. In die zin vind ik de motie dus overbodig, omdat deze van beleggen spreekt, terwijl dat niet het geval is. Wat ik wel zal doen, is in het bestuurlijk overleg, dat ik een aantal malen per jaar heb, met Bureau Jeugdzorg in gesprek gaan over zijn financieel beleid, omdat dit een onderwerp is dat in het algemeen niet aan de orde komt. Ik zie daarin een mooie aanleiding dat op de agenda te zetten. De uitspraak die in de motie verwoord is, vind ik overbodig, omdat er geen sprake van is op dit moment.

De VOORZITTER: Dan is er een vraag van de heer Schaddelee om een gewijzigde motie M8 in te dienen.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een paar aanpassingen in motie M8 naar aanleiding van de beantwoording van de gedeputeerde. Bij de drie overwegingen komt een aanpassing in de tweede overweging. Er staat: "festivalsubsidies moeten bijdragen aan een structurele verbetering van de culturele infrastructuur". Daar aan wordt nu toegevoegd: "met daarbij oog voor de realiteit van dit moment".

De derde overweging gaat over de evenwichtige spreiding van de festivals over de provincie. Daar heb ik van gemaakt: "het van belang is dat de festivals een breed publieksbereik vanuit de provincie hebben". Met die aanpassingen wil ik motie M8 indienen.

De VOORZITTER: Wij zullen die motie in gewijzigde vorm vermenigvuldigen en verspreiden. Ik kan mij voorstellen dat de Staten nog behoefte hebben om even de koppen bij elkaar te steken voordat wij tot de stemverklaringen overgaan. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 20.16 uur tot 20.32 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Voordat wij naar de stemverklaringen en de stemmingen gaan, wil ik eerst nog even teruggaan naar de heer Schaddelee over motie M8.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het wordt nu een beetje een wijzigingsfestival. Ik heb nog één wijziging bij motie M8. Dat is bij de eerste overweging. Daar staat nu: "festivalsubsidies eindig dienen te zijn ...". Dat wordt: "festivalsubsidies op enig moment eindig dienen te zijn ...". Dat is de nuancering.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat u dat allen met de pen wilt verwerken. "Op enig moment" wordt toegevoegd bij de eerste overweging. Dan ga ik naar de heer Van der Steeg voor motie M4.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik ga wat schrappen in motie M4. De eerste overweging blijft staan, luidende: "Aanrijdingen met hoefdieren leed veroorzaken voor mens en dier". Dan schrap ik verder alle overwegingen. "Constaterende dat" en "verzoeken het college van GS om" blijven gewoon staan.

De VOORZITTER: In motie M4 wordt alles geschrapt, behalve "constaterende dat" en het dictum. Er zijn 46 mensen aanwezig. Ik vraag u zodadelijk of u een stemverklaring wilt geven. Ik vraag u dat kort en bondig te doen. Straks bij de stemmingen kunt u alleen "voor" of "tegen" aangeven.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Bij de discussie over de motie die wij ingediend hebben over de Wsw was het de vraag: wat doen wij ermee? Ik wil daarop nog even terugkomen voordat de motie in stemming wordt gebracht. Ik heb de gedeputeerde gevraagd wat hij vindt van de motie. Gedeputeerde Van Lunteren, verantwoordelijk voor het inkoopbeleid, gaf aan: eigenlijk doe ik dat wel en vind ik de motie niet nodig. Ik ben een beetje bang voor allerlei losse opdrachttjes en ik heb gezegd: "Ja, daar kan ik mij wel wat bij voorstellen." Ik heb het de tweede gedeputeerde gevraagd, de heer Krol, die verantwoordelijk is voor dit onderdeel, en die zegt: "Ik kan de motie

eigenlijk wel gebruiken." Die twee antwoorden afgewende, wil ik de motie toch in stand houden.

De VOORZITTER: U handhaaft de motie. Zijn er stemverklaringen?

Mevrouw MINEUR (SP): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring over statenvoorstel 10, Paleis Soestdijk. Wij steunen dit voorstel op basis van de uitspraak van de gedeputeerde in de commissie RGW, dat er, en ik citeer: "maatregelen genomen worden om te zorgen dat de bijzondere dieren en planten in het gebied niet achteruitgaan. Het gebied zal iets drukker worden, maar de provincie zal er alles aan doen om de huidige dieren daar te houden." Onder die voorwaarde gaan wij akkoord.

De heer MEIJER (SP): Mijnheer de Voorzitter! Omdat het 'hoe en het waarom' en het 'ten behoeve van wie' altijd een terugkerende discussie is, zal de fractie van de SP tegen agendapunt 13, Statenvoorstel Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie, stemmen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ten aanzien van amendement A1 van de fractie van de ChristenUnie over het edelhart en consorten: wij zullen voor dit amendement stemmen. Wij kunnen ons namelijk vinden in het dictum. Wij distantiëren ons van de toelichting, voorzover daarin gesproken wordt over de noodzaak tot afschot.

Motie M1 van de fractie van de PVV over jeugdzorg steunen wij ook. Wij leggen de motie namelijk zo uit dat de PVV wil dat het geld daar terecht komt waarvoor het bedoeld is, namelijk de kinderen. Dat standpunt steunen wij.

Motie M5, hoefdieren en damherten: wij staan sympathiek ten opzichte van delen van de motie. Echter, navraag bij collega Hoefnagels leert dat afschot ook onderdeel is van deze motie. Daarin is het verschil dan direct gelegen met het amendement dat wij hebben ingediend, samen met de fractie van de SP.

De VOORZITTER: U steunt motie M5?

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben opmerkingen ten aanzien van een aantal amendementen en moties, die wij als stemverklaringen willen geven.

Motie M2, Brede maatschappelijke blik bij onderhoud EHS, kunnen wij steunen, met dien verstande dat het wat ons betreft een onderdeel dient te zijn van de nader te formuleren visie op natuurbeheer en de wijze waarop een en ander kan worden uitgevoerd.

Motie M3, Stoppen met lobby: de gedeputeerde, zoals hij het nog een keer uiteengezet heeft, lobbyt voor verbetering van de luchtkwaliteit en niet voor minder. Ik vind de motie nogal suggestief in die zin en niet getuigen van geluisterd hebben naar de gedeputeerde. Men hoeft het daarmee niet eens te zijn, maar om te zeggen "het is zo", gaat ons te ver.

Amendement A5, het festivalbeleid: wij vinden de motie op dit punt helderder.

De VOORZITTER: Wat zegt u precies over amendement A5?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen amendement A5 niet, omdat wij de motie die daarover ook is ingediend, helderder vinden.

Dan de gewijzigde motie M8. Wij begrijpen de bedoeling. Die is op zichzelf niet verkeerd, maar het effect ervan is wat ons betreft niet te overzien: wat betekenen al deze overwegingen, waar leidt het toe en welke invloed heeft dat?

Amendement A1. Collega Fastl heeft al gezegd dat het ons hart heeft. Nu wij het amendement nog een keer lezen, is het wat ons betreft te algemeen om tot resultaten te kunnen leiden. Om die reden zijn wij hier tegen.

Dan motie M9, Provinciale Staten snijden ook in eigen vlees. In de fractie zijn de meningen hierover enigszins verdeeld. Sommigen vinden dat er zeker sprake mag zijn van een vermindering van onze toelage voor ons werk, anderen vinden dat het al niet aantrekkelijk genoeg is wat dat betreft. Niet omdat je voor het geld de politiek in gaat, maar de filiaalchef van Albert Heijn moet ook thuis kunnen komen met: "Ik heb er niet op verloren." Het feit dat er een richtgetal in staat, namelijk met eenderde, brengt ons gezamenlijk tot de conclusie dat wij niet voor deze motie kunnen zijn.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen een aantal opmerkingen maken. In de eerste plaats bij agendapunt 8, het statenvoorstel festivalbeleid. Wij willen aangeven dat voor het voorstel zullen stemmen. Wij willen heel nadrukkelijk uitspreken dat wij tegen die coördinator zijn. Daar is uitvoerig over gesproken. Daar is vast wel een mouw aan te passen. Wij zijn ook tegen de commissie voor de grote festivals.

Agendapunt 10, gebiedsvisie Paleis Soestdijk: het is goed dat er een visie ligt. Wij zullen die steunen. Wij willen graag genoteerd zien dat het heel duidelijk moet zijn dat dit een rijksverantwoordelijkheid betreft, zeker als het gaat om de financiën. Er zal wat ons betreft geen provinciale financiële verantwoordelijkheid of betrokkenheid zijn.

Agendapunt 11, vermindering aantal politieke ambtsdragers: ik heb al opgemerkt dat vier van onze fractieleden voor het voorstel zullen stemmen en drie tegen. Wij gaan ervan uit dat het tweede gedachtestreepje verdwenen is. Dat heeft overigens ons aller instemming.

Dan een opmerking bij motie M3, Stoppen met lobby versoepeling normen luchtkwaliteit. Wij hebben de discussie gehoord, maar om elk sprankje van twijfel weg te willen nemen, steunen wij toch deze motie.

Amendement A1, aanpassing beleidsnota edelhart c.s. Wij vonden Gedeputeerde Staten absoluut overtuigend. Het gaat om het voorkomen dat hier grote aantallen in de provincie verschijnen. Wij zullen dit amendement niet steunen.

Eenzelfde redenering geldt voor amendement A2, wild zwijn. Ook daarin vonden wij Gedeputeerde Staten overtuigend. Ook dit amendement zullen wij niet steunen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Twee stemverklaringen van de fractie van D66. Dat betreft motie M8, kaders festivalbeleid. Wij zullen tegen de motie stemmen, omdat wij de meerwaarde van deze motie niet inzien.

Wat betreft amendement A3, damherten Plantage Willem III, steunt de fractie van D66 het streven naar een zo diervriendelijk mogelijk beheer van de populatie, maar afschot valt niet uit te sluiten. Wij zullen tegen stemmen.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de Voorzitter! Een aantal stemverklaringen, te beginnen bij

het statenvoorstel over het Milieubeleidsplan. Wij vinden het kwalijk dat de gedeputeerde een kritische datum heeft laten verstrijken. Wij zullen voor de technische verlenging van het Milieubeleidsplan stemmen, maar wij committeren ons zeker niet aan de inhoud ervan.

Agendapunt 12, gowithoutsalt: wij zien geen rol voor de provincie bij volksgezondheid en voedselveiligheid. Edoch, als wij eigen geld terug kunnen halen uit Europa en daarbij ook nog eens de werkgelegenheid kunnen dienen, dan zijn wij daar voor. Motie M2 van de fractie van de SGP: ik wil toevoegen dat wij aan de heer Van Wikselaar hebben gevraagd dat het doel toch ook moet zijn om Wsw-ers naar de markt te geleiden. Dat heeft hij toegezegd. Ik vind het goed dat toch nog een keer te zeggen, zeker omdat de gedeputeerde dat ook als doel ziet. Dan de amendementen A1 en A3: wij kunnen ons daarin vinden, ware het niet dat wij tegen het voorstel zijn. Ik kan niet een amendement steunen en een voorstel afstemmen, dus helaas sneuvelen die amendementen bij onze fractie.

De heer GRAAFF (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben een stemverklaring bij motie M4. Deze motie snijdt naar onze mening een terecht punt aan, maar wij vinden dat er een integrale afweging binnen het verkeersbeleid dient plaats te vinden. Als het later dit jaar aan de orde komt in de commissie MME en waarschijnlijk ook in de Staten, dan zijn wij daarvan een voorstander. Wij stemmen op dit moment niet in met deze motie.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een stemverklaring bij motie M1. Ook wij vinden dat jeugdzorg niet moet beleggen, maar wij vonden de verklaring en de uitleg van de gedeputeerde meer dan afdoende. Wij vinden dat er door dit soort moties ook geen verkeerde signalen moeten worden gegeven alsof dingen gebeuren die niet gebeuren. Wij zijn tegen.

De heer VAN WIKSELAAR (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het betreft motie M1. De discussie tussen de PVV en de gedeputeerde was voor mij niet helder. Als ik hoor over die overschotten in meerdere jaarrekeningen, dan zou ik er in elk geval meer over willen weten. Dan zit je nu op de scheidslijn: stem je voor of tegen? Legt u mijn voorstem daarom zo uit dat als dit het geval is, ik het een slechte zaak

vind. Ik heb echter niet de basis om te zeggen: het is wel of niet zo. Ik stem dus voor met deze achtergrond.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Voor motie M1 kunnen wij ons volledig aansluiten bij de redenering van de SGP.

Wij willen een stemverklaring afgeven bij statenvoorstel Gebiedsvisie Paleis Soestdijk en omgeving. De fractie van de ChristenUnie is teleurgesteld over de inhoud van deze gebiedsvisie die geen recht doet aan de motie die hierover breed in deze Staten is aangenomen. Tegelijkertijd beseffen wij dat de inhoud van de visie, zoals die nu voorligt, gezien de economische situatie op dit moment het maximaal haalbare is. Wij zullen om die reden voor stemmen. De commissie RGW heeft afgesproken, de gedeputeerde zou dat faciliteren, dat het onderwerp op de termijnagenda komt, zodat het niet uit beeld verdwijnt en wij dit goed kunnen volgen.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het betreft motie M5 over de nota Grote Hoefdieren. Gelet op hetgeen onze fractie zowel in de commissie als hier in de Staten heeft verwoord, zullen wij de motie niet steunen.

Mevrouw ALSEM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Motie M1: wij steunen de opvatting dat Bureau Jeugdzorg niet mag beleggen, maar dat doet zij ook niet. Het antwoord van Gedeputeerde Staten is daarin volstrekt helder. Daarom zullen wij de motie niet steunen.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil iets zeggen over statenvoorstel 8, het festivalbeleid. 50Plus zal voor het festivalbeleid stemmen. Wij zijn blij dat er, ondanks alle bezuinigingen, toch nog iets over is gebleven. Wij willen wel de opmerking maken dat wij het heel belangrijk vinden dat, als het mogelijk is, die € 100.000 voor de vier, vijf of zes festivals, breder getrokken kan worden. Ik wil dat niet laten afhangen van de moties en de amendementen die zijn ingediend. Wij stemmen dus voor het voorstel.

Stemmingen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M1. Voor de motie hebben gestemd

de fracties van PVV, SP, ChristenUnie en SGP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M2 met algemene stemmen.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie M3. Voor de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, SGP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake verlenging provinciaal Milieubeleidsplan (PS2012MME01), met de aantekening dat de fracties van PvdA, SP, en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake herbenoeming plaatsvervangend lid Randstedelijke Rekenkamer/zienswijze bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer (PS2012BEM01).

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A4. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A5. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A6. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP en ChristenUnie.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A7. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake het festivalbeleid 2013-2016 (PS2012WMC01), met de aantekening dat de fracties van PVV, SGP en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinci-

ale Staten motie M6. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, PVV, SP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M7. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van PvdA, PVV en SP.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten de gewijzigde motie M8. Voor de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA, ChristenUnie, SGP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A1. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A2. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van SP, ChristenUnie, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten amendement A3. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, 50Plus en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake de beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn provincie Utrecht (PS2012RGW01), met de aantekening dat de fracties van PVV, SP, ChristenUnie, SGP, 50Plus en PvdD geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten de gewijzigde motie M4. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, CDA en PVV.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten motie M5. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van VVD, PVV, SGP en PvdD.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake de gebiedsvisie Paleis Soestdijk en omgeving (PS-2012RGW02), met de aantekening dat de fractie van 50Plus geacht wordt tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming aanvaarden Provinciale Staten amendement A8. Tegen het amendement

hebben gestemd de fracties van VVD en PVV.

De VOORZITTER: Omdat dit amendement overheersend is aan het besluit, laat ik het besluit rusten. Het besluit is dusdanig geamendeerd dat dit het advies van de Staten wordt. Dat is het amendement richting het IPO.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik desondanks aannemen dat ergens goeteerd wordt dat van onze fractie vier mensen dit van harte steunen en dat drie mensen dit van harte niet steunen?

De VOORZITTER: Dan doen wij het zo. Ik ga ervan uit dat het besluit dusdanig geamendeerd is conform amendement A8. Dat besluit leg ik hier aan u voor.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat er een misverstand is. Het amendement gaat, voor zover mij bekend is, alleen over het tweede gedachtestreepje dat geschrapt wordt.

De VOORZITTER: Nee. Meer.

De heer DE KRUIJF (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan is mij niet helder waarover ik moet stemmen, zeg ik heel eerlijk.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag. Het is bij stemmingen toch zo dat eerst over de amendementen gestemd wordt en dat vervolgens het aldus geamendeerde voorstel in stemming wordt gebracht. Dan kunnen wij nu toch gewoon stemmen over het geamendeerde voorstel?

De VOORZITTER: Dat was wat ik voorstelde.

De heer DRIEHUIJS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! In tweede instantie stelde u dat inderdaad voor.

De VOORZITTER: Dat klopt. Ik luister goed naar u. Als u goede argumenten hebt, wie zou ik zijn die niet te volgen? Dus het besluit is het geamendeerde voorstel.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het geamendeerde voorstel inzake de consultatie wetswijziging vermindering politieke ambtsdragers (PS2012BEM02), met de

aantekening dat de fractie van de VVD, drie leden van de fractie van de PvdA en de fractie van PVV geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder hoofdelijke stemming verwerpen Provinciale Staten motie Mg. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de SP.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake Gowit-houtSalt (PS2012MME02), met de aantekening dat de fracties van PvdA en SP geacht worden tegengestemd te hebben.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel inzake het Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie (PS2012MME03), met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben.

Sluiting.

De VOORZITTER: Ik meld u dat het Wapen geopend is. Ik dank u voor deze constructieve bijeenkomst.

Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 21.04 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 12 maart 2012.

De voorzitter,

De griffier,